

Vsi slovenski častniki v Zvezi

Zveza častnikov Slovenije (ZCS) v Novem mestu ima svoj program dela

NOVO MESTO — Lahko bi rekli, da je za Zvezo rezervnih vojaških starešin križno obdobje mimo. Pretresi, ki so zadnje leto oblikovali novo politično podobo Slovenije, so bili v njenih vrstah še bolj občutni, kajti močna popkovina je mnoge člane vezala na nekdanjo JLA. Kriza se je kažala v skorajda popolnem mrtvili, ki je nastalo, ko so bili mnogi člani aktivno angazirani na drugih področjih. Sedaj pa so se razmere toliko umirile, da je lahko spet pričela delati, tokrat pod imenom Zveza častnikov Slovenije, kar ji daje nove naloge in perspektivo.

»Brez nesklomnosti lahko rečem, da je naša organizacija obdržala svojo identiteto in večino članstva ter da smo obstali, za razliko od organizacij v ostalih republikah nekdanje Jugoslavije, kjer so te postale izraziti zvezni sekretariata za ljudsko obrambo ali pa so se identificirale z vodilnimi strankami. V Sloveniji nam je uspelo, da smo se ohranili kot organizacija, da smo se distancirali od strank in da so v naši organizaciji zares častniki, obrambni strokovnjaki,« dejal prejšnji teden predsednik Zveze častnikov Slovenije, general Edo Pavčič, na posvetovanju članov predsedstva in predsednikov krajevih organizacij občine Novo mesto. Posvetovanje je bilo namenjeno pojasnjevanju nekaterih novosti in nejasnosti.

ČRНОМАЛЈЦИ МАТИЈА МАЛЕШИЋУ

ČRНОМЕЛЈ — V petek, 14. februarja, bo ob 17. uri v tukajšnji Ljudski knjižnici otvoritev razstave o življenu in delu Matije Malešića, slovenskega pisatelja, rojenega v Črnomelju. Uro pozneje bo v hotelu Lahinja poslovna s toletnički rojstva pisatelja, sicer očeta podpredsednika slovenske vlade Matija Malešića. Življene in delo pisatelja bo predstavil prof. Janez Mušič, direktor in glavni urednik založbe Mladika iz Ljubljane. V kulturnem programu bo sodeloval župnijski moški pevski zbor iz Črnomelja, izvlečke iz Malešičevih del pa bodo predstavile učenke tukajšnje gimnazije pod mentorstvom prof. Mire Kure.

DR. MATJAŽ KMECL V SEVNICI

SEVNICA — Jutri, 14. februarja, ob 15. uri bo član slovenskega predsedstva in pronicljivi kulturni delavec dr. Matjaž Kmecl sodeloval na okrogli mizi v sejni sobi na sevnškem gradu o položaju družbenih dejavnosti. Dr. Kmecl bo dve urki zatem slavnostni govornik ob otvoritvi novih prostorov sevnške občinske knjižnice. V kulturnem spredelu bodo sodelovali sanšonjerka Katja Levstik, deklinski oktet Corona in učenci sevnške osnovne šole Savo Kladnik, ki bodo govorili o knjigi.



PREDSEDNIK NA OBISKU — Posjeta v novomeški ZČS, eni od najmočnejših v Sloveniji, se je udeležil tudi predsednik državne organizacije general Edo Pavčič. Levo od njega novomeški predsednik Janez Štrukelj in desno sekretar Brane Djukič. (Foto: T. J.)

Bogradova hiša za brezdomce

Skupaj s Strešnikom pripravil nadomestno hišo

ČRНОМЕЛЈ — Na Hrvaškem imajo zelo velike potrebe po nadomestnih stanovanjskih hišah. Tega se dobro zavedajo tudi nekatera podjetja tako v Sloveniji kot v tujini, zato so pripravila nekaj projektov za gradnjo nadomestnih domov. Med njimi je tudi črnomaljski Begrad.

Bograd je skupaj s Strešnikom iz Dobruške vasi pripravil projekt montažne hiše s približno 40 kv. metri čiste stanovanjske površine v dveh etažah. V spodnji so dnevni bivalni prostori, v zgornji pa spalni. To sicer ni hiša, ki bi lahko povsem nadomestila porušen dom, je pa lahko poceni rešitev za zanesno bivanje za družino, ki ima do pet članov, dokler brezdomci ne najdejo trajnejše rešitev.

V Begradu poudarjajo, da je projekt zanimiv tudi za Slovenijo, predvsem za turistične namene, vendor želi sedaj z njim v prvi vrsti pomagati hrvaškim brezdomcem. Zavedajo se, da je kon-

kurenca pri tovrstni ponudbi precejšnja, saj je prišla ponudba celo iz Kanade, vendor so zmerni optimisti. V Begradu so že zeleli, da bi se za njihovo hišo zanimali predvsem v sosednjih hrvaških občinah, a so tam vsaj za sedaj naleteli na gihu učesa. Pač pa so se na ponudbo odzvali v občini Klanjec pri Kumrovcu, kjer bo kmalu stala njihova prva hiša. S hrvaških vladnih vrhov so že dobili zagotovo, da si bodo prisli hišo ogledati ter bodo ocenili, ali je ranje primerljivo. Po zadnjih vesteh, ki so jih dobili v Begradu, pa na Hrvaškem potrebujejo kar 1.200 nadomestnih stanovanjskih hiš, zato upajajo, da se bo tudi ranje naslo delo. Tudi zato, ker je cena za njihova bivališča precej dostopna: 500 do 600 DEM za kv. meter stanovanjske površine.

M.B.-J.



MEJA NA GORJANCIH — Pred kratkim so ob gozdnih poteh, ki na Gorjancih vodijo do meje med Slovenijo in Hrvaško ali jo prečkajo, postavili opozorilne tablice. Ljubitelji Gorjancev, ki imajo to prelesto gora radi v celoti, se ranje pri svojih pohodih ne zmenijo preveč. Sicer pa bo slej ko prej treba s sosedji Hrvati urediti te stvari tako, kot so urejene z Avstrijo, da lahko planine na takih krajih mejo prestopi s planinsko izkaznico. Le tako bo moč še naprej hoditi po raznih planinskih poteh, ki vodijo po Gorjancih in se tudi ne ozirajo na mejo. (Foto: A. B.)



Vinko Babič, predsednik območne organizacije DSUS: »Uspešnost nove črnomaljske stranke je odvisna od vseh upokojencev.«

Upokojenci se bodo sami potegnili zase

Prva dolenska območna organizacija DSUS

ČRНОМЕЛЈ — Pretekli teden so v Črnomelju na pobudo društva upokojencev iz Črnomelja, kluba upokojencev rudnika Kanižanca in Demokratične stranke upokojencev Slovenije (DSUS) ustanovili črnomaljsko območno organizacijo omenjene stranke. To je prva tovrstna stranka na Dolenjskem, Črnomaljci pa upajo, da jim bo uspelo razširiti po vseh dolenskih občinah.

Kot je na ustanovnem občnem zboru dejal predsednik stranke inž. Drago Lipič, za današnjo demokratično in večstrankarsko družbo ni prav nič pohvalno, da tudi upokojenci ustavljajo svojo stranko. Vendar jih je v to prisililo spoznanje, da se za njihove pravice ne bo boril nikče, medtem ko jim le društveno življenje ne omogoča vpliva v parlamentu. Menijo pa, da imajo pravico bdati nad tistim, kar so ustvarili, čeprav so ponekod že nekoliko zamudili. Tako na primer pri privatizaciji, kjer bi mnogi najraje videli, da bi upokojencev ne bilo zraven. Vsekakor pa bo najpomembnejša naloga stranke ščititi interese upokojencev predvsem pri pokojninskih in zdravstvenih zakonodajah, kjer so že bile storjene precejšnje krivice. Na prihodnjih volitvah bo Demokratična stranka upokojencev Slovenije nastopila skupaj s Sivimi panterji, s katerimi se namerava po volitvah tudi združiti.

Pred ustanovnim zborom je črnomaljska območna organizacija štela že več kot 130 članov. Upajo pa, da se bo včlanil vsaj tretji črnomaljski upokojenec, kar pomeni, da bi stranka štela več kot tisoč članov in bi bila najstevnejša v občini. Stranka namreč nima ideološke opredelitev, članstvo v njej pa ne izključuje članstva v drugih strankah.

M. BEZEK-JAKŠE

TEDEN CVIČKA — DA ALI NE?

Mariskatera med trinajstimi podružnicami Društva vinogradnikov Dolenjske, ki domujejo v petih dolenskih občinah, bi še lažje in bolje delovala, če bi imela več pravic in možnosti v svoji občini. Prav zato naj bi se sedanji podružnici preoblikovali v društva, matično društvo pa v Zvezu društev vinogradnikov Dolenjske. To so na svoji prvi redni seji upravnega odbora menili predsedniki vseh podružnic, seveda pa bodo z odločitvijo morali počakati do novega zakona o društvih.

Organiziranost in skupne aktivnosti naj bi ostale v dosedanjih oblikah. Tako naj bi si skupaj prizadevali za to, da bi cvički vrnili nekdaj ugled, skupaj bi pripravili ocenjevanje vin in prireditve Teden dolenskega cvička. Vse tako kaže, da bodo letos ponovno pokušali pripraviti to prireditve in tudi na ta način obeležiti 20-letnico delovanja društva. Vinogradniki spet želijo na novomeški Glavni trg, kjer je ta prireditve pred dvema letoma tudi najbolje uspela.

J. P.

Meritve zraka v Novem mestu

Izmerjene povprečne 24-urne koncentracije SO₂ v mikrogramih na kubični meter zraka

Datum meritev	MERILNA MESTA				
	Center	Žabja vas	Ločna	Drska	Bršljin
3. 2.	60	61	89	47	54
4. 2.	56	65	90	65	73
5. 2.	62	49	95	44	54
6. 2.	75	49	83	39	31
7. 2.	73	48	57	62	38
8. 2.	81	31	48	27	30
9. 2.	93	38	66	37	42

Mejna povprečna 24-urna koncentracija SO₂: 125 ug/m³
Kritična povprečna 24-urna koncentracija SO₂: 375 ug/m³
Mejna koncentracija je tista, ki je po Odlok (U. L. RS. 30/90) še dovoljena. Pri kritični koncentraciji so potreben izredni ukrep.

Naša anketa

Tožba je slaba tolažba

Zapleti z jugoslovenskim trgom so že tako starci, da se komaj spominimo, kdaj in kako so se pričeli. Povzročalo jih ni gospodarstvo, temveč so bili gospodarstveniki le orodje v rokah politikov, da bi tako zlomili politično voljo in moralno drugih. Pomniti pa moramo, kdo je pričel z bojkotom slovenskega blaga, s carinskim vojno, zaplembami slovenskega premoženja in še drugimi potezami, da bi za vse ne krvili te vlade, kar se pogosto sprenevedamo dogaja. Ta, kakršna pač je je, bi v večjo ažurnostjo nekatere težave lahko omilila, nikakor pa ne odpravila, saj za razgovore in sklepanje sporazumov preprosto nima zainteresiranih partnerjev. Nasproti sedijo namreč še vedno tisti, ki so si sankcije izmislili, torej je iluzorno pričakovati od njih nenadno spreobrnitev. Zato pa bi lahko storila več na globalnem reševanju balkanske krize, saj je jasno, da se bodo trgi normalizirali šele takrat, ko bodo med sosedji na tem prostoru zavladali običajni sosedski odnosi, spoštovanje mednarodnega prava in trgovskih uzanc. Marsikateren gospodarstveniku se seveda toži po starih časih, toda ta tožba je podobna človekovi tožbi po izgubljeni mladosti: škodljiva je, če ga odvrača od tega, da bi si poiskal primerno zdravilo za starčevske probleme.

MIRJAN KULOVEC iz metliške Kolpe: »Slovenija se nekdanjem jugoslovenskemu trgu ne bi smela odreči, ker je večina slovenskega gospodarstva prej temeljila na prodaji na ta trg. Slovenska industrija je le za prodajo na domačem trgu prevelika, na evropski trg pa povsod še niso pripravljeni. Bivši poslovni partnerji zatrjujejo, da na jugu naše blago potrebujejo, seveda pa bi Slovenija moral urediti tudi medsebojne odnose, da prodaja tja ne bi bila več poslovno tveganje.«

FRANC PANJAN, direktor črnomaljskega Begrada: »Vsak trg bi morali poskušati zadržati. Begrad je dolga leta ustvarjal na Hrvaškem do 40 odst. prihodkov, vsak četrti zaposleni v našem podjetju pa je iz Hrvaške. Te naše delavce želimo zaščititi, zato smo ustanovili tudi slovensko-hrvaško podjetje v Ozlju. Hrvaškemu trgu se nikakor ne nameravamo odreči, seveda pa se morata Slovenija in Hrvaška dogovoriti o finančni in blagovni menjavi.«

MARJAN VODOPIVEC, komercialni direktor Laboda: »Prodaja naših izdelkov v južne dele bivše Jugoslavije se je ustavila predvsem zato, ker je denar z juga zelo težko zamenjati za slovenske tolarje. Seveda ni problemov, če kupci pridejo s tolarji, sicer pa ne zavračamo nobene oblike plačila, tudi v naravi ne. Tako za naše blago dobivamo golfe, pralne stroje, železo, olje, sladkor in še kaj. Boj za preživetje nam načakuje, da se usposabljamo za vse vrste trgovine.«

METOD ŠONČ, direktor krške obrtnice zadruge Resa: »Tako imenovani južni trgi so na nas naravnata tržišča. Ne pričakujemo, da bi kakršniki posli stekli z simpatijo, saj pridejo v poštev zgodil poslovni interesi enakopravnih tržnih partnerjev. Posamezne republike se bodo postopoma vključevali v Evropo in nič ne bi škodilo, če bi se tja podajale skupaj. Sedanje težave pri plačevanju so ovira takemu sodelovanju.«

ALBIN SVAL, doma z Velike Doline: »Bila bi škoda, če bi se vse to trgovanje naenkrat ustavilo. Zdaj je tako, da so Slovenci in Hrvati jezni drug na drugega, toda če bomo hoteli kupovati in prodajati, moramo najprej urediti probleme s plačevanjem. Zaradi neplačevanja so firme prenehale trgovati z južnim delom nekdanje Jugoslavije, kar pa ni dobro, saj nimamo kam drugam prodajati. Težave so celo pri takih običajnih zadevah, kot je obiskovanje sejmov na Hrvaškem.«

JANEZ PEZDIRC, direktor Trikonca iz Kočevja: »Slovensko tržišče je premajhno, zato nam je trg bivše Jugoslavije potreben, vendor pa le pod določenimi pogoji, od katerih sta poglavita urejeni plačilni promet in obvezljivost pripravljenosti gospodarstva. Odločilno besedilo bo zato vsekakor imela vpliv. Iz preteklega poslovanja ostaja še problem dolgov za že dobavljeno blago, medtem ko sedanja trgovina poteka izključno na principu zagotovljenega plačila.«

ZLATO ZALETEL, v.d. direktor Eurotransa iz Ribnici: »Osnovno načelo pravne trgovine je to, da je odprt za vsa tržišča. Za nas je trg na ozemlju nekdanje Jugoslavije logičen, tako zaradi surovin, izkušenj, ki jih imamo na njem, kot zaradi bližine, zato se mu ni pametno odpovedati, seveda pa nam razmreži na Hrvaškem trenutno povzročajo velike težave. Politiko je treba ločiti od gospodarstva, vpliv pa naj ima le tam, kjer gre za vitalne nacionalne interese.«

JANKO KRALJ, vodja kompletnega objektov iz krmeljske Metalne: »Zdaj, ko je v splošni krizi vse manj novih investicij, je tudi za nas vse težje najti delo, zlasti še ker je med vojno v Sloveniji usahlila tako imenovana namenska proizvodnja. Mislim, da moramo še vedno računati na bivši jugoslovenski trg, predvsem na Hrvaško in Bosno, kjer ga je nekaj malega še ostalo, ko se bodo razmreži umirili, pa bo čas pokazal, kaj se bo izčimilo iz vsega tega.«

TATJANA FINK, direktorica komerciale v Trigu, Trebnje: »Dolgoročno upamo, da bo poslovanje z deli bivše Jugoslavije vendarle v določeni meri spet steklo, saj smo preveliki, da bi lahko računali zgodil na slovenski trgu in na izvoz v druge države, ki smo ga v zadnjem času sicer močno povečali. Poslovanje je problematično predvsem zaradi neurejenega plačilnega prometa, vsekakor pa ostaja ta trg zanimiv in verjetno ne le za nas.«

2 DOLENJSKI LIST

Št. 7 (2217) 13. februarja 1992



Kmet nam ne bi nikoli oprostil

Strokovna služba in še kdo so odgovorni, da v zaostrenih razmerah kmetje ne bodo ostali brez prodaje mleka — Šokantno slaba higienika kakovosti

Pravzaprav gre za šokantno ugotovitev, da le manjši del dolenjskih in posavskih proizvajalcev mleka izpoljuje kriterije higienike kakovosti oddanega mleka. Ves čas smo bili prepričani, da je mleko nadpovprečne kvalitete, zadnje analize higienike neoporečnosti spomladi in jeseni leta 1991 pa so zamaiale to prepričanje. Večina skupnih vzorcev mleka, odvzetih v zbiralnicah, ni izpolnjevala niti sedaj veljavnih higieničkih pogojev, kaj šele novih, veliko ostrejših, ki bodo veljali v letu 1992.

Neposredno pred sprejemom je na mreži »Pravilnik o kriterijih za ugotavljanje higienike in fizikalno kemikalne kakovosti surovega mleka ter pogojih plačevanja mleka po kakovosti«. Z njim se je naša država odločila postopno približati se zahodnoevropskih kakovosti dobavljenega mleka. Po teh pravilnikih se bo vrednotilo oddano mleko po štirih kakovostnih razredih, če ne bo preseglo količine 3.000.000 mikroorganizmov v mililitru. Vse mleko z več klicami pa bo oporečeno živilo, ki ga mlekarni ne bo prevzemala. Pravilnik predvideva:

- v prvem kakovostnem razredu (do 300.000 klic/ml) — bo osnovni ceni dodana 10-odst. stimulacija
- v drugem kakovostnem razredu (do 700.000 klic/ml) — bo osnovni ceni dodana 5-odst. stimulacija
- v tretjem kakovostnem razredu (do 1.400.000 klic/ml) — bo plačevano mleko po osnovni ceni
- v četrtem kakovostnem razredu (do 3.000.000 klic/ml) — pa bo osnovna cena zmanjšana za 10%

Vendar že v letu 1993 predvideva zakonodajalec zniževanje še dovoljene

spodnje meje na 1,5 milijona klic in v letu 1994 na 1 milijon klic v mililitru oddanega mleka. Neusmiljeno za tiste proizvajalce, ki ne bodo hoteli ali zmogli investirati v znanje in opremo za pridobivanje čistega mleka. Seveda, pravilnik predvideva tudi stimulacije za preseganje določene vsebnosti mlečne maščobe, mlečnih beljakovin in dolončenega nivoja somatskih celic kot dokaz zdrave mlečne žlez. Prav tako predpoveduje prisotnost raznih zaviralnih snovi, težkih kovin in radionuklidov ali pa potvarjanja mleka, vendar je najbolj strog pri kontaminaciji mikroorganizmov.

Kje pa je trenutno dolenjska in posavska pridelava čistega mleka? — Kot kažejo analize, žal pod povprečjem slovenske znake za higieniko kakovosti nove mleko. Zanesljivo smo premalo vlagali v znanje in v opremo za neprestano hlajenje mleka. Ne znamo ceniti tistih 15 — 20% proizvajalcev mleka, ki bi jih sprejela vsaka, še takoj zahtevna mlekarna v svetu. Nimamo še službe, ki bi sistematično spremljala usodo mleka od njegovega nastajanja pa do pakiranja ali predelave v mlečne izdelke. Verjetno bi jo v primeru lastne mlekarnice že imeli, vendar je to druga zgodba. Še vedno je čas, da popravimo zamudeno. Samo bolje je potrebno organizirati službo Kmetijskega zavoda, zadrug, veterine in Ljubljanskih mlekarn. Poenotiti moramo računalniški sistem kontroliiranja mleka.

Dejansko stanje v letu 1991, ko je bila prvič v Sloveniji izvedena dvakratna kontrola skupnih vzorcev večine proizvajalcev mleka po zbiralnicah, je da Dolenjsko in Posavje takole:

do dobavljali čisto mleko in se priverali v višje plačilne razrede, toda kaj, če bo začelo regijama primanjkovati tega živila? Ne smemo zanemariti tudi socialne-

MLEKA JE PREVEČ — Mleko ni s februarjem dobilo le prometnega davka, temveč tudi višjo osnovno ceno. Kot je sklenil odbor za mleko, bo odkupna cena 18,65 tolarja za liter ob predpostavki, da ima povprečno kakovost in 3,6 odstotkov tolše. Nad povečanjem odkupne cene pa niso navdušeni v mlekarnah, ki to mleko odkupujejo, zlasti še, odkar se je zaprl južni trg in je mleko preveč. Lanski odkup se je povečal za 4 odstotke in se bo verjetno še povečeval, četudi že sedaj ne vedo, kam z odvečno tretjino vsega mleka. Vsega prezeka ne bodo mogli več predelati v sire, ki so po uvedbi davka postali nekonkurenčni in celo dražji od mes. Seveda lahko prevelik odkup v hipu zmanjša strožji pravilnik o kakovosti mleka, ki se obeta v vsej svoji krutosti.

ga statusa tistih kmetij, ki jim ravno mleko pomeni osnovo za preživetje. Ali bomo mirno gledali, da jo izgubijo? — Ne, kajti tega nam niti dolenjski niti posavski kmet ne bil nikoli oprostil.

Mag. FRANC COLARIČ

ZBORI BELOKRAJNSKIH VINOGRADNIKOV

ČRNOVELJ — Društvo belokranjskih vinogradnikov vabi vse člane na redne letne zbore, ki bodo v petek, 21. februarja, ob 17. uri v Zadružnem domu v Dragatušu; v soboto, 22. februarja, ob 9. uri v gasilskem domu v Črnomelju in v nedeljo, 23. februarja, ob 10. uri v metliški Vinski kleti. Za podružnico Semic pa bo zbor v nedeljo, 1. marca, ob 9.30 v Prosvetnem domu v Semici. O vzgoji in rezi ter o novostih pri varstvu vinske trte bo predaval svetovalec za vinogradništvo pri Kmetijskem zavodu Slovenije, enoti Novo mesto, inž. Jože Maljevič. Vabljeni.

• S podatki lahko dokažem, da je družbeno kmetijstvo najboljši del slovenskega kmetijstva. (Tavčar)

PREDAVANJE O PORODIH PRI KRAVAH

SEVNICA — Sevnica kmetijska svetovalna služba vabi danes ob 16. uri na predavanje v Šentjanž, kjer bo dipl. pet. Hinko Maver z video filmom podkrepil svojo pripoved o porodih pri kravah. Jutri, v petek, 14. februarja ob isti uri pa bo to predavanje še na Studencu.

O EKONOMIČNEM PITANJU GOVEDI

METLIKA — Tukajšnja kmetijska svetovalna služba pripavila danes, 13. februarja, ob 17. uri v gostilni Veselin v Podzemlju predavanje o ekonomičnih pitanjih govedi in priejih mleka. Predaval bo strokovnjak na tem področju dipl. inž. Miroslav Rednak s Kmetijskega instituta Slovenije.

Z NOVOMEŠKE TRŽNICE

Na novomeški tržnici že dolgo prodajajo polnomastno nepastelizirano mleko, od pondeljka naprej pa bo vsak tržni dan in mogoče tam kupiti tudi pravi domači kruh. Peče ga Pečarna Markovič s Suhoj, po recepciji naših babic pa pripravlja v krušni peči. Obljubljajo, da ostane svež kar nekaj dni. Kilogramski hlebček velja 50,40 tolarjev. Ta pondeljek je bilo novomeško tržnico vredno obiskati tudi zaradi jajc. Na vseh stojnicah so jih branjeve ponujale po 15 tolarjev, le g. Longar iz Žužemberka jih je imela po 10 in vsem zatrjevala, da so jajca znesle domače kure, krmljene s koruzo. Pa poglejmo še cene za nekatero stvari, ki so bile v pondeljek najpogosteje videne na stojnicah: jabolka od 50 do 70 tolarjev, čebulček 200—300, čebula 50, koren in koleraba 40, suhe hruške in kraljici 200, krompir 20, sirček 140, lonček smetane 200, solata 160 tolarjev.

Sejmišča

BREŽICE — Na sobotni redni tedenski sejem so prodajalci pripeljali 195 do treh mesecev starih in 19 starejših prašičev. Prvih so prodali 117 po 210 do 250 tolarjev, drugih pa 11 po 100 do 130 tolarjev za kilogram žive teže.

Jesenska kontrola:

Občina	štev. vzorcev	SŠK do 1 mio	SŠK od 1–3 mio	SŠK od 3–10 mio	SŠK od 10–30 mio	SŠK nad 30 mio					
		%	%	%	%	%					
Črnomelj	571	167	29,2	169	29,6	161	28,2	63	11,1	11	1,9
Metlika	325	106	32,6	77	23,7	102	31,4	36	11,1	4	1,2
Novo mesto	1612	261	16,2	406	25,2	555	34,4	301	18,7	89	5,5
Trebnej	940	272	28,9	282	30,0	285	30,3	91	9,7	10	1,1
Brežice	803	108	13,4	222	27,7	280	34,8	173	21,6	20	2,5
Krško	663	116	17,5	178	26,8	238	35,9	114	17,4	17	2,4
Sevnica	442	116	26,2	107	24,2	143	32,4	64	14,4	12	2,8
Skupaj	5356	1146	21,5	1441	26,9	1764	32,9	842	15,7	163	3,0

Spomladanska kontrola:

Občina	štev. vzorcev	SŠK do 1 mio	SŠK od 1–3 mio	SŠK od 3–10 mio	SŠK od 10–30 mio	SŠK nad 30 mio					
		%	%	%	%	%					
Črnomelj	619	148	23,9	237	38,3	109	17,6	84	13,6	41	6,6
Metlika	190	84	44,2	76	40,0	22	11,6	8	4,2	—	—
Novo mesto	1610	260	16,2	424	26,3	422	26,2	335	20,8	169	10,5
Trebnej	982	109	11,1	291	29,9	199	20,3	235	23,9	148	15,1
Brežice	683	198	28,9	259	37,9	105	15,3	67	9,8	54	8,1
Krško	638	178	27,9	230	36,0	117	18,3	60	9,4	53	8,4
Sevnica	422	120	28,4	171	40,5	63	14,9	40	9,5	28	6,7
Skupaj	5144	1097	21,3	1688	32,8	1037	20,2	829	16,1	493	9,6

SŠK * skupno število mikroorganizmov v mililitru mleka

Kolikor mi je znano, do danes še ni narejena primerjava higienike kakovosti mleka v Sloveniji, vendar bi si upal trdit, da smo bolj na koncu domače letvice. Če hočemo pomagati proizvajalcem mleka, moramo spoznati in odpraviti probleme tam, kjer nastajajo. Sicer bomo letos izgubili toliko dobaviteljev mleka, da bo enostavno rešen problem tržnih presežkov. Veliko proizvajalcev mleka bo dobro prepoved prometa z mlekom, drugim se ne bo več splačalo oddajati mleko zaradi sankcij četrtega plačilnega razreda in selekcija bo v vsakem primeru uspela. Tisti preostali bo-

Tako bo na voljo članom še več naprav za spremljanje kakovosti vinske kapljice, kot so jih imeli doslej. Zato pričakujem, da bodo ob pravilnem kletjarjenju lahko še bolj zadovoljni s kakovostjo pridelka. Napisalo je kar 57 članov lani uspešno opravilo tečaj o kletjarjenju. Ocenjevanje vzorcev vin ob koncu tega meseca bo najbolje potrdilo ali ovrglo razna ugibanja o kakovosti letnika 1991.

Kmetijski nasveti

Z gnojevko ne prehitevajte

Res ima zdaj kmet več časa in mu zmrzljena zemlja olajša prevoz težjih bremen po vaških poteh, njivah in košenihinah, toda vseeno je treba odločno odsvetovati razvoj gnojevke, in to iz več razlogov. Kot smo na tem mestu že zapisali, je lahko z gnojevko »huditi«, in to ugotovitev povzeli po nemškem pregovoru, da gnoj prinaša zemlji boga, gnojevka pa hudiča. Ko smo po alpskem zgledu pred leti propagirali hleva na izplakovanje, tega pregovora še ni bilo.

Naj bo kakorkoli: težave so tu in potrebljeno se jim je izogniti ali jih vsaj zmanjšati. Pri tem je posebno pomemben čas, ki odločilno vpliva na to, kolikšna bo korist in kolikšna škoda od uporabe gnojevke. Njena bistvena sestavnina je dušik, ki pa je v amonijakalni obliki in lahko hlapljiv. Namesto da bi koristil rastlinjam kot hrana, se porazgubi v zrak in povzroča hud smrad. Pri tem prednajči prasičja gnojevka, ki ima celo do 70-odstotne izgube dušika in je zato kot gnojilo še manj vredna, kot bi bila sicer.

Velike izgube nastanejo tudi s topeljenjem snega in odcejanjem vode. Hranila tako odtekajo v vodotoke ali v podtalnice in s tem lahko nevarno

• Pravi čas za razvoj gnojevke kmet lahko izbere le, če ima na voljo dovolj velike gnojnische jame. Tu se ne da dosti privarčevati, o tem so se lahko prepričali vsi tisti, ki so zgradili premajhne jame in z njimi ne morejo čakati devet mesecev na najugodnejši trenutek za razvoj gnojevke. Računa se,

Za begunce tudi šola in vrtec

Število beguncev v novomeški občini se je zmanjšalo od uradnih 2.400 na okoli 800 — Največje breme na občinski organizaciji Rdečega križa

NOVO MESTO — Število beguncev iz Hrvaške v novomeški občini se je v zadnjem času precej zmanjšalo. Sedaj je begunec še okoli 800, jeseni, ko jih je bilo največ, pa se je njihovo število povzpelo na kakih 2.400. Tu so všetki samo tisti, ki so imeli status begunca, medtem ko je bilo vseh, s tistimi, ki so brez statusa begunca bivali pri sorodnikih, prijateljih in znancih, gotovo več kot 3.000.

Nasploh je bila novomeška občina med tistimi v Sloveniji, ki so glede na število prebivalcev sprejeli največ beguncev s Hrvaškega. Med prvimi v Sloveniji so na Otočcu odprli republiški zbirni center, in sicer že 20. septembra. »Najhuje je bilo v začetku oktobra, ko je prihajalo po več kot 300 beguncev na dan,« pravi Darja Horvat, sekretarka občinske organizacije Rdečega križa, ki je nosil največje breme pri organizaciji sprejem in bivanja beguncev v občini. Poleg nihj sta pri tem sodelovali še civilna zaščita in Center za socialno delo. V okviru zbirnega centra so poleg na Otočcu begunce nastanili še v novomeškem hotelu Metropol, v Dolenjskih Toplicah in delno tudi v Šmarjeških Toplicah. V zbirnem centru je bilo na volje le okoli 660 ležišč, tako da so morali za večino beguncev najti nastanitev druge. Veliko poročnic, zlasti iz karlovaškega konca, so usmerjali v novomeško poročnišnico

• POMOČ RDEČEMU KRIŽU — Občinskemu odboru Rdečega križa Novo mesto je zavarovalnica Triglav podarila računalnik, kar jim bo močno olajšalo delo. Druga zavarovalnica, ki deluje na tem območju, Tilia, pa bo pomagala pri adaptaciji skladischa Rdečega križa. Pri tem res nujnem delu so Rdečemu križu priskočili na pomoč še obrtna zadruga Hrast, novomeška občina, Petrol in seveda republiški Rdeči križ. Še vedno pa ni urejeno financiranje občinske organizacije RK, ki jo letos čaka še posebno veliko dela.

in v »najhujših« dneh sta bila tudi po dva »begunska« poroda na dan. V novomeški Dom starejših občanov pa so iz karlovaškega doma sprejeli 36 bolnih in nepokretnih oskrbovancev in nekaj jih je sedaj tukaj.

Že v začetku oktobra je na Otočcu začel delati vrtec, začel pa se je tudi šolski pouk. Vrtec je deloval dopoldne v prostorijah Garni hotela, popoldne pa je bil tam pouk za nižje razrede

osnovne šole, medtem ko so učenci višjih razredov imeli pouk popoldne v otoški osnovni šoli. Vrtec je začel delati za 8 otrok, največ pa jih je bilo 50, osnovnošolcev je bilo 88, v srednje šole v Novo mesto pa je hodilo 33 dijakov.

»Medtem ko smo pakete s hrano za begunce dobivali z republike, smo sami poskrbeli za oblačila in obutve zanje. Tega se je zbral veliko, saj so se ljudje v velikem številu odzvali pozivom za pomoč. Isto velja tudi za številna podjetja, od Krke, Dolenje,



Darja Horvat

Novoteka, Kmetijske zadruge in drugih. Kjer smo prosili za pomoč, povsod so se odzvali,« pravi Horvatova.

A. B.

MERJENJE PRITISKA — Na postajo Rdečega križa v Gabrie prihaja medicinska sestra iz Novega mesta, ki tamkajšnjim ljudem meri krvni pritisk, tako da jim za to ni treba v Novo mesto. Ob uradni otvoritvi postaje Rdečega križa v tem kraju pod Gorjanci jim je republiški Rdeči križ podaril aparat za merjenje pritiska, tako da ga sestri sedaj ni več treba nositi s seboj. (Foto: A. Bartelj)

Le še za golo preživetje

NOVO MESTO — Da naša življenska raven pada, čutimo že na vsakem koraku. Ker smo si že zeli ustvariti sliko o lanskoletni prodaji, smo obiskali tri večje trgovine na Dolenjskem.

Direktor Dolenje Milan Jakopin nam je povedal, da so drobnoprodajne cene v lanskem letu porastele za 117,7 odst., vendar pa je njihova prodaja procentualno zaostajala za rastjo cen. Tako je maloprodaja upadla za 11 odst., vendar pa za 3 odst. V Dolenjki pravijo, da je na manjšo prodajo vplival razpršenost ponudbe — pojivalo se je veliko zasebnih trgovin, predvsem pa je na to vplival padec kupne moći ljudi.

Zelo jim je upadla prodaja delikatesnih izdelkov, tekstila, obutve in repromateriala. Pri tekstu se je celo za pol zmanjšala. Tudi vecjih, investicijskih nakupov npr. bele tehnik, pohištva, je bilo veliko manj.

Tudi v Mercatorju Standard, d.o.o., Novo mesto so prišli do podobnih prodajnih gibanj v lanskem letu. Vodja komerciale Anton Hočevar je poudaril, da so lani zelo veliko prodali predvsem osnovnih živil. Pšenične moke so prodali za 10 odst. več, testenin za 37 odst., olja za 26. odst. in sladkorja za 8 odst. več kot predlani. Sicer pa v Mercatorju občutijo 9,5-odstotni fizični padec prometa, predvsem pri mesu in tekstili. Glede vzrokov za manjšo prodajo, pa so podobnega mnenja kot v Dolenjki. Bojijo pa se, da bo v letošnjem letu še slabše.

V Kmetijski zadrugi Krka so v lanskem letu tudi zabeležili večjo prodajo osnovnih živil, vendar je bil kljub temu fizični obseg prodaje nižji za 20 odst. v primerjavi s predlanskim letom. Zelo jim je padla prodaja umetnih gnojil in zaščitnih sredstev. V prehranbenih trgovinah pa veliko manj prodajo predvsem mesnih izdelkov.

J. DORNÍŽ

Tone Deželan

Pri napeljavi omrežja so položili 18 km zemeljskega in 10 km zračnega kabla, trije člani gradbenega odbora pa so opravili več kot 2.000 delovnih ur. Od decembra torej v Brusnicah že zvonijo novi telefoni, prostih pa je še kakih 20 števk. Vsak, ki se bo hotel na novo priključiti, bo moral krajevni skupnost plačati vsoto v višini 2.900 DEM. Kar 70 odst. denarja je šlo za material,« je našteval Deželan.

Seveda je zaradi dolgotrajnih in dragih del prihajalo tudi do napetosti in neprijetnosti, tako med vodstvom krajevne skupnosti oz. gradbenim odborom in naročniki kot na relaciji s PTT, na katero letijo številni očitki. »Nihče me ne bi nikoli več pripravil do tega, da bi še kdaj vodil takoj delo!« je neomajan Deželan.

A. B.

Lanskoletna vojna je bila vzrok za porast prodaje osnovnih živil: moke, sladkorja, olja, soli. Veliko težav z oskrbo se je pojavilo konec leta, ko so bile prekinjene dobave blaga iz Hrvaške in ostalih jugoslovanskih republik. Vendar strateških artiklov ni primanjkovalo.

Zelo jim je upadla prodaja delikatesnih izdelkov, tekstila, obutve in repromateriala. Pri tekstu se je celo za pol zmanjšala. Tudi vecjih, investicijskih nakupov npr. bele tehnik, pohištva, je bilo veliko manj.

Tudi v Mercatorju Standard, d.o.o., Novo mesto so prišli do podobnih prodajnih gibanj v lanskem letu. Vodja komerciale Anton Hočevar je poudaril, da so lani zelo veliko prodali predvsem osnovnih živil. Pšenične moke so prodali za 10 odst. več, testenin za 37 odst., olja za 26. odst. in sladkorja za 8 odst. več kot predlani. Sicer pa v Mercatorju občutijo 9,5-odstotni fizični padec prometa, predvsem pri mesu in tekstili. Glede vzrokov za manjšo prodajo, pa so podobnega mnenja kot v Dolenjki. Bojijo pa se, da bo v letošnjem letu še slabše.

V Kmetijski zadrugi Krka so v lanskem letu tudi zabeležili večjo prodajo osnovnih živil, vendar je bil kljub temu fizični obseg prodaje nižji za 20 odst. v primerjavi s predlanskim letom. Zelo jim je padla prodaja umetnih gnojil in zaščitnih sredstev. V prehranbenih trgovinah pa veliko manj prodajo predvsem mesnih izdelkov.

J. DORNÍŽ

Tri leta mučnega dela za nove telefone

V Brusnicah dobili 172 novih številk

BRUSNICE — Po površini je krajevna skupnost Brusnice ena večjih v novomeški občini, saj obsega 9 vasi in zaselek Bendje ter seže od Gornjega Suhadolca do mostu čez Krko pri Otočcu, šteje pa 850 prebivalcev. V tako veliki in razprostranjeni krajevni skupnosti je seveda tudi dela in težav veliko. V zadnjih letih je bilo največje delo razširitev telefonskega omrežja, česar so se lotili skupaj s sosedji Gabrčani.

»Prej je bilo pri nas le 100 telefonskih naročnikov, z razširitevijo smo dobili še 172 številk, skupaj z Gabrijem pa tako 360 telefonskih priključkov,« je povedal predsednik KS Brusnice Tone Deželan. Delati so začeli spomladi 1989, končali pa konec lanskega leta. »Poslednjih cenah je vsa stvar stala 5.250.000 tolarjev, v to ceno je vstala tudi nova telefonska centrala. Stroški so celoti naložili naročniki, ki so denar prispevali v mesečnih obrokih vsa tri leta. Preračunano v nemške marke je vsak naročnik za telefonski priključek prispeval 2.900 DEM. Kar 70 odst. denarja je šlo za material,« je našteval Deželan.

Seveda je zaradi dolgotrajnih in dragih del prihajalo tudi do napetosti in neprijetnosti, tako med vodstvom krajevne skupnosti oz. gradbenim odborom in naročniki kot na relaciji s PTT, na katero letijo številni očitki. »Nihče me ne bi nikoli več pripravil do tega, da bi še kdaj vodil takoj delo!« je neomajan Deželan.

Oskrbnine v vrtcih spet višje

NOVO MESTO — V zadnjem času je bilo v medijih veliko prostora namenjenega podražitvam vrtca. Republika je občinam, med drugimi tudi novomeški, očitala samovoljno zvišanje cen.

Toda na občini so nam povedali, da vendar ne vse tako, kot je bilo zapisano pred dnevi. Predvsem ni bilo nikjer podarjanje, da je cena vrtca sestavljena iz dveh delov. Prvi, vzgojni del, to pokrivajo občine iz proračuna, drugi, oskrbi del, pa plačajo starši. Ta del se oblikuje glede na dohodek staršev. Polno oskrbnino v občini Novo mesto plačuje le 7 odst. staršev, ostalim starševom pa pokrijejo razliko tudi iz proračuna. Tako starši plačajo nekje 25 odst. cene vrtca, tri četrteine krijejo iz proračuna. Če bi jih povečali sproti, bi starše finančno še bolj prizadeli.

Republiški izvršni svet je predlagal povečanje oskrbine v vrtcih glede na povečanje otroškega doleta. Vendar v Novem mestu med letom niso povečali oskrbine za toliko, kot so predlagali na republiki, ampak manj, na koncu leta so bili zaradi izgub vzgojno-varstvenih organizacij prisiljeni nadomestiti to, česar niso storili med letom. Oskrbni so podarjali za 36 odst.

J. DORNÍŽ

NOVI POTNI LIST V 10 DNEH

NOVO MESTO — Kdor hoče slovenski potni list, v Novem mestu nanj čaka kakih 10 dni. Na novomeški občini namreč še nimajo potrebne opreme za izdajanje potnih listov in vloge pošljajo v Ljubljano. Vlogi za potni list je treba priložiti tudi dve fotografiji, vsa stvar pa sedaj lastnika potnega lista stane 1.330 tolarjev. Sicer pa stari jugoslovanski potni listi veljajo še do 25. junija prihodnjega leta. Prav tako je moč za slovenske zamenjati osebno izkaznico, prometno in voznisko dovoljenje, za vsako od teh dokumentov je treba odšteti od 100 do 390 tolarjev. Zaradi zapletov z novomeškim grbom pa še ni moč dobiti novih avtomobilskih registrskih tabli.

DEŽURNE TRGOVINE — V soboto, 15. februarja, bodo odprte v Novem mestu do 19. ure, drugod do 17. ure naslednje prodajalne živil:

- **Novo mesto:** Blagovnica KZ v Žabji vasi
- **Sentjernej:** Market Dolenjska
- **Dolenjske Toplice:** prodajalna Rog
- **Žužemberk:** Samopostežba KZ
- **Straža:** Market Dolenjska
- **Novo mesto**, v nedeljo od 8. do 11. ure: Samopostežba, Gl. trg 23,
- **Črnomelj:** prodajalna Pod lipo.

J. DORNÍŽ

Ne pomilovanje, priložnost

Invalidi ostajajo brez dela — Jože Zupanc je v Irisu zaposlil slabovidno dekle in fant

NOVO MESTO — Jože Zupanc se je leta 1943 ponesrečil z bombo in kot otrok izgubil vid. Njegovo življenje je naenkrat postalo narobe obrnjen svet. Vendar Jože zaradi tega ni odnehal in se prepustil pomilovanju, nasprotno, v življenju je mnogo dosegel, predvsem pa zelo veliko dobrega storil za slepe in slabovidne ljudi. In prav zaradi tega želimo nekoliko spregovoriti o njegovem podjetju Iris.

Stevilno brezposelnih se naspolj počuje, prav tako pa je tudi vse več slepih in slabovidnih, ki se ne morejo zaposliti. Njihov položaj je zaradi invalidnosti še slabši, saj je že zdrave delovne sile preveč. Zaradi tega se je Jože Zupanc odločil, da odpre podjetje za barvo in črno-belo fotokopiranje, povečevanje in pomanjševanje, vezavo, na delovnih mestih pa zaposlju invalidne. Podjetje Iris, ki deluje v Vrhovčevi 20, med Štubijsko knjižnico in Policijo v Novem

mestu, ima trenutno zaposlena dva slabovidna, fant in dekle. Vse, kar pa opravlja Jože, je prostovoljno.

Jože upa, da se bodo že spomladis preselili v prostore nekdanje JLA. Tako bo poleg storitev, ki jih že ponuja, ponudil tudi prevajanje, tipkanje in tiskanje na majice. Prevod v Irisu bo bistveno cenejši in na voljo že v zelo kratkem času. Kot posebnost pa namerava ponuditi brezplačno fotokopiranje za stran ali dve, seveda šolajoči se mladini. Z razširitevijo dejavnosti v novih prostorih bo zaposlitev dobilo še nekaj invalidov.

Vendar Jože razmišlja še naprej, svojo poslovvalico namerava odpreti tudi v Metliki in Brežicah in če bodo stvari tekle tako, kot morajo, jih bo odpril še druge v Sloveniji. Najpomembnejše pri vsem skupaj pa je, da dobijo invalidi delo.

J. DORNÍŽ

LETNE KONFERENCE KRŠČANSKIH DEMOKRATOV

ŽUŽEMBERK — Krajevni odbor Slovenskih krščanskih demokratov Žužemberk in Hinje vabi vse člane in somišljence na redno letno konferenco, ki bo 15. februarja ob 18. uri v kinodvorani Žužemberk. V nedeljo, 16. februarja ob 16. uri pa bo v prostoški dvorani na Kapitulu letna konferenca Občinskega odbora SKD Novo mesto. Pogovarjali se bomo z vidnimi pravki stranke. Vabljeni!

KONCERT IN OKROGLA MIZA

NOVO MESTO — V petek, 14. februarja, bo v Kandiji koncert skupine God damn blues band. Vstopnice se dobijo v predprodaji na vseh srednjih šolah. V soboto, 15. februarja, pa bo Klub novomeških študentov organiziral okroglo mizo na temo Razvoj kulture v Novem mestu. Sodelovali bodo: Dane Brezovar, Staša Vovk, Jovo Grobovšek, Bojan Božič. Okrogla miza bo v prostorih fotogalerije Vista 21 v Domu kulture ob 19. uri.

P. Ž.

DELEGATI PRI KOMUNALCIH

NOVO MESTO — Da bi z razmerami v novomeški Komunalni seznamili čim širši

PRIZNANJA — Ne mine se občinskega izvršnega sveta, na kateri ne bi vsaj uro ali dve namenili tudi razvoju podjetništva v občini. Pred durm je tu občinski praznik, ko bodo podejvali najvišja priznanja občine, plakete. Kot je zapisano v ustremnem dokumentu, ta priznanja v Črnomlju podeljujejo »za dolgoletno izredno uspešno delo, ki je prispevalo k napredku, ugledu in uspehu občine na področju gospodarstva, vzgoje in izobraževanja, kulture in telesne kulture, zdravstva in socialnega varstva, obrambne in družbenе samozastоite«. Kakršno koli podjetništvo ni omenjeno niti z besedico, ker jem pač v občini še ni uspel sprejeti sodobnejšega besedila o tem, za kaj naj bi podejvali plakete.

ZAMENJAVA — Razdelitev bivšega imeta JA v črnomaljski občini je zadnje čas ena najbolj aktualnih tem. Nekaj so Črnomalci v tem času zagotovili spoznali: da se zna Janez Janša zelo dobro potegniti za svojo vojsko. Zato so v Črnomlju predlagali, naj bi vojsko vsej za nekaj časa prevzela sedaj že bivša ministrica za zdravstvo dr. Kaja Boh, medtem ko bi Janša postal zdravstveni minister. Tako bi imeli Črnomalci vsaj upanje, da bo njihov zdravstveni dom dobil nepremičljivo streho.

TELEFON IN MARKE — Ob nedavnem visokem obisku z republike v Vinici je eden od krajanov potožil, da ga bo napeljava telefona veljal kar 4.000 DEM. »Naj ti republiški moži vedo, kakšne cene imamo pri nas,« je dejal. Ob tem ga je dr. Dušan Plut potražil, da je moral on pred leti v Ljubljani odšteti za telefon tisoč DEM, ko pa se je preselil nekaj kilometrov iz glavnega mesta, je moral prispevati 2.000 DEM. Ivan Oman pa je dejal, da je njega telefonski priključek veljal 3.000 DEM. Žal s to tolažbo Viničan ne bo mogel plačati telefona.

Sprehod po Metliki

DA BI POVEČALI PROMET svojega Ateljeja za umetnost in obrt, so Vukšinič, Skoliber in Vinski zaposlili prikupno gospodinčno, ki naj bi prodajala njihove izdelke: slike, spominke, kipe, leste in drugo. Zaenkrat hodi obiskovalci v glavnem gledat dekle.

ŽE DRUGIČ se je sestal pripravljalni odbor Vinske vigredi, da bi se članji pogovorili, kako letos izpeljati to največjo vinarsko turistično prireditve v Metliki. Ker je deseta po vrsti, mora biti toliko bogatejša in zanimivejša. Zamisli na sestanku ni manjkalno, pogovori pa so se nadaljevali za gostilniškimi sanki. Nekateri člani pripravljalnega odbora so se primajali domov še naslednjem dan, zato lahko sklepamo, da bo letosna Vinska vigred zares nekaj posebnega.

ZVEZA PRIJATELJEV MLADIH, ki deluje v Metliki na povsem ljubiteljskih temeljih, pripravlja pustno povorko. Da bodo v nej v glavnem osnovnošolski otroci, je jasno, kajti odrasli so zaposleni z resnejšimi posli. Ponavadi je krenil pustni prevod iz pred otroškega vrtca, zato tako tudi letos. Na celu šem bo korakala Mestna godba metliška, udeleženci pa najverjetneje ne bodo končali raja na osnovni šoli, ampak pred Galo. Če bo le vreme!

Trebanjske iveri

ČEVLIJ — V zadnjem času lahko kar v dveh sosednjih občinah, trebanjski in sevnški, opazujemo, kako se pojavljajo čevljari v vlogi odrešenika za nezaposlene. Medtem ko so imeli v Mokronogu najprej opraviti z Andrea Shoes, ki je zdaj dozivel preobrazbo v bolj zvezče ime Italian Shoes Studio, se v Luki pri Zidanem Mostu nadejajo nebesnih darov od firme Andrea. Vse omenjene firme naj bi ne bile v nikakršnih sorodstvenih ali celo mafijskih povezavah, kljub temu da vse zelo skrivnostno dehtijo. Vsi ti podjetniki imajo podoben proizvodni program — izdelovanje obutve in cilj — ustvariti čim več dobika. To je vse O.K., da le ne bi prehitro pobrali šil in kopit. Ob prihodu že imajo nekaj zamude. Menda iz obektivnih razlogov.

TELEFONIJA — S telefonijo v Mirenski dolini je velik križ. Podjetniki zato dostikrat raje zahajajo jeklenega konjčka in odbrzijo poslom in partnerjem naproti. Zdravnik menda pravijo, da je takoj ukrepanje v predfinansnem stanju bolj priporočljivo, kot pa, da bi pred telefonom nemočno bentili zaradi telefonskega infarkta.

POLEMKA — Trebanjski republiški poslanec v zboru občin Lojze Melček si zadnje čase javno dopisuje s šefom prenoveškega poslanskoga kluba Miranom Potrcem, predvsem zaradi zakona o zadrugah. Kaj šele bo, če bo Milan Kučan prebral Metelkovo mnenje v intervjuju za prvo številko trebanjskega občinskega glasila, da si predsednik predstava včasih lasti malo preveč pristojnosti! In bo Kučan reagiral, Lojze odgovoril in spet... Se je sploh treba bat za naklado novorojenega glasila, če bo denarja za papir?

IZ NAŠIH OBČIN

Vojska si želi novo vojašnico

TO se je pripravljena iz objektov JA umakniti k Vražjemu kamnu, če ji bodo Črnomalci tam zgradili vojašnico z 2.500 kv. m. pokritih površin

ČRНОМЕЛЈ — Kljub ostremu nasprotovanju delegatov črnomaljske občinske skupščine, da bi slovenska vojska še naprej uporabljala del nekdaj vojašnice sredi Črnomlja, skladisča na Otovcu in zemljišča pri Gribljah, je ministrstvo za obrambo vztrajalo, da bo uporabljalo prav te objekte. Ostali nekdaj vojaški objekti v Črnomlju, na Lokvah, v Vražjem kamnu in Čudnem selu pa bi služili civilnim namenom. Vendar sta tako izvršni svet kot skupščina takšno rešitev odklonila.

Zato so v Črnomlju v dogovoru z ministrstvom za obrambo in štabom TO pripravili več rešitev, po katerih bi se TO izselila iz Črnomlja, uporabljala pa bi lahko bivše vojaške objekte bodisi na Lokvah, pri Vražjem kamnu ali na Talčjem Vrhu. Toda zadnja odločitev obrambnega ministrstva na ta predlog bo - kot je bilo čutiti že po razpravi na nedavni seji črnomaljskega izvršnega sveta - med Črnomalci gotovo povzročila nemalo polemik. Ministrstvo je namreč sporočilo, da potrebuje TO za svoje potrebe v črnomaljski občini okrog 2.500 kv. metrov pokritih površin, ampak le nekaj sto kv. metrov za pisarne in nastanitveni del, medtem ko bi za skladisča lahko uporabljali tamkajšnja bivša skladisča JA.

M. BEZEK-JAKŠE

stavilo, ter seveda predračun. Če pa bi v Črnomlju že pristali na novogradnjo, naj bi ta ne obsegala 2.500 kv. metrov pokritih površin, ampak le nekaj sto kv. metrov za pisarne in nastanitveni del, medtem ko bi za skladisča lahko uporabljali tamkajšnja bivša skladisča JA.

M. BEZEK-JAKŠE

IMENOVANA STROKOVNA SKUPINA ZA BELT

ČRНОМЕЛЈ — Občinski izvršni svet je imenoval strokovno skupino, ki bo pomagala uresničevati naloge, ki izhajajo iz razvojno-sanacijskega programa Belta. Tačka republike kot črnomaljski IS zahtevala, da je Beltov razvojno-sanacijski program dopolnjen z nosilci in rokovenikom, ki bo določal, da kdaj bodo uresničene določene naloge in kdaj bodo vidni učinki. Predsednik skupine je svetovalec slovenskega ministra za industrijo Ferdinand Kvas, član pa redni profesor na Ekonomske fakulteti dr. Janez Prašnikar, vodja poslovne enote Dolenjske banke v Črnomlju, član IS in upravnega odbora Belta Jože Mrzljak, metalurg v Čmosu Žarko Raič, vodja splošnokadrovske službe v Begradu Marija Pečjak-Požek, kot predstavnik Republike Slovenije, ki je delničar v Beltu, pa Igor Cimerman iz Novolince.

Gradaški up se imenuje grad



Franc Slanc

nija. Prošenj za telefonske številke je namreč toliko, da bi potrebovali večjo telefonsko centralo. Tolažijo se z obljubo, ki so jim jo dali odgovorni, da bo letos končana kabelska povezava Metlika-Črnomelj.

»Upamo, da bomo v letošnjem letu pridobili tudi soglasja lastnikov za pločne skozi Gradač. Razen na mostu nimamo niti metra pločnika, čeprav kraj pa teče najbolj prometna cesta vzdolž Bele krajine,« pravi Slanc. »Tudi kanalizacije v Gradcu ne poznamo in ob deževju je bolje, da nihče ne obiše našega kraja, kajti gnojnica si sama utira pot, kjerko li hoče. Kakršna koli bo že rešitev, bo najbrž za marsikoga tudi precej boleča,« ne ovinkari predsednik. Prizna pa, da bodo srečni, če bodo v tem letu rešili vsaj polovico najbolj perečih krajevnih problemov.

Če so Gradičani že opustili misel, da bi se v kraju razvijala večja industrija, saj so tudi pred leti za to dejavnost namenjena zemljišča ostala nepozidana, pa si še vedno veliko obetajo od znamenitega gradaškega gradu. »V letošnjem letu bo morala pasti odločitev o nadaljnji usodi gradu. Kdorkoli se bo odločil zanj, bo moral vzeti v najem celo poslopje s parkom vred. S tem, ko bi zaživel v gradu, bi tudi kraj veliko pridobil. V njem bi se gotovo našel tudi prostor za uslužnostne dejavnosti, ki bi pripomogle k turističnemu razvoju Gradača. Potem pa bi tudi mladina imela več razlogov, da bi ostajala doma,« je optimist Franc Slanc.

M. BEZEK-JAKŠE

Možna elegantna rešitev

Če samoprispevki ni samoprispevki, pa vendar to je

ČRНОМЕЛЈ — Prebivalci črnomaljske občine plačujejo samoprispevki za program javnih del že od leta 1967. Zadnjega decembra letos se bo torej iztekel peti petletni samoprispevki. Čeprav je bilo v črnomaljski občini na račun samoprispevkov slišati že precej pripom in se zato tudi niso odločili za ponovni razpis referenduma za samoprispevki za naložbe v družbene dejavnosti, pa je tokrat predvsem iz krajevnih skupnosti slišati drugačne pripombe. Ljudje že tariajo, kaj bo prihodnje leto, ko tega denarja ne bo več. Četudi so morali marsikaj se dodatno primakniti iz svojega žepa, pa je denar iz samoprispevka le predstavljal odločilno osnova.

Zato ne čudi, da se nekateri že sprašujejo, kaj bodo porekli tisti, ki v teh 25 »samoprispevkih« letih niso dobili ne ceste, ne vodovoda, ne telefona. Bodo morali odštej plačevati svoj vaški samoprispevki, če bodo hoteli, da bo kraj na-

Z Adutom enostaven in cenejši nakup

Nakupovalna kartica

ŠENTRUPERT — Konec januarja je Adut, d.o.o., katere sostavnateljica je Stanovanjska družba Šentrupert, ponudila svojim članom nakupovalno kartico. Imeniki kartice lahko nabavljajo tudi gradbeni remateriali brez posebnih formalnosti, saj je podjetje Adut že sklenilo aranžmaje z vsemi večjimi trgovskimi hišami.

S kartico, ki jo bodo lahko dobili tudi nečlani stanovanjske zadruge, bodo imeniki lahko nakupovali blago, tudi živila v samopostežbah, po vsej Sloveniji ali, denimo, po-ravnali storitve zavarovalnice Triglav. Po besedah Alojza Podbaba, direktorja Terce, d.o.o., tudi podjetja pod streho Šentruperške stanovanjske zadruge, bo kartica Adut v dobrši meri nadomestila naro-

• Ambicija Terce, d.o.o., Šentrupert je, da gospodari s stanovanjskim skladom v korist lastnikov stanovanj, da lastniki v vsakem trenutku vedo, kaj stanovanje stane in koliko to prinaša prek najemnine in ostalih instrumentov. Tako naj bi imeli lastniki popolnoma čiste račune.

čilnice, ker so aranžmaji s trgovskimi hišami sklenjeni tako, da priznajo določene popuste. Imeniki nakupovalnih kartic Adut so torej deležni nekaterih ugodnosti, nakupovanje z Adutom je preprostejše in cenejše. In kdo ne bi hotel v tej državni sleherni tovarni avtomobilov in postali njen redni dobitelj.

P. P.

PODRAŽITEV V DOMU POČITKA IN VRTCU

METLIKA — Tukajšnji izvršni svet je na svoji zadnji seji zopet odločil o podražitvah, in sicer v domu počitka in otroškem vrtcu. Sklenil je, da cene oskrbnega dne v domu počitka, ki so veljale 31. januarja, od 1. februarja naprej povečujejo mesečno za 20 odst. manj kot je mesečna rast živiljenjskih stroškov. Za vrtec pa je izvršni svet odobril 20-odst. povišanje ekonomskih cene, ki je začela veljati 1. februarja. Tako bodo tisti starši, ki plačujejo največ, torej polovico ekonomskih cene, morali po novem za otroka v jaslih odštej 4.336 tolarjev, v vrtcu pa 3.353 tolarjev, medtem ko bodo za otroka, ki je odšoten, v vrtcu dnevno odračunali 54 SLT. Tudi v vrtcu se bo prihodnje ekonomska cena povečevala za največ 80 odst. rasti živiljenjskih stroškov na mesec.

• Nihče nima pravice biti privržen teorije, da ljudstvo v imenu idejalov živi samo od zraka. (Gustinčič)

SPREJEM ZA KULTURNE DELAVCE — Kulturalni delavci iz metliške občine se ne spominjajo, kdaj jih je nazadnje sprejel kateri od predsednikov občinske skupštine. Ob letošnjem kulturnem prazniku se je to vendarle zgodilo. Branko Matkovič (prič v desni) se jim je zahvalil za brezplačno kulturni delo ter priznal, da je odnos do kulture vse bolj mačehovski in da tudi v Metliki odrejajo zanje vse manj denarja. Vendar je izrazil upanje, da se bodo po urediti političnih razmer v Sloveniji tudi za kulturo začeli pisati boljši časi. V Metliki pričakujejo, da se bo sredšče kulturnega dogajanja preneslo v novoustanovljeno zavod Ljudsko knjižnico, ki se je v zadnjem času že izkazalo organizacijo več prieditev. Na sprejemu kulturnih delavcev je Franci Šali v imenu Dolenjske založbe metliški knjižnici podaril tudi najnovejšo izdajo knjige Jožeta Dušarja Krka umira. (Foto: M.B.-J.)

Greda je že bogato obrodila

Letos naj bi izdelali že okrog 1000 ton dodatkov za živila — Vsako leto podvojijo proizvodnjo, polovico pa izvozijo — Nadpovprečne plače

MIRNA — Letos julija bo minilo tri leta od ustanovitve Grede, d.o.o., Mirna, mešane firme s polovico avstrijskega in polovico domačega kapitala, ki se nadvse uspešno ukvarja z izdelavo dodatkov za živila. »Vsako leto podvajamo proizvodnjo, izvozimo jo polovico, pretežno v Avstrijo, delno v Češkoslovaško in na Madžarsko,« je povedal direktor Grede Avgust Gregorčič.

Letos v Gredi prav tako načrtujejo, da bodo proizvodnjo povečali za dvakrat, se pravi, da bodo izdelali že okrog 1000 ton izdelkov v skupni vrednosti okrog 5 milijonov nemških mark. Poleg srednjeevropskega in slovenskega tržišča obdeluje Greda tudi tržišča na Hrvaškem, začasno pa ne posluje z Bosno in Hercegovino. Za nadpovprečne rezultate (podobne kot v sorodnem avstrijskem podjetju) je 13 delavcev za naše razmere tudi nadpovprečno plačanih. Povprečna čista plača je bila januarja v Gredi prek 48.000 tolarjev, povedati pa je treba, da so med zaposlenimi trije kvalificirani delavci, šest s srednjim, eden z višjo, dva delavca z visoko izobrazbo in direktor z magisterijem.

Zgradba mirenskega GOP-a, ki so jo odkupili in temeljito prenovili, je že premajhna. Zato resno razmišljajo o gradnji nove tovarne z okrog 1000 kvadratnih metri in lastno hladilnico. Računajo, da bi v nekaj letih prisliti na okrog 25 zaposlenih. »Imamo dogovor, da ves dobiček ostaja v firmi za razvoj. Zato smo praktično iz nič ustvarili tudi nekaj transportnega parka, opreme za proizvodnjo, kontejnerje in ostale embalaže za transport. Poslujemo brez kreditov!« pravi Gregorčič.

Izdelki Grede zaenkrat še niso v maloprodaji, ampak delajo Mirenski sami za industriju sladoledov oz.



Avgust Gregorčič, direktor Grede, d.o.o.

»Naš proizvodni program ni v nobenem primeru konkurenca Dani niti ni Dani proizvodnja konkurenčna naši firme. Dobro sodelujemo z Danom, pri preskrbi s surovinami in tudi pri proizvodnji. Mi za Dan, denimo, izdelujemo sadne mešanice za jagodni, marcipan, lešnikov liker, pri skrbeli smo ji tudi nekatere sadne kaše, Dana pa nam na svojih napravah kon

Prostora dovolj

Različni objekti — različne najemnine

RIBNICA — Oddelek za gospodarstvo pri SO Ribnica je pripravil in oddal republiškemu ministru za obrambo v popis okoli 20 najemnih pogodb za objekte v nekdanji vojašnici. Kljub temu je prostora še vedno dovolj. V zahodnem delu vojašnice, kjer so veliki objekti, ki so primerni predvsem za skladišča, je dejansko prost le še en tak velik objekt, obratno pa je v vzhodnem delu, kjer so, razen pekarne, prosti še vsi objekti. Gre za bivalne in funkcionalne prostore, ki jih bo zato verjetno tudi težje oddati v najem. Najtežje bo z najnovijim bivalnim objektom, saj je zanj določena tudi najvišja najemnina. Najemnina znaša 3,4% od revalorizirane vrednosti poslovnega prostora, ocenjene od sodnega cenilca, in je usklajena z občinskim pravilnikom o oddaji poslovnih prostorov v najem. Vse najemne pogodbe bodo podpisane za obdobje desetih let, s tem da bodo najemniki imeli kasnejšo možnost odkupiti objekte.

M. L.-S.

Drugič v Kočevju

Predstavitev računalniško vodenega sistema za nevarne snovi

KOČEVJE — V petek je bila v Galskem domu v Kočevju predstavitev programa računalniško vodenega informacijskega sistema za ravnanje z nevarnimi snovmi in strupenimi odpadki. Predstavitev, ki sta jo vodili predstavniki firme Partner, d.o.o., iz Radelj ob Dravi in Partner Eko, d.o.o., iz Ljubljane, se je udeležilo več predstavnikov podjetij iz kočevske in ribniške občine.

Predstavnik običnih firm sta bila v Kočevju že decembra, vendar takrat pri kočevskih podjetjih ni bilo odziva. Zato je podjetje Melamin iz Kočevja, ki je bilo pobudnik običnih predstavitev, na takratno predstavitev povabilo tudi predstavnike ribniškega gospodarstva. Melamin je namreč dal pobudo, da bi se v kočevski in ribniški občini vzpostavil sistem integralne obdelave informacijskega sistema ravnanja z nevarnimi snovmi in odpadki, ki pa stane približno 100.000 mark.

NOV

GASILSKI KOMBI

BOŠTANJ — Gasilsko društvo Boštanj ima od 27. januarja v svojem strojnjem parku tudi nov kombi znamke Mercedes. Podjetni Boštanjančani so ujeli dobesedno zadnje minute pred spremembno tečajo in zato so kupili kombi še po »stari ceni«, za okrog 2 milijona tolarjev. Uradna predaja kombija bo predvidoma junija, združena z otvoritvijo mostu oz. brvič Že Savo na Radnici. Že zdaj pa lahko povemo, da so denar prispevali predvsem sevniška občinska gasilska zveza in boštanjska krajevna skupnost, donatorji pa so bili še številni podjetniki in obrtniki.

Cel mesec delo tudi ob nedeljah

Tehnološki sistemi Sevnica imajo dovolj dela do konca maja — Polovico izdelkov izvozijo — Oprezni stiki s partnerji v bivši Jugoslaviji

SEVNICA — »Če ne bi bilo teh delavcev, bi mogoče firma šla po zlu. Sami so sprožili pobudo za njeni rešitev, šli so na občino in se zavezali, da so obdržali firmo, ki je naglo drsela. Tod so pridni, delovni ljudi! Nihče ne godrja, ker bodo morali cel mesec delati v dveh izmenah, tudi ob sobotah in nedeljah, da bi izpolnili naše obveznosti do poslovnih partnerjev,« je ob koncu pogovora povedal novi direktor Tehnoloških sistemov Sevnica (TSS) Dušan Borštar.

31-letni diplomirani strojni inženir iz Tržiča je popravil del v pripravi dela v tržiškem Peku, predno je oktober lani prevezel nehvaležno delo v 77-članskem kolektivu TSS, ki je bil tik pred razsulom, pa je delal v Patentni pisarni v Ljubljani. Ko je prišel, ni bil delna nit za sproti, delavci pa so bili tudi na čakanju. Delavci so se, kot smo že poročali, jesili na njegovega predhodnika in sodelavce, da bolj razmišljajo o tem, kako bi uspeli s svojo zasebno firmo, kakor pa, da bi zagotovili delo TSS, podjetju, kjer so bili zaposleni. »Prizadevali smo si, da bi obdržali stranke, ki jih je ta firma že imela, skratka, da bi zadržali posle, ki naj bi jih izgubili z nadomgom prejšnjega direktorja. Moram reči, da smo v tem uspeli, tudi v Nemčiji, kamor smo lani izvozili za blizu milijon



Dušan Borštar, direktor TSS

mark sestavnih delov za asfaltne baze. Naše proizvodne zmogljivosti so

celoti zapolnjene tja do konca aprila, maja. Medtem s polno paro delamo na področju trženja, da bi zagotovili delo čez poletje. Na Nemčijo lahko v najbolj črni varianti računamo spet jeseni. Mogoče pa še kaj prej, kajti zdaj se v Evropi povečuje količina proizvedenih cistern zaradi novih ekoloških predpisov na zahodu in morajo tudi v obstoječih bazah te cisterne zamenjati,« je razložil Borštar.

Ko je prišel v podjetje, je Borštar poskrbel, da so sprejeli nekaj ukrepov, kot sta poslovna tajnost in konkurenčna klavzula, s katerimi so zavarovali interes firme, določene ljudi iz bivšega vodstva TSS pa postavili pred dejstvo, ali delali v tem ali v zasebnem podjetju. TSS se mora tudi nekako kapitalizirati, saj je firma precej izrošena.

Ceprav imajo zelo dobre reference v Srbiji, zaradi negotovega plačilnega prometa in zapletov s transportom raje ne tvegajo. Če bodo z juga zainteresirani na naše izdelke, bodo sami prisli, razmišljajo v TSS.

P. PERC

Reklamni informator Kam

Najosnovnejša oblika tržne komunikacije

KOČEVJE, RIBNICA — Pred kratkim je izšla četrta številka kočevskega in tretja številka ribniškega reklamnega informatorja pod skupnim imenom Kam. Ustanovitelj in izdajatelj informatorja je Bojan Marinčič iz Kočevja, organizator — zastopnik za področje ribniške občine pa je Andrej Benčina.

SOFINANCIRALI LE EN PROGRAM

KOČEVJE — Kočevski izvršni svet je v preteklem letu prijavil na razpis za pridobitev sredstev iz skladu z demografsko ogroženo območja šesti programov za ureditev komunalne infrastrukture v občini. Od tega so bili kar štiri programi za izgradnjo vodovoda. Za izgradnjo vodovoda v Dolu, Brezovici in Spodnjem Logu so zaprosili za sofinanciranje v višini 50% predračunske vrednosti, za izgradnjo vodovoda Šeč — Polom pa le v višini 30% predračunske vrednosti. Enake zneske so zaprosili tudi za sofinanciranje izgradnje dolnjovoda Seljan — Struge. Po sklepnu ministra za planiranje RS pa se je iz proračuna financial le prijavljen program izgradnje in modernizacije lokalne ceste Predgrad — Dol — Žaga — Fara, in sicer v višini 24% predračunske vrednosti, čeprav je kočevski izvršni svet zapisal za sofinanciranje v višini 50%. Manjkajoča sredstva bodo menda zagotovljena iz sredstev za letošnje leto.

Informator izhaja na poli A3 formata v 2.500 izvodih na posamezno občino in ga razdeljujejo po gospodinjstvih brezplačno. Že število izvodov pove, da z njim občine ne pokrivajo v celoti, česar pa se ustanovitelj zaveda. Zaveda se tudi, da so v informatorju še vedno zgolj suhoperne reklame. Vendar so to prvi koraki v vzpostaviti tistega, kar si ustanovitelj informatorja Kam, ki sedaj izhaja tudi že v črnomaljski in triški občini, želi doseči.

M. L.-S.

KNJIŽEVNIKI V FOTOGRAFIJ

RIBNICA — V petek, 7. februarja, so v Galeriji Miklova hiša odprli razstavo fotografij slovenskih književnikov avtorja Tihomira Pinterja. Na otvoritveni slovesnosti je sodelovala jazz skupina, ki jo sestavlja: Mia Žnidarič (vokal), Marko Boh (pianino) in Matvej Smerkolj (kontrabas).

ZA SILEX NIČ OD NERAZVITIH

BLANCA — Sevniška industrija laftoflexa (Silex), ki bo na Blanci zaposliла okrog 70 delavcev, ni dobili ničesar od obljubljene pomoči za nerazvite, čeprav gre za naložbo in zaposlovanje delavcev v manj razviti krajevni skupnosti. Pomagala pa je enota republiškega zavoda za zaposlovanje iz Sevnice, da so vsaj zaključili gradbena dela in izdelali temelje za nove stroje v bivšem obratu Stilesa na Blanci ali, bolj natančno, na Kladaju.

ZA OBKOLPSKO CESTO IN PROTINJEJ

OSILNICA — V zgornji Kolpski dolini veliko govorje o nameravani gradnji ceste po slovenski strani. Osnova te zamisli je, da od Kočevja oz. Fare do Osilnice in naprej do Drage ne bi bilo treba nekajkrat prek slovensko-hrvaške meje. Ljudje to zamisel različno ocenjujejo. Večina prebivalcev teh krajev na slovenski strani meni, da je treba cesto hitro zgraditi, sicer turistov ne bo sem in tudi domaćini se bodo začeli izseljevati. Manjši del slovenskega prebivalstva in precejšnji del hrvaškega pa trdi, da cesta ni potrebna, da bo razdelila vedno enoto dolino in njene prebivalce, oskrnila naravo, pospešila izseljevanje in umiranje doline. Večinski del pa spet odgovarja, da zamisel o gradnji ceste podpirajo tudi naravovarstveniki iz republike. Katero mnenje bo prevladalo, se še ne ve. Dejstvo pa je, da za cesto še vedno ni zagotovljen denar in je sploh vprašljivo, ali bo letos na razpolago. Večina prebivalstva tega območja zahteva, da »mora biti cesta zgrajena še letos, sicer bo za dolino in njene ljudi prepozna.«

niso uresničili, vendar se jim tudi niso odpovedali.

M. LESKOVŠEK-SVETE

BOŠTANJSKI KULTURNI PRAZNIK

SEVNICA, BOŠTANJ — Na osrednji prireditvi ob slovenskem kulturnem prazniku preteklo soboto v Sevnici je zbranina spregovorila sevniška županja Breda Mijovič. V pestrem kulturnem sporedu (pripravila ga je sevniška ZKO), ki ga je številno občinstvo zelo toplo sprejelo, so nastopili oktet Boštanjski fantje, Kamniški koledniki (Janez Majcenovič — bariton, Rok Lapbas, Tomaž Plahutnik — citre) in pesnik Tone Kuntner. V petek, 14. februarja, ob 18. uri se bodo Boštanjančani predstavili še pred svojim občinstvom z novim programom sedmih pesmi, ki so jih naštudirali ob pomoči prof. Emila Lenarčiča, pomočnika mentorja Boštanjskih fantov prof. Egona Kuneja in v zadnjem času rednega člena oktetka. V dvorani TVD Partizana v Boštanju bodo nastopili še učenci boštanjske osnovne šole in dekliški oktet Corona.



ODŠKDININA ZA IZGNANCE? — Med 2. svetovno vojno je bilo okrog 54.000 Slovencev iz Posavja in Obsotelja prisilno izgnanih v okrog 300 nacističnih taborišč. Da bi opozorili na nerešena vprašanja socialne in zdravstvene zaščite, morebiti pa pridobili tudi kakšno odškodnino od nemške države za trpljenje in krivice, se povezuje v Društvo izgnancev Slovenije vse več izgnancev. Preteklo nedeljo so na Studencu ustavili krajevno organizacijo izgnancev za območje KS Studenec in Primož, kjer je okrog 250 članov. Zbrani (na posnetku) so za svojega predsednika izbrali Jožeta Žiberta iz Rovinj pozorno pa so prisluhnili besedam Ivice Žnidarič, Bredo Mijovič in Slavka Štrukla o potrebi rešitve dolgoletnih krivic. (Več prihodnjic!) (Foto: P. Perc)

Drobne iz Kočevja

ANKETA — Skupna seja vseh treh zborov kočevske občinske skupščine, sklicana 3. februarja, je zaradi nesklapljenosti zborov združenega dela in krajenvih skupnosti odpadla. Ker so zbori zaradi premajhne udeležbe pogosto nesklapljeni, je s tem onemogočeno učinkovito delo takoj skupščine in njihovih organov kot tudi izvršnega sveta. Poleg tega pa to ustvarja tudi nezadovoljstvo pri tistih poslancih, ki svojo funkcijo jemljo resno. Ker nekatere menijo, da je vzrok za slabo udeležbo v tem, da se seje v popoldanskem času, drugi pa temu oporekajo, je predsednik občinske skupščine dr. Mihael Petrovič konec prejšnjega tedna poslal vsem poslancem anketne lističe, ki naj bi razjasnili to dilemo, prinesli pa naj bi tudi odgovor na vprašanje, kateri dan in katera ura bi bila za večino poslancev najprijetnejša za sklic resno.

ŠOLA V NARAVI — Po dolgih pripravah, težavah in zapletih je delavec Osnovne šole Zbora odpolancev iz Kočevja po več kot desetih letih letos le uspel organizirati šolo v naravi za učence petih razredov. Tako so v ponedeljek s smučarskim tečajem prilegli učenci modrega turnusa in v kolikor bo ugodno vreme in še vedno dovolj snega za smuko, ga bodo v naslednjem tednu nadaljevali učenci drugega turnusa.

KULTURNI DAN — Dan pred slovenskim državnim in kulturnim praznikom so imeli učenci kočevske osnovne šole kulturni dan. Učenci nižjih razredov so si ogledali predstavo Sapra miške, učenci višjih pa najnovješo različico filma Robin Hood.

Ribniški zobotrebci

REDUKCIJA — Če je bila četrtna redukcija električne energije namerna, potem je tistim, ki so ovarto uprizorili, to tudi uspelo. Redukcije, katerih smo se že skoraj čisto odvadili, so namreč povzročile cel kup nevščenosti. Tisti, ki se zbujujo ob prijetnih zvokih glasov iz radijskih sprejemnikov, so bili neprijetno presenečeni že zjutraj. Računovodski delavci so se na svojih delovnih mestih zadovoljni z žepnimi računalniki, tajnice so lahko le razmišljajo o časih, ko so bili še povsod mehanični pisalni stroji, tisti ob praznih računalniških zaslonih pa so lahko le čakali, da bodo potekle »njihove štiri ure redukcije«. Kljub temu pa so bili vsi na svojih delovnih mestih, zato se tisti, ki so imeli po 13.30 opravke v ribniški izpostavi Ljubljanske banke, niso mogli izogniti presenečenju nad tem, da je banka zaradi redukcije, preprosto, zaprla svoja vrata.

SKLEPANJE POGODB — V teh dneh, tako kot povsod po Sloveniji, tudi v Ribnici potekajo dogovori in sklepanja pogodb o upravljanju stanovanj. Časa je namreč le še do konca tega meseca. Težav in problemov je veliko, vendar pa je zakon glede tega dovoljen, da upravnik mora biti, pa naj bo to fizična ali pravna oseba. Če se novi lastniki stanovanj o upravljalcih ne bodo mogli dogovoriti, bo zadeve reševalo sodišče. Nekoliko več časa za sklenitev pogodb pa imajo tisti, ki se niso odločili za nakup stanovanj.

Sevniški paberki

IMPERIJ — Direktor sevniškega trgovskega podjetja Merkator Jože Imperl zatrjuje, da nima nič proti konkurenčni torek tudi ne zoper direktorja trgovskega podjetja Lucia Milana Seniča. Imperl pravi, da bi bila le beseda dovolj, da bi prišel na otvoritev grosističnega skladista En gros svojega konkuranta, če ne dobiti vabilo. Imperlov imperij bi lahko učinkovito vrnil udarec doverjajšnjemu poslovnu partnerju, ki ne najde več do njegovih vrat, od kar je dolžan veliko tolarjev Merkatorju za dobavljeno blago. Toda Jože pravi, da je za poštene odnose in kdoveč ne bo on tisti, ki bo povabil Milana na kavo, še predno bi se morebiti srečala kje druge.

KRLE — Nekoč slavni dopisnik Borbe in sodelavec drugih beografskih medijev Krste Babič — Krle, znan po tem, da je tekmoval s Sašo Pavlovsom iz Politike Ekspreza, kdo bo zlil več gnojnico po Sloveniji, je ob agresiji armade na Slovenijo zbežal v varno naravo. Slobovizija in postal češ noč eden od urednikov na TV Beograd. Vuk Drašković jo je poimenoval tudi TV Bastilla. Krle je užival ob dobro plačani službici, v komfortnem stanovanju, ki mu ga je odstopila Slobovizija. Ker pa je bil Krle znan tudi kot Babičev človek, je ob zadnjih hudi trmovlajstvih kninskega zabolnavanja in njegovem javnem naprotovanju voždu in doverjajšnjem poglavitem pokrovitelju, Krle, tako kot je prišel na uredniško mesto televizije, tudi že odfrčal z njega.

ZAVAROVALNIK — Kolegici s sevniškega radia sta sicer zelo hvaležni krški zavarovalnici Triglav za dobro sodelovanje, ne bi pa imeli nič proti, ako bi enega izmed delavcev Triglava, ki se predstavlja celo za direktorja, manj pogosto videvali na radiju.

Če obrtniku, potem tudi zadruži

Negotovost obrtnih zadruž in Resina filozofija preživetja — Članstvo ni več neogiben pogoj — Razširjena dejavnost in nov hisni menedžment

KRŠKO — Krška obrtna zadružna Resa je, kot je videti, našla ustrezen način preživetja, medtem ko nekateri podobni servisi niso bili kos kriznim razmeram. Nastopile so v trenutku, ko je z liberalizacijo v slovenskem gospodarstvu izginila ekonomska prisila zadruževanja v zadruži.

«NE MI METAT ZA OVRATNIK» — Eden krških poslovnežev je rekel, da je v občini stanje katastrofalo, misil pa je na število brezposelnih, na maso ljudi na prisilnem dopustu in na podobne nevesele reči. Čast bodi očetu, lahko bi bilo še hujše. Tega pa go to niti stutili niso udeleženci neke veselice, ki si jo je nekoč naredila neka »zafurana« krška organizacija združenega dela. Potem ko ji je neko podjetje posodilo denar, da bi imeli njeni delavci od česa živeti, si je privočila priložnostno pojedino. Ljubštvo se je nekolikanč povescilo in se v razposajenosti steplo. Pri tem so si delavci obubožane tovarne metali v obraz, za vrat in drugam pečene karmenatejce in podobne stvari.

Toliko prireditev, kot že dolgo ne

Dolenjci, Belokranjci in Posavci so kulturni praznik počastili s koncerti, razstavami, literarnimi nastopi, otvoritvami kulturnih prostorov, podelitvami priznanj za dolgoletno delo in dosežke v kulturi — Bo po prazniku suša?

DOLENJSKA, BELA KRAJINA, POSAVJE — Ob letošnjem slovenskem kulturnem prazniku je bilo v občinah južno od Ljubljane toliko najrazličnejših kulturnih prireditev, kot že dolgo ne. Tega nikakor ne bi mogli pričakovati, če bi upoštevali zgolj gmotno stanje kulture, saj dobiha slednja iz proračunov denarja komajda za preživetje. Očitno je, da se je ob težavah, ki stiskajo naše vsakdanje življenje in z nič manjšo pezo ne pritisajo na kulturo, prav za Prešernov dan še bolj okreplil entuziasem ne tako redkih posameznikov, ki so še vedno pripravljeni veliko nadrediti zastonj. Poleg tega je tudi res, da marsičesa ne bi bilo, če ne bi imeli dobrotnikov, tako imenovanih mencenov in sponzorjev, ki nesebično pomagajo z denarjem ali v kakšni drugačni obliki pri ostvarjanju kulturno-umetniških projektov.

Z največ prireditvami so kulturni praznik počastili v novomeški občini in v Beli krajini. Pomembnejše prireditev so bile povod v občinskih središčih, v Novem mestu dvakrat celo po dve v enem dnevu. Slavili so tudi nove pridobitve. V Črnomlju so odprli prostore Mladinskega kulturnega kluba Bele krajine, v Novem mestu pa prenovljeno kapiteljsko knjižnico. V štirih občinah so tudi podelili priznanja za dosežke na kulturnem področju. V Krškem so bile to Prešernove plakete, v Črnomlju Župančičeva priznanja, v Novem mestu odličja in priznanja občinske Zveze kulturnih organizacij, v Brežicah pa občinska plaketa in priznanja ZKO. Sicer pa so v posameznih krajih proslavljeni kulturni prazniki s koncerti, otvoritvami likovnih razstav, z literarnimi večeri in celo s predstavljivimi novih knjig. Ponekod bodo takšne in podobne prireditev tudi še ta teden in naslednje dni.

Kot rečeno, v tem koncu Slovenije že dolgo ni bilo toliko vsega v počasti slovenskega kulturnega praznika, kot je letos. To se je glede na to, da smo ta praznik praznovali prvič v samostojni in suvereni državi Sloveniji ter prvič kot državni praznik in dela prost dan, prav gotovo spodobilno. Ne

nega odvzema najdragocenijih in najstarejših knjig, sicer nekoliko zmanjšana, vendar klub temu ostaja dragocena.

Sledila je predstavitev ponatisa Zidarjevega romana Oče naš, ki je izšel te dni v sodelovanju Dolenjske založbe in primorske založbe Lipa. Ob tej priložnosti je glavnji urednik Dolenjske založbe Franci Šali kapiteljski knjižnici podaril ponatis Zidarjevega romana, predstavnik Lipa pa knjigo izbranih pridrig Janeza Svetokriškega. O Pavlettu Zidarju in romanu Oče naš je govoril literarni zgodovinar dr. Boris Paternu, ki je poučaril pomen avtorja in romana za slovensko povojno prozo, nakar se je izbranimi besedami oglasil tudi pisatelj in podal svoje videnje poslanstva umetnosti v družbi. Za konec je povedal nekaj priložnostnih besed tudi novomeški župan Marjan Dvornik.

Pomen kulturnega praznika in pomembnost otvoritve knjižnice je v svojem nagovoru jedrnato zarisal novomeški prošt Jožef Lap, nato pa je nadškoft Šuštar odklenil nove knjižnice prostore in knjižnicu blagoslovil. O poteku urejanja knjižnice in njeni razgibani usodi, v kateri ne manjkajo tudi temni strani, je spregovoril France Baraga, ki je kapiteljsko knjižnico označil za spomenik časa, v katerem je nastala. Njena vrednost je zaradi povoj-

Za popestritev programa so poskrbeli Dolenjski orkester, kitarist Dušan Pavlenič in Franci Končilija, ki je recitiral Prešerna in malo poznamo pesem nekdanjega novomeškega prošta Arka.

MiM

nazadnje je treba vedeti, da bi brez svoje kulture ne bili to, kar smo, če bi

slopih še bili. Nekateri pa se upravičeno boje, da bo zgostiti kulturnih prireditev ob prazniku sledil dolg premor, da bodo minili meseci, preden se bo spet kaj zgodilo. Če se bo kaj takega res zgodilo in kjer se bo, bo to pomenu, da tam kulturo še vedno pojmujejo kot nekaj občasnega, ne pa še kot način življenja, kot nekaj vsakdanjega. Ali pa bodo potiskale kulturo v občasnosti razmere, kakršne pač so v posameznih takih krajih, ko ni denarja niti za golo življenje.

I. ZORAN

Niso vsi mogli v dvorano

Na Novomeškem večeru v Domu kulture govoril Tončev Pavček, Anton Petje pa recitiral njegove pesmi — Simfonični orkester spet navdušil — Odličja

NOVO MESTO — Osrednji kulturni dogodek novomeške občine ob letošnjem slovenskem kulturnem prazniku je bil sobotni Novomeški večer v tukajnjem Domu kulture. Tako pa bodi omenjeno, da mnogi, ki so se v soboto napotili v ta dom, prireditve niso doživelji. Ker sta bila v dvorani nabito polna tako parter kot balkon, se pravi, da tudi stojišči ni bilo več, so ne preveč lahkega srca odšli domov. Tako je Novomeški večer, kakor je bil skrbno pripravljen na visoki ravni, skratka, doživetje, potekal hočes nočes tudi v znamenju velike prostorske stiske, s katero mora živeti kultura. Stiska pa to-

krat ni bila očitna le v dvorani, temveč tudi na održi.

Da je bilo praznovanje v Domu kulture več kot srečanje ljudi, ki »dobro v srcu misijo«, več kot festival razigranega duha, je poskrbel že slavnostni govornik pesnik Tone Pavček, dolenjski rojak, s svojimi poetičnimi besedami, predvsem z besedami o poeziji, pa tudi s svojimi pesmimi, ki jih je interpretiral dramski igralec Anton Petje, član Stalnega slovenskega gledališča iz Trsta, sicer tudi dolenjski rojak, doma iz okolice Mokronoga. Praznično vzdružje pa je stopnjeval Novomeški simfonični orke-

• Na prireditvi so že drugič podelili odličja Zveze kulturnih organizacij Novo mesto, prejeli pa so jih: mešani pevski zbor Krka, pihalna godba Šentjernej in pihalni orkester Novoles. Priznanja te organizacij, ki bodo podeljena na drugih kulturnih prireditvah, pa so dobili: Marija Žveglič, Marta Štembergar, Pavlina Avbar, Sonja Pirc, Slavka Francko, Milorad Džudovič, Anton Lizar, Tone Kovacic, Janez Kovačič, Tone Makovec, Tone Prašnikar, Elko Obrekar, Bogdan Krebs, Franc Vidmar, Valentijn Zupančič, Franc Može in Združenje pihalnih orkestrov Dolenjske in Bele krajine.

ster, ki je pod vodstvom dirigenta Zdravka Hribarja izvajal Händlove, Gershwinove, Wonderjeve, Mancinijev in Webberjeve melodije ter jih navdušil. Obiskovalci so prisluhnili tudi domači glasbeni noviteti, skladbi Aleluja, ki jo je na besedilo Severina Šalija napisal Tomaž Zorko.

I. Z.

Imamo nove Prešernove nagrajence

Kot vsako leto doslej je bila podelitev Prešernovih nagrad tudi letos najvznamljivejši dogodek praznovanja slovenskega kulturnega praznika, in to ne samo za dobitnike teh najvišjih slovenskih priznanj za umetniške dosežke, ampak tudi za vso našo kulturno javnost.

Na petkovih večernih slovesnosti v ljubljanskem Cankarjevem domu, ki jo je prenašala televizija, da so jo mnogi lahko spremljali doma, so po govoru pesnika in dramatika Daneta Zajca, predsednika Društva slovenskih pisateljev, nagrade za leto 1992 prejeli:

Prešernovo nagrado: pisatelj Boris Pahor in skladatelj Uroš Krek, oba za življenjsko delo, nagrade Prešernovega sklada: pa skupina Novi kolektivizem za dosežke na področju grafičnega oblikovanja, slikar Gustav Gnamuš za razstavo v ljubljanski Mali galeriji, skladatelj Janez Gregorc za skladbo Žica, igralec Igor Samobor za vloge v minulih dveh sezona, pisatelj Marjan Tomšič za deli Oštregice in Kažuni ter Damir Zlatar Frey za »avtorski projekt po motivih Slavka Gruma« Dogodek v mestu Gogi.

Nagrade so bile podeljene že po novem Zakonu o Prešernovih nagradah, ki v svojih določilih poudarja kot glavni »argument« pri končnih odločitvah o nagradah — strokovno utemeljeno kvalitetno.

TRI NOVE KNJIGE IZ DOLENJSKE ZALOŽBE

NOVO MESTO — Tiki pred slovenskim kulturnim praznikom so pri Dolenjski založbi izšle tri knjige. V zbirki Utva sta izšla roman Jožeta Dularja Krka umira (3. izdaja) in roman Pavleta Zidarja Oče naš (pregledana in dopolnjena izdaja ob pisateljevi 60-letnici), v Seidlovi zbirki pa knjiga Slavke Ložar Starje gostilne. O knjigah bomo še pisali.

PIVKE SO »PIVKALE« V DISKOTEKI

NOVO MESTO — Založba Erro je pripravila predstavitev nove pesniške zbirke Francija Šalija, Pivke, 6. februarja zvečer v diskoteki Maxim na Otočcu. Obiskovalci so prisluhnili tudi domači glasbeni noviteti, skladbi Aleluja, ki so na besedilo Severina Šalija napisal Tomaž Zorko.

I. ZORAN

MARINČ RAZSTAVLJA V LJUBLJANI

LJUBLJANA — V Galeriji Ars v ljubljani bodo danes, v četrtek, 13. februarja, ob 18. uri odprt razstavo slik akademškega slikarja Jožeta Marinča iz Kostanjevice.



PESNIKI V METLIKI — V počastitev slovenskega kulturnega praznika so v petek, 7. februarja, zvečer v metliškem kulturnem domu pripravili literarni večer, na katerem so predstavili pesnike Severin Šali, Ivan Zoran, Franci Šali ter pisatelj Jože Dular. Prireditev se je uveljavila z izdom trete izdaje znanega Dularjevega romana Krka umira. Pred polno dvorano je z literati kramjal Toni Gašperič, pesmi oziroma prozo gostov so recitirale učenke metliške osnovne šole, nastopila sta še metliški kvartet trobil in kitaristi Črnelj. Delavci novomeške knjižarne Mladinske knjige pa so ob tej priložnosti v predverju dvorane pripravili knjižno razstavo. (Foto: A. B.)

kultura in izobraževanje

Nova knjiga o slovenskem poreklu?

Minuli četrtek je Slovensko bibliofilsko društvo v Ljubljani predstavilo knjigo Zgodovina Norika in Furlanije, ki naj bi bila naše prvo oziroma najstarejše zgodovinopisno delo. To delo je že daljnega leta 1663 napisal v latinščini pater Martin Baucer iz Gorice in je vse do zdaj, skoraj celih 330 let, rumenelo med bolj ali manj pozabljenimi rokopisi. Knjiga je seveda izšla v slovenskem prevodu, ilustrirana in po ceni, ki je dostopna širšemu krogu bralcev.

Baucer je začel Zgodovino Norika in Furlanije pisati leta 1660, po obisku cesarja Leopolda v Gorici. Končal jo je v treh letih, potem pa vse do smrti leta 1668 popravil in dopolnil. Bržčas je mislil tudi na natis, pa ga je bolzen prej pobral. Sodobnikom njegovo delo ni bilo neznan, o čemer priča več prepisov. Baucereve someščane Melhiorja Kumarja je očitno njegova Zgodovina tako prevzela, da je v latinščini spesnil dolg ep o noriških kraljih, furlanskih knezih in goriških grofih.

Patra Martina Baucerja so po njegovem smrti omenjali številni zgodovinarji v svojih spisih. O njem so pisali slovenski, italijanski in nemški avtorji. Tudi Valvasor je vedel zanj in to v svoji Slavi vojvodine Kranjske tudi zapisal. Toda čeprav je bil Baucer v preteklosti, kot rečeno, dostikrat omenjen in v edo zanj še danes ne tako redki posamezniki, pa je njegovo delo, zlasti Zgodovina Norika in Furlanije, ostalo bolj ali manj neznan in neraziskano. Se pravi, vse do izida te zgodovine v slovenskem prevodu.

Baucerjevi Zgodovini Norika in Furlanije na pot med bralstvo je rečeno, da bo vsakdo našel v njej obilico »novih podatkov o preteklosti alpskih in obalpskih narodov, predvsem pa o naših prednikih in na nekdanjih slovenskih območjih od Donave do Jadrania in od Adiže do bosanskih hribov ter Panonskega morja«. Ali ta knjiga potem takde daje prav istim, ki trdijo, da Slovenci v alpski in obalpski svet nismo prišli šele v 6. stoletju iz Zakratja in odetih v ovčje kože, ampak da smo tu, kjer smo, že od prej? Kdo ve. Vsekakor bo zanimivo slišati, kakšen bo odmetev nanjo s strani naših zdajšnjih zgodovinarjev, ki so vsi po vrsti hudi nasprotniki slovenske venetologije.

I. ZORAN



Obnovljeni dom za knjige

Slovesna otvoritev preurejene knjižnice kolegialnega kapitila v obnovljenih prostorih

NOVO MESTO — Počastitev slovenskega kulturnega praznika so v novomeških prostorijih povezali z bližnjo petstoletnico ustanovitve kolegialnega kapitila in slovesno odprli prenovljeno in preurejeno kapiteljsko knjižnico, ki je v nekaj tisoč izvodih, med katerevsi so mnoge stare in redke knjige, pravi kulturni spomenik, z bogatim knjižnim fondom pa seveda še vedno tudi kustina in uporabna ustanova. Slovesnosti so se udeležili številni gostje, med njimi nadškoft dr. Alojz Šuštar in Lojze Turk, pisatelj Pavle Zidar, dr. Boris Paternu, novomeški župan Marjan Dvornik idr.

Pomen kulturnega praznika in pomembnost otvoritve knjižnice je v svojem nagovoru jedrnatno zarisal novomeški prošt Jožef Lap, nato pa je nadškoft Šuštar odklenil nove knjižnice prostore in knjižnicu blagoslovil. O poteku urejanja knjižnice in njeni razgibani usodi, v kateri ne manjkajo tudi temni strani, je spregovoril France Baraga, ki je kapiteljsko knjižnico označil za spomenik časa, v katerem je nastala. Njena vrednost je zaradi povoj-

MiM

TREBNJE — Prof. Janez Mušič, belokranjski rojak, bo danes, v četrtek, 13. februarja, predaval v Knjižnici Pavla Golie v Trebnjem o temi Pesnik France Prešeren v spomini sodobnikov. Hkarti bodo v prostorih knjižnice odprli razstavo del Andreja Novaka, študentke Pedagoške fakultete.

RAZSTAVA STARIH GLASBIL POTUJE

NOVO MESTO — Mladen Škrbič, glasbeni pedagog iz Novega mesta, je iz lastne zbirke starih glasbil oblikoval razstavo in z njo potuje po šolah v novomeških občini. Razstava je prvič pripravil minuli tork, 4. februarja, in sicer v OŠ Bršljin, kjer so bili zbrani na seminari učitelji nižjih razredov osnovnih šol iz Dolenjske. Ta teden je svojo razstavo obiskal še druge osnovne in srednje šole v Novem mestu, od jutri do nedelje, 16. februarja, pa bo z glasbili gosta v OŠ Šmarjeta.

faleristiko, gozdarstvo, lesarstvo, lovstvo, tehniko, zgodovino, etnologijo, premogovništvo, ob tem pa še zbirke starih razglednic in fotografij, maket, lapidarijev, premičnih spomenikov, vse do nevropske etnologije.

V stotisočih milijonov enot gre ostalo gradivo, ki ga tudi hrani muzeji, npr. arhivska, knjižnična, fotografika in drugo in kjer je še najti vse od kartotek in katalogov do načrtov, kart in podobnega.

I. Z.

RAZSTAVA PREŠERNOVIH POEZIJ V KNJIŽNICI

NOVO MESTO — V študijski knjižnici Mirana Jarca so pripravili ob slovenskem kulturnem prazniku knjižno razstavo Sem dolgo upal in se bal — Prešernovo delo med legendo in resničnostjo, ki so jo odprli v ponedeljek, 10. februarja, in bo na ogled do sredine marca. Razstavili so poezijo (pa tudi prevode, študije in biografije) prvega med slovenskimi pesvci, ki je govor povzdignil v pesem in molk dokončno spremenil v večno živo besedo. »Prešernovo delo je naša vest in samozavest, naša evropska legitimacija, potrdilo naše istovetnosti in hkrati legenda in resničnost. »Prešernovo delo je naša vest in samozavest, naša evropska legitimacija, potrdilo naše istovetnosti in hkrati legenda in resničnost. Komaj vredno omembe pa je v pokrajinskih muzejih gradivo, ki sodi v botanične, zoološke, geološke in paleontološke zbirke, saj ga v glavnem hranijo nacionalne ustanove.

Seveda omenjene zbirke ne predstavljajo vsega, kar je shranjeno v 40 muzejih. V teh muzejih je namreč še najmanj 20 drugih zbirk in v nj

dežurni
poročajo

IZGINIL AVTORADIO — V noči na 6. februarja je neznan storilec iz Mercatorjevega osebnega avtomobila, parkiranega ob poslovni stavbi na Kolodvorski ulici v Črnomlju, ukradel avtoradio, vreden vsaj 12.000 tolarjev. Že tako mrki obraz trgovcev bodo še bolj resni.

ODNESEL 700 TOLARJEV — Neznan storilec je 8. februarja dopoldne vstopil v osebni avto, ki ga je imela Zdenka Vidic parkiranega pred zidanico na Trški gori. Pogrešala je 700 tolarjev.

OB SEDEM TISOČAKOV — Meri Munih je 8. februarja parkirala svoj oseben avto pred vikendom na Trški gori, neznanec pa ji je iz vozila zmaknil 7.000 tolarjev.

PRIJELI TATU — 20-letni M. K. iz Šmihela je utemeljeno osumljen, da je 7. februarja šaril po osebnem avtomobilu, parkiranem pred bungalovi na Otočcu. Odvil in odnesel je okrasni obroč kolesa, vendar so tatu policisti prijeti.

TAT V REVOZU

NOVO MESTO — 6. februarja dopoldne se je po novomeškem Revozu sprejal tat. V pisarni je iz čenske torbice Anice Metelko iz Straže odnesel osebne dokumente in denar, v proizvodnih prostorih pa je Tomaž Poderaj iz Novega mesta zmaknil denarnico z 200 markami in 2000 tolarji.

PREMALO TELEFONOV

BIZELJSKO — Pri odpiranju mejnega prehoda na Bizeljskem se je znova pokazalo, kako slabo je na bizeljskem območju razvito telefonsko omrežje. Osebje z mejnega prehoda uporablja telefonsko linijo krajevne policijske postaje, kajti nove številke pošta ni mogla dati. Na pomanjkanje telefonov opozarjajo Bizeljčani sicer že več let.

Gardist s pištolo nad policista

»Ubit ču te ko prase,« so bile besede, s katerimi je Mati Filipović na mejnem prehodu zagrozil policistu Stanetu Platiši

BIZELJSKO — Če ne bi imel vsega 21-letni Mati Filipović, doma iz Prozra v Bosni in Hercegovini, navlčil svoji mladosti za seboj toliko dramatičnih tednov in mesecev, prezivetih v uniformi častnika hrvaškega Zbora narodne garde, bi bila kazen, ki mu jo je minule dni izreklo novomeško sodišče, brez dvoma višja. Tako pa so sodniki na dogajanje v noči na lanski 2. decembri gledali nekolikanjam drugače, nobenega dvoma pač ni bilo, da imajo pred seboj človeka, na katerega psihi je vojna udarila močan pečat, človeka, ki je bil po vrsti psihičnih stresov nadvse željan sprostitev. Žal si je izbral napako.

Mati Filipović je bil vse pred predlaganimi novembra v častniški šoli Zbora narodne garde v Kumrovcu, za svoja dejana v bitkah za Vukovar, Karlovac, Dubrovnik, Pakrac, Gospic in Plitvice pa bi bil tudi odlikovan. Kot pripadnik specjalnih enot je bil domala vseskozi na terenu, predno je konec lanskega novembra prišel v Kumrovec na dopust, je prezivel petindvajset peklenskih dñi v Dubrovniku, najbolj od vsega ga je tam prizadel smrt dveh prijateljev. Po prihodu v Kumrovec je iskal sprostitev. Na dan 1. decembra je bil s prijateljem Damirjem Šteko zvečer v Klanču, kjer sta spoznala dve slovenski dekle. Ti sta gardista povabili v Brežice, Šteko in Filipović sta poziv sprejela

z obema rokama. Punci sta se v Slovenijo odpeljali s svojim avtomobilom, vodjaka pa s svojim opel rekordom, ki pa ni bil niti registriran; Šteko je govoril, da zato, ker pač ni mogel v Split, kjer je bil avto prijavljen.

Sodnikom je Filipović povedal, da sta se z opлом na mejni prehod Obrež pri Bizeljskem pripeljala okoli 23. ure, da so ju slovenski policisti na meji ustavili, saj jima niso gorele luči in tudi sicer je bil avto tehnično v slabem stanju, za nameček pa sta bila še brez papirjev. Zavnili so ju in poslali nazaj na Hrvatsko. Toda čez pol ure sta se gardista zvona pojavila na meji, tokrat odločnejša in objestna, čeprav je Filipović trdil, da nista imela slabih namenov in da se je pištola v njegovih rokah znašla zgolj zato, ker jo je hotel izročiti mejnim policistom. Toda dogodki in priče so risali drugačno sliko.

Filipović in Šteko sta se prvič na mejni prehod pripeljala že okoli 22. ure, hočeš nočes so policisti postali pozorni na avtomobil, ki je povzročil neznenoten ropot, saj je bil očitno brez izpušne cevi. Fanta sta ne glede na to krepko pritisala na pedal za plin, vozilo sta na meji sunkovito ustavila, tako da si je moral policist Stane Platiša s skokom reševati življene. Slovenski obmejni delavci so v vozilu našli dva pripadnika hrvaških oboroženih sil v civilu, ki sta želela na zabavo v Slovenijo. Zakaj jima tega niso pustili, je znano, fanta sta zatem avto na hitro obrnila in se vrnila proti Klanču. Okoli polnoči pa so na meji znova zasišali že znani avtomobilski zvok. Na srečanje so se tokrat štirje slovenski obmejni policisti bolje pripravili; s službenim avtom so naredili zaporo, saj je bilo očitno, da želite gardista mejo enostavno prevoziti. Šteko tako ni ostalo drugače, kot da je avto ustavil, nakar je Stane Platiša stopil v vozilo in od Filipoviča zahteval, naj izstopi. Ta je to storil, toda s pištolem v roki, ki jo je bliskovito repetiral in nastavil Platiša na trebuh z besedami: »Ubit ču te ko prase!« Z napravljenim pištolem v roki ga je nato potiskal proti zadnjemu delu avta, vmes pa zatevil, naj ostala dva policista izpustita Šteko. Za hip se je tudi ozrl k prijatelju,

kar je bilo dovolj, da je Platiša iz rok izpuščen in s strokovnim prijmom nasilnega gardista obvladal. Enako sta preostala dva policista storila s Štekom.

Nemočna sta Filipović in Šteko potem grozila, kako bosta z ostrostrelskimi puškami prek Sotle postrelili osebje mejnega prehoda, tega pa potem razstrelila z armbrustom. Tačas se je na mejo na srečo pripeljala patrulja in vročekrvena odpeljala v pripeljala, za reševalci pa je Mati Filipović še danes. Novomeški senat temeljnega sodišča ga je namreč za opisano dejanje odsodil na 3 mesece zapora, zraven pa mu izreklo še varnostni ukrep izgonu tujci iz Republike Slovenije za dobo petih let. Sodnišče mu je tudi odvelo pištolo kalibra 9 mm, v cevi katere je bil takrat, ko je grozil mejnemu policistu, nabo.

Kot že rečeno, je senat za olajševalno okoliščino upošteval pogoje, v katerih je zadnje mesece živel Filipović, tudi njegovo vinjenost, saj je imel v urinu 1,95 promile etilnega alkohola, ni pa mogel na drugi strani prezreti, da je ogrožal življene policista.

B. B.

Ukradli ime in kandidate

Kako se je v Šentjerneju nenadoma pojavila samozvana avtošola, ki pretkano konkurira tamkajšnji sekciji AMD Novo mesto

NOVO MESTO, ŠENTJERNEJ — Končno besedo bodo o vsem verjetno rekli sodniki, pričajoče vrstice so le veren posnetek tistega, kar se te dni dogaja v Šentjerneju. A v to — moto društvo Novo mesto ima med šestimi sekcijami tudi tisto, ki ima sedež v Šentjerneju, njen uradni naziv pa je Avtošola Šentjernej. Slednja je pred dnevi pripravila tečaj za bodoče voznike motornih vozil, obvestilo o tem ter o kraju in času, kjer bodo zbirali prijave, pa objavili prek lokalne radijske postaje Studio D. Vse lepo in prav, če konverenci ob poslušanju tega obvestila ne bi v glavo šinila zanj genialna rešitev.

Dan ali dva po tem obvestilu je Studio D prinesel objavo, s katero je neka Avtošola Šentjernej vabilo bodoče voznike na tečaj, zbiranje prijav zanj je bilo na istem mestu, kot je to objavila Šentjernejska sekcija novomeškega AMD, le da pol ure poprej. Jasno, da so domiselnice novomeško-šentjernejski avtošoli pobrali domala vse interesante, slednji pač niso ločevali med šolama enakega imena, da o zmedti in zmešnjava, ki je zavladala, ko so se v taistih prostorih pojavili še predstavniki Šentjernejske sekcije AMD Novo mesto, ne gorovimo.

Da gre za skorodni tipičen primer nelojalne konkurence, je domala na dlani. V novomeškem AMD so seveda ogorčeni, za nameček so ugotovili, da kakšna druga avtošola razen njihove v Šentjerneju sploh ni registrirana. Sodna pa je izbila dno objava oglasa v zadnjem stevilki DL, kjer ponovno neka »Avtošola Šentjernej« organizira brezplačne tečaje iz cestnopravilnih predpisov. Kdo Šentjernejski sekciji novomeškega AMD učinkovito krade ime in kandidate, bodo morale ugotoviti pristojne službe, bojda gre za zasebno avtošolo, ki ima svoj sedež v Škocjanu. Drugo je vprašanje, ali imamo za take vrste početje pripravljano ustrezeno zakonodajo in ukrepe.

B. B.

Sliko pači le nočni napadalec

Na Dolenjskem lani manj kaznivih dejanj, njihova raziskovanost pa boljša — Kdo ponoči napada ženske? — Enajst izginulih avtom

ČRNOMELJ, METLIKA, NOVO MESTO, TREBNJE — Lansko leto so uslužbenci novomeške UNZ zabeležili na Dolenjskem okroglih 1900 kaznivih dejanj, kar 125 manj od leta poprej, za takšno spoznanje pa obstajajo tudi povsem konkretni razlogi. Nekaj jih gre pripisati spremenjeni zakonodaji, največ pa junijskim in julijskim dogajanjem v Sloveniji. Vojna, z njo pa opredeljen nadzor, dejstvo, da je bilo kar nekaj potencialnih storilcev vpoklicanih v enote teritorialne obrambe, so samo julija število kaznivih dejanj v primerjavi z letom poprej za pol zmanjšali.

Za dolensko policijo pa je minilo leto spodbudno še po druge vrste spoznanju: raziskovanost kaznivih dejanj se je krepko izboljšala, lani je ostalo brez storilca vsega 676 ali 35,5 odst. dejanj, kar je daleč nad republiškim poprečjem. Novomeška UNZ se je s tem povzpela na slovenski vrh, drugim upravam za zgled! Tako so policisti lani ovadili temeljnemu javnemu tožilcu 1462 oseb, največ jih je bilo starih nad 21 let, kar precej je bilo tistih med 14 in 18 leti, na tretjem mestu pa so osebe v starosti od 18 do 21 let.

Med vsemi naštetimi je minilo leto prineslo 1715 dejanj splošne kriminalite, kar 1432 jih odpade na razne tativine, vlome, tudi rope. Nezaposlenost in nizek živiljenjski standard sta pač tista, ki krojita strukturo tovrstnih dejanj. Omeniti velja ob tem, kako se v zadnjih mesecih veča število tativ in stanovanj, zmicavti odnašajo predvsem hrano, pičajo, oblačila, tudi denar in tehnične predmete. Največ vroče krvi pa je lani povzročil neznanec, ki je novembra in decembra v nočnih urah napadal ženske in jim z ramen trgal torbice. Bil je uspešen kar v osmih takih primerih, Zdenko Prizmič, načelnik oddelka kriminalistične službe na novomeški UNZ, je bil v celoti izgubil življenje.

je na ponedeljkovi tiskovni konferenci dodal, kako je nočni napadalec doslej po bankah uspešno vnovčil že kar nekaj ukradenih čekov. Njegovo prijetje bo Novomeščankam in kriminalistom prineslo veliko olajšanje, še posebej, ker se je neznanec po krajšem premoru znova vrzel na delo.

Sicer pa v ilustracijo povejmo, da so dolenski policisti lani obravnavali 26 vlomov v trgovine (od tega jih 12 še ni

je na ponedeljkovi tiskovni konferenci dodal, kako je nočni napadalec doslej po bankah uspešno vnovčil že kar nekaj ukradenih čekov. Njegovo prijetje bo Novomeščankam in kriminalistom prineslo veliko olajšanje, še posebej, ker se je neznanec po krajšem premoru znova vrzel na delo.

Sicer pa v ilustracijo povejmo, da so dolenski policisti lani obravnavali 26 vlomov v trgovine (od tega jih 12 še ni

je na ponedeljkovi tiskovni konferenci dodal, kako je nočni napadalec doslej po bankah uspešno vnovčil že kar nekaj ukradenih čekov. Njegovo prijetje bo Novomeščankam in kriminalistom prineslo veliko olajšanje, še posebej, ker se je neznanec po krajšem premoru znova vrzel na delo.

Sicer pa v ilustracijo povejmo, da so dolenski policisti lani obravnavali 26 vlomov v trgovine (od tega jih 12 še ni

je na ponedeljkovi tiskovni konferenci dodal, kako je nočni napadalec doslej po bankah uspešno vnovčil že kar nekaj ukradenih čekov. Njegovo prijetje bo Novomeščankam in kriminalistom prineslo veliko olajšanje, še posebej, ker se je neznanec po krajšem premoru znova vrzel na delo.

Sicer pa v ilustracijo povejmo, da so dolenski policisti lani obravnavali 26 vlomov v trgovine (od tega jih 12 še ni

je na ponedeljkovi tiskovni konferenci dodal, kako je nočni napadalec doslej po bankah uspešno vnovčil že kar nekaj ukradenih čekov. Njegovo prijetje bo Novomeščankam in kriminalistom prineslo veliko olajšanje, še posebej, ker se je neznanec po krajšem premoru znova vrzel na delo.

Sicer pa v ilustracijo povejmo, da so dolenski policisti lani obravnavali 26 vlomov v trgovine (od tega jih 12 še ni

je na ponedeljkovi tiskovni konferenci dodal, kako je nočni napadalec doslej po bankah uspešno vnovčil že kar nekaj ukradenih čekov. Njegovo prijetje bo Novomeščankam in kriminalistom prineslo veliko olajšanje, še posebej, ker se je neznanec po krajšem premoru znova vrzel na delo.

Sicer pa v ilustracijo povejmo, da so dolenski policisti lani obravnavali 26 vlomov v trgovine (od tega jih 12 še ni

je na ponedeljkovi tiskovni konferenci dodal, kako je nočni napadalec doslej po bankah uspešno vnovčil že kar nekaj ukradenih čekov. Njegovo prijetje bo Novomeščankam in kriminalistom prineslo veliko olajšanje, še posebej, ker se je neznanec po krajšem premoru znova vrzel na delo.

Sicer pa v ilustracijo povejmo, da so dolenski policisti lani obravnavali 26 vlomov v trgovine (od tega jih 12 še ni

je na ponedeljkovi tiskovni konferenci dodal, kako je nočni napadalec doslej po bankah uspešno vnovčil že kar nekaj ukradenih čekov. Njegovo prijetje bo Novomeščankam in kriminalistom prineslo veliko olajšanje, še posebej, ker se je neznanec po krajšem premoru znova vrzel na delo.

Sicer pa v ilustracijo povejmo, da so dolenski policisti lani obravnavali 26 vlomov v trgovine (od tega jih 12 še ni

je na ponedeljkovi tiskovni konferenci dodal, kako je nočni napadalec doslej po bankah uspešno vnovčil že kar nekaj ukradenih čekov. Njegovo prijetje bo Novomeščankam in kriminalistom prineslo veliko olajšanje, še posebej, ker se je neznanec po krajšem premoru znova vrzel na delo.

Sicer pa v ilustracijo povejmo, da so dolenski policisti lani obravnavali 26 vlomov v trgovine (od tega jih 12 še ni

je na ponedeljkovi tiskovni konferenci dodal, kako je nočni napadalec doslej po bankah uspešno vnovčil že kar nekaj ukradenih čekov. Njegovo prijetje bo Novomeščankam in kriminalistom prineslo veliko olajšanje, še posebej, ker se je neznanec po krajšem premoru znova vrzel na delo.

Sicer pa v ilustracijo povejmo, da so dolenski policisti lani obravnavali 26 vlomov v trgovine (od tega jih 12 še ni

je na ponedeljkovi tiskovni konferenci dodal, kako je nočni napadalec doslej po bankah uspešno vnovčil že kar nekaj ukradenih čekov. Njegovo prijetje bo Novomeščankam in kriminalistom prineslo veliko olajšanje, še posebej, ker se je neznanec po krajšem premoru znova vrzel na delo.

Sicer pa v ilustracijo povejmo, da so dolenski policisti lani obravnavali 26 vlomov v trgovine (od tega jih 12 še ni

je na ponedeljkovi tiskovni konferenci dodal, kako je nočni napadalec doslej po bankah uspešno vnovčil že kar nekaj ukradenih čekov. Njegovo prijetje bo Novomeščankam in kriminalistom prineslo veliko olajšanje, še posebej, ker se je neznanec po krajšem premoru znova vrzel na delo.

Sicer pa v ilustracijo povejmo, da so dolenski policisti lani obravnavali 26 vlomov v trgovine (od tega jih 12 še ni

je na ponedeljkovi tiskovni konferenci dodal, kako je nočni napadalec

V znamenju kljukastega križa

Čigave roke rušijo partizanske spomenike in rišejo zloglasne kljukaste križe? Gre zgolj za objestnost, ki se nekritično navdušuje nad nacističnimi simboli, je morda na delu mačevalnost še iz vojnih let ali je v ozadju pohod neonacizma, kot ga beležijo v nekaterih državah Evrope?

Zadnji sneg je res zametel razdejani spomenik žrtvam zloglasnega belogradističnega »štajerskega bataljona« pri Šentjoštu, ki ga je ali so ga doslej še neznani storilci razbili septembra lani. A sneg bo kmalu skopnel in nasledek primitivnega divjaštva v tih dragi pri mirni podgorski vasi bo spet prišel na plano. Kaj človeka pripravi do tega, da se divjaško znese nad spomenikom? Spomenik, in to vsak spomenik mrtvim, mučenim, pobitim, pa naj stoji v gozdu ali na pokopališču, je sveta, nedotakljiva stvar. In to v vseh kulturah in civilizacijah od pamтивeka tudi je. In od pamтивeka sem se pojavljajo tudi skrnilci spomenikov, ki jih je človeštvo vedno imelo za izmecke. To in samo to tudi so.

Težko bi drugače označil ali našel opravičilo v gol objestnosti za tistega, ki je na spomenik padlim partizanom in žrtvam fašističnega nasilja v Žabji vasi v Novem mestu s črnim razpršilcem narusal nacistični kljukasti križ. Na spomenik padlim, pobitim, v mukah in trpljenju umrlih ljudi hote, očitno po vnaprej pripravljenem načrtu, bedni tiholaznik napacka kljukasti križ, ta shrljivi znak zla, najhujšega človeškega trpljenja in nasisne smrti. S črnim pršilcem na beli kamen, v katerega se ta snov začne in je ni moč zbrisati. V Šentjoštu je razbijajo potem ko je spomenik razrušil, nanj s trdim predmetom vrisal kljukasti križ. Očitno je to razpoznavni znak teh in takih ničvrednežev.

Začelo se je v Ajdovcu

Napadi na partizanske spomenike v novomeški občini so se začeli z razbijanjem plošč v Ajdovcu. Tu ne gre za spomenik padlim in žrtvam, marveč za napisno ploščo v spomin na partizansko razbitje belogradistične postojanke v tem suhokrajinskem kraju. Nato je lani poleti nekdo z razpršilcem vrisal kljukasti križ na spomenik v Žabji vasi. Septembra lani je bil razbit spomenik v Šentjoštu, kmalu po dnevu mrtvih pa je bil poškodovan partizanski spomenik v Vavti vasi. V to vrsto lahko dodamo še poškodovan partizanski spomenik v Črmošnjicah pri Semiču, ki so mu lani poleti odbili zvezdo.

V novomeški občini je 227 partizanskih spomenikov, plošč in drugih spominskih obeležij. »Spomeniki NOB so v veliki večini med zgodovinskimi spomeniki v občini,« je povedala zgodovinarka Judita Podgornik, konservatorka za zgodovinske spomenike pri Zavodu za varstvo naravne in kulturne dediščine v Novem mestu. 96 spomenikov, med katerimi so spomeniki NOB tudi v veliki večini, predlagajo za razglasitev za zgodovinske spomenike. To so spomeniki, ki stojijo na krajih dogodkov oziroma tako imenovani avtentični spomeniki, med njimi pa so poleg spomenikov NOB tudi spomeniki iz prve svetovne vojne, grobovi znanih ljudi, na primer Primčeve Julije in Janeza Trdine. Doslej so te spomenike obravnavali kot zgodovinsko dediščino, kot taki pa so deležni nižje stopnje zaščite, kot če bi bili z odklokom razglašeni za zgodovinske spomenike. Temu primerna bi bila tudi njihova zaščita, urejeno bi bilo vzdrževanje in druge stvari. »Kar se tiče vzdrževanja spomenikov NOB, tudi doslej ni bilo težav,« pravi Podgornikova. »Pri tem naš zavod zelo dobro sodeluje z Zvezo borcev. Sicer pa imajo na Zavodu za varstvo naravne in kulturne dediščine evidentirane vse spomenike NOB in druge zgodovinske spomenike v vseh petih občinah, ki jih ta zavod po strokovni plati pokriva, se pravi v novomeški, trebanjski, črno-

maljski, metliški in brežiški. Daleč največ teh spomenikov je v novomeški, kar je razumljivo, saj je največja med njimi. Pri vzdrževanju spomenikov NOB gre v glavnem za obnovo črk, urejanje okolice in manjša popravila. Zadnji večji poseg na kakšnem spomeniku je bila temeljita obnova spomenika na Cviblju nad Žužemberkom. »Doslej na našem območju ni bilo napadov in poškodb spomenikov, začelo se je z razbijanjem plošč v Ajdovcu. Medtem ko je poškodovan spomenik v Črmošnjicah že popravljen, smo se z borti dogovorili, da bodo dali kljukasti križ spomenika v Žabji vasi zbrusiti. Za spomenik pri Šentjoštu pa naš zavod predlaga, da bi ga obnovili, če pa za to ne bi bilo dovolj denarja, naj bi razmetane in razbite kamnite bloke, iz katerih je sestavljen spomenik, zložili nazaj, na spomenik pa napisali, kdaj je bil uničen,« predlaga Podgornikova.

Spomenik pri Šentjoštu so postavili leta 1965 po načrtu Jožeta Zamljena-Drejetca, ki je naslovnik avtor številnih spomenikov NOB v novomeški občini. Lani poleti so na njem obnovili črke in uredili okolico, 9. septembra pa so novomeško Zvezo borcev obvestili, da je razbit. Spomenik sestavlja pet kamnitih blokov. Nekdo je v vzvodom dva prevrnih ostale tri pa poškodoval. Reliefno ploščo, ki je na vrhu povezovala kamnite bloke, je popolnoma razbil, čez napis pa z ostrom predmetom vpraskal kljukasti križ. Spomenik so postavili v spomin na več deset mučenih in pobitih žrtv zloglasnega štajerskega bataljona, ki je poleti 1942 kakšen mesec dni taboril v gozdičku pri Šentjoštu. To je bil v resnici četniško-belogradistični bataljon, ki se je lažno izdajal za partizanski štajerski bataljon, tako so privabil aktiviste in simpatizerje Osvobodilne fronte in jih mučili ter pobijali.

»Med vojno so se dogajali hudi zločini, in to na obeh straneh, pri domobrancih pa tudi pri partizanih,« pravi Anton Štampohar, kustos za NOB v Dolenjskem muzeju. »A s to razliko, da so bili domobranci zločini nad borti za svobodo pravilo, pri partizanih pa je bilo to izjema. Marsikoga so gotove smrti od domobrancov rešili Nemci.« Štampohar seveda obsoja skrunjenje in razbijanje spomenikov, kar je tudi v popolnem nasprotju z idejo narodne sprave, da ne gorovimo o tem, da gre za zavrneno dejanje samo po sebi. »Gotovo je spomenikov, plošč, spominskih obeležij oziroma, z eno besedo, pomnikov NOB preveč. A čas bo slej ko prej prinesel svoje in veliko jih bo propadlo, ostali bodo res tisti, ki so vredni, da ostanejo. Zato je še toliko bolj nesmiselno, da jih razbijajo,« je končal Štampohar.

»Spomeniki NOB v novomeški občini so med bolje vzdrževanimi v Sloveniji,« trdi Tone Pirc, podpredsednik predsedstva občinskega združenja Zveze borcev NOV Novo mesto in predsednik komisije za spomeniško varstvo pri predsedstvu. »Za to smo dobili tudi pomoč od občine, zelo veliko pa naredi za dobro vzdrževanje spomenikov 28 krajevnih združenj ZB NOV na naši občini, v glavnem v povezavi s šolami in ob pomoči raznih podjetij. Do razbijanja plošče v Ajdovcu - smo takoj postavili novo - tako rekoč ni bilo skrunjenja partizanskih spomenikov, čeprav jih je precej na odmaknjene in samotnih krajih. Borti smo vse napade na spomenike NOB oziroma njihove

skrunite takoj prijavili policiji, a do danes nismo dobili še nobenega odgovora.«

Storilcev še niso odkrili

Na novomeški Upravi za notranje zadeve je beseda o tem tekla z Rudijem Skobetom, načelnikom inšpektorata milice, in inšpektorjem Đordjem Vučkovićem. Skobe je povedal, da je odnos do takih dejanj depolitiziran in da se jih lotujejo zgolj s strokovnega stališča in nikakor več s političnega oziroma z ideološkega. »Gre za dejanja, pri katerih je bila povzročena škoda, moralne škode pa mi ne vrednotimo. Pred političnimi in družbenimi spremembami v Sloveniji pa je res za take stvari veljal poseben postopek.« Skratka: risanje kljukastega

križa sedaj »po spremembah« samo po sebi ni več prekršek, kaj šele kaznivo dejanje. Razen in samo toliko, če je bila s tem zaradi packanje povzročena škoda. Vseeno je, če nekdo napiše na primer »Dost mam!« ali pa nariše kljukasti križ in zraven še »Živel Hitler!« Poleg tega za prekršek ni moč dati prijave proti neznanemu storilcu, to je moč samo, če gre za kaznivo dejanje. Povrh vsega pa zakon nalaže lastniku, da odstrani nespodobne napise, gesla ipd., če policiji ne uspe odkriti storilca.

Ali je policija zaradi tega, ker taki prekrški in kazniva dejanja niso več tudi ideološko preganjeni, kaj manj zagreta pri odkrivanju storilcev? To je namreč v primerih skrunitev partizanskih spome-



FOTO: A. BARTELJ

preteklost in ljudje

Kočevarska »ambasadorka«

Kakšno je bilo življenje v kočevarskih vaseh na belokranjskem obrobju Kočevskega Roga in o razočaranju mnogih Kočevarjev, ki so se dali zapeljati Hitlerju, pripoveduje 85-letna Kočevarka Roza Tesari.

V črnomaljski občini je zadnje čase vse pogosteje slišati predlage, naj bi znova oživelj nekdanje kočevarske vasi na belokranjskem obrobju Kočevskega Roga. Naj bi torej tistim jasam sred obširnih gozdov, ki jih še ni zaraslo, vdihnil življene, saj ljudi, ki se za to zanimajo, menda ne manjka. Morda se bo to celo zares zgodilo, toda takšen razcvet, kot je bil tam pred dobrega pol stoletja, ki kraj skoraj zagotovo ne bodo več doživelji. Stoletja so namreč Kočevarji gradili to, kar se je sesulo v prah bodisi še med vojno ali pa v desetletjih po njej.

Vprašanje je, če bi od vseh dandanašnjih dobrin razvajeni ljudje lahko kljubovali vsemu, s čimer bi jim postreglo življene v roških gozdovih. Roza Tesari, ena najstarejših pravil Kočevark, ki živijo v Beli krajini ve, da bi bilo to zelo težko. Zato je tudi sama moralna zapustiti ljubljeno Sredgoro.

Babica Roza, kakor jo kliče 15 vnukov, 17 pravnukov in še kdo; kljub 85. letom, ki jih je dolgo pretekli mesec, izredno iskrivostjo in temperamentnostjo pripoveduje o nekdanjih časih v kočevarskih vaseh. Pri tem ji seveda pomaga izreden spomin, ki je še prav nič ne pušča na cedilu. Čeprav je bilo v njenem življenu veliko gorja, pa se sedaj marsikateremu nekdaj težkemu trenutku iz srca nasmehi. Tudi zato, ker ji je, kot pravi sama, sedaj, ko skrbijo za svojo snaha, najlepše v življenu. In morda se ima prav nej zahvaliti, da je dočakala častljivo starost.

Roza je bila rojena kot zadnji izmed petih otrok v Medičevi družini na Planini pod Mirno goro. Toda otroci so se kmalu razbežali od doma. Sestri in brat so odšli v Ameriko, Roza se je leta 1928 poročila na Sredgoro, kje je mož kupil okrog 13 ha veliko posestvo, en brat pa si je ustvaril družino doma. »Mož je pripravil les v gozdu in ga fural s konji ter kuhal oglje, da sva lahko preživel šestero otrok. Življene je potekalo po ustalenem redu, dokler se ni začela vojna. Kmalu je namreč med Kočevarji začel naraščati nemir. Iz Nemčije je pri-

šel klic, naj se vrnejo v domovino svojih daljnjih prednikov, kjer bodo dobili prav toliko premoženje, kot ga imajo tukaj. Konec leta 1941 so se ljudje začeli odpravljati na pot. Starši so me prepričevali, naj z otroki zapustim moža in pojdem z njimi, če da bodo že poskrbeli za nas. Mož je bil namreč Slovenec in o odhodu iz svoje domovine niti slišati ni hotel. Tuji sama sem potegnila z njim, s čimer sem si pri Kočevarjih nakopala precejno zamero. Starši in brat, ki si je doma ustvaril družino s šestero otroki, pa so se odzvali klicu Hitlerja. Zapustili so dve posestvi, 25 do 30 ha zemlje, pa vinograd v Rodinah. Nikoli ne bom pozabila, kako mi je bilo pri srcu, ko so se praznile hiše. Valjala sem se po tleh od joka in bolečin. V Planini, kjer je bil sedež občine, je bilo takrat 34 hišnih stekl. Krajje imel svojo faro, pokopališče, šolo, trgovine, gostilne, po odhodu Kočevarjev pa je ostala ena sama prebivalka, sicer Slovenka, ki je bila zvesta



FOTO: M. BEZEK-JAKŠE

Planini skoraj vse do svoje smrti pred nekaj leti. V naši vasi sta od sedmih takrat še naseljenih hiš ostali polni le še naša in Erjavčeva,« se spominja Tesarjeva.

Ko so pozneje Italijani napravili hajko, so Tesarjevi z živino pobegnili v gozd ter opazovali, kako gorijo nekdanje kočevarske vasi. Njihova vas takrat po stečenem naključju ni zgorjela, toda Roza se je odločila, da ne bo nikoli več bežala od doma, četudi bo prisel v vas okupator. Res so Italijani prisli še nekajkrat, a jih je zanimal predvsem živež, Tesarjeva in Erjavčeva pa so odpeljali v taborišče. Na srečo sta se živila vrnila domov. Takšne sreče pa niso imeli na poti v Nemčijo Rozini starši. Približno dve leti so životali okrog Brezic, kjer je oče tu di umrl, medtem ko je mati izgubila življene v Mariboru, na poti v Nemčijo. Brat pa se je že po mesecu bivanja v Nemčiji v družino odpravil v Ameriko. Roza je skupaj z možem vztrajala na Sredgori do leta 1965, medtem ko sta Erjavčeva odšla približno desetletje prej. »Čeprav se takrat ni dalo več živeti v Sredgori, saj je nekdanja polja vse bolj zaraščalo, divjad pa nam je pridno pobirala pridelek, mi je bilo težko pri srcu, ko sem morala zapustiti domačijo. Zlasti mi je bilo hudo, ko sem pomisliла, kaj vse sem morala pretrpeti, da sem kljub temu, da smo živili v zakotni vasi sredi gozda, lahko izšolala otroke,« pravi Roza, ki pa ni odšla daleč, le v Kot pri Semiču, kjer si je sin zgradil hišo. Mnogi Kočevarji pa so se razstrelili po vsem svetu in za mnoge je babica Rozi ostala ambasadorka v Sloveniji. Dobiva njihova pisma, ko pa pridejo obiskat svoje nekdanje domačije, se oglašajo pri njej. »Mnogi ne morejo pozabiti svojih domov. Jokajo in pravijo, da nas je sam bog obvaroval, ker smo ostali. Pripovedujejo mi, kaj vse so pretrpeli tisti, ki so se dali takrat zapeljati Hitlerju, na koncu pa ostali praznih rok.« Čeprav je Tesarjeva domačija, tako kot vse ostale v Sredgori, danes v razvalinah, pa jo Roza s svojimi številnimi potomci obiše vsaj enkrat na leto, na sv. Eliju, ko je na Planini zeganje. »Takrat pripravimo piknik, jaz pa svojim pravnučkom pripovedujem, kako smo nekdaj živili pod Mirno goro. Predvsem pa, kako sem šest let hodila v nemško šolo na Planini, naslednji dve leti pa enkrat na teden, ob četrtekih. Šele po šestih letih šolanja so nas začeli poučevati tudi slovenski jezik. Prve slovenske besede, ki nas jih je naučil učitelj, so bile: 'Naš razred ima štiri stene, strop in tla', obuja spomine. Stene nekdanje planinske šole stojijo še danes.«

M. BEZEK-JAKŠE

Dan z lovci

Kako sva z Lojzetom prostovoljno postala lovška gonjača pod Gorjanci. Neutrujenega italijanskega psa je med pogonom zadela srčna kap. Nenapovedan pevski koncert sredi Kire nad Cerovim Logom

Najgajni v Cerovem Logu, pravzaprav na dnu Zevnika, kot pravijo domačini, se kmalu po osmi zjutraj januarske zimske nedelje zbere 22 članov lovške družine Orehoščica na letošnji zadnji organiziran pogon. Po dolini se preganjajo megle, osvežiljči mraz prijetno dene. Ob domačih stoji tudi pet gostov: s Stanetom Kokljem, projektantom v razvoju strojogradnje Uniorja v Žrečah, sta še dva štajerska lovca, iz Novega mesta pa sva med Orehoščani Lojza Pucej in jaz.

Jože Franko, starešina orehoščkih lovcev, pozdravi zbrane in vsem zaželi prijeten dan. Takoj nato se vodja lova Jože Jordan loti dela:

»Tovariši lovci, danes streljamo prašiča, lisico in kuno. Srna in jelen sta zaprta. Za prašiča veste: ne streljajte vodje tropa, saj ga vodi najstarejša svinja! Razdelili se bomo takole...«

Krdelce psov je že ves čas zborna nemirno; neugana iskrivost, jim ne da počivati, in ko odide iz Zevnika v goro prva polovica lovcev na odrejena stojišča, bi se psi drugim najraje strgali z vrvi in stekli v hosto. Domačini dobro poznavajo okolico in vedo, kam jib je usmeril Jordan. Preostali, med njimi sva se med gonjače prijavila tudi z Lojzetom, da bi kar največ videla in prehodila, počakamo še pol ure v dolini.

Prvič sem med brakinji in vse mi je novo, Franc Zupančič mi zaupa črnega terijera Brena, živahnega goniča, ki ga komaj udrižim na povodcu. Hodil bom s Francetom Zagorcem, izkušenim lovcom; že ob sedmih zjutraj sva bila z Lojzetom v njegovih zidanicah v Gaju in jutro-nam obeta sončen dan. Lovci se šalijo, mirjo pse in stekleničke s kačjo sliko večkrat zakrožijo med možmi, ki ugibajo o lovski sreči. Snega ni, zato sledi divjadi ne bomo vide-

li. Vse bo odvisno od psov in od nas, če bomo dovolj glasno pognali divjad iz ležišč in s počivališč.

Nekaj po deveti zavijamo na pot proti Belemu pesku. Pogon bo potekal prek Široke in Ozke doline na vrh proti Vlaški poti, ki je meja z revirjem Šentjernejčanov in kjer bodo stojišča lovcev iz prve skupine. Počasi rinemo v Gorjance, in bolj ko se dvigamo, lepsi je razgled. V daljavi sijejo v soncu in snegu Savinjske planine, na desno vidim Kum in posavsko hribovje, pod nami je pot na dlanu grad Prežek in na levo za Orehoščico še Tolsti vrh. Vasiče po Šentjernejčanskem polju so raztresene kot piščata, nekatere že v soncu, druge že v koprenah jutranje megle.

Vodja gonjačev vsake toliko časa pušča ob poti posameznike, ki morajo počakati na znak roga, da se bomo vsi hkrati lotili pogona. S Francetom Zagorcem bova šla najdlje naprej in na vrh. Zahodno od naju skriva staro hosta zvonik Miklavževe cerkvic v Trdinovem vrhu. Začenjava se vzpenjati na Beli peseč, črni Bren pa je čedalje bolj nemire.

»Poglej, med starimi sledmi voha nove! Drži ga, da ne bi prezgodaj začel goniti!« me poučuje France. Strmo je, da se z lovčem rada oprijemava mladih jesenov in hrastičkov, ki trdovratno rasto iz plitke zemlje kamnitega brega. Globoko pod nama uzrem poseko in na njej strjen smrekov nasad v dolini Pendirjevke, kjer sva lani junija z Lojzetom nabirala bezgovno cvetje. Pes me všeče naprej in se zapleta med nizko grmečje.

Na vrhu sva. Spodaj zadnji rog in spuščeni Bren se kot strela zapodi v podlast. Zdaj je svoboden, lov se je začel. France se oglaši z lajanju podobnimi vzhiki in levo od naju odmevajo podobni glasovi

gonjačev pod nama. Na vrhu se tudi ločiva: France bo kakih sto metrov desno in višje od mene prodral nad veliko poseko proti smrekam med bukovjem onstran kakih 200 metrov širokega brega. Meni naroči, naj prečkam poseko: »Bolj počez, a ne spuščaj se pregloboko, pri tistih smrekah se spet dobiva!«

Brez psa zdaj lažje hodim. Pot skozi mlad smrekov sestoj je najprej podobna prehoda, a čedalje več je srobotovine in takoj za gozdicem sem že na bolj redko zasajeni poseki. Če je bila doslej hoja v hrib in skozi prvi gozdček šala, me zdaj začne trnjevna robidovina in drugo gosto podrstje na podivjani poseki ovirati. Suho, visoko travo je ponori pobelj sren, da mi poštemo drsi. Grmičevje skriva srobotove lovke, ki me večkrat kar opašajo in mi ne dajo naprej. Tanjše še nekako pretreča ali z rokami umakne, debelejšem se moraš ukloniti, jih prestopati ali celo zakoračiti nazaj. Vmes se je treba tudi oglašati: vpjem kot sosedje na levu in France nad mano. Žal tudi zdaj ni konec: Zagorc kliče v dolino svaka Lojzeta, da naj pride k njemu na vrh, da »bosta enkrat pila...«

Ob 9.50 pada v dolini prvi strel.

Zamudno in s težavo se prebijam čez poseko. Včasih me France pokliče, da ugotovi, kako daleč narazen sva in koliko nama še manjka do starih smrek. Dobre pol ure traja utrudljivo prodiranje skozi gosto podrst in razbohoteno grmičevje, potem se z mojim vodnikom pri smrekah le dobiva. Pa sva hkrati tudi že na Vlaški poti, kjer srečava lovce iz prve skupine. Počasi se zberemo in počakamo, da pride z najvišjega stojišča še Zupančičev Stefan, ki je »lov zapri od zgoraj«. Z gozdne poseke vidim onstran doline Kobil Špilarjevo špico nad Javorovico.

Divjadi ni bilo, nič ni padlo na dlako. V dolino bo treba. Po starji Vlaški poti, po kateri so nekaj tovorili blago iz hrvaska Sošic v Šentjernejško dolino in nazaj, gremo zložno navzdol. Lovci me v hosti opozore na »štirno« davno opuščenega naselja Grobišče. Spomnim se pri povedovanju in zapisov novomeškega arheologa Danila Breščaka, da smo pravzaprav v imenitnih krajin bližu starega naselja Gradec nad Mihovim, kjer je pred leti odpril temelje večje cerkvic iz poznega 4. ali 5. stoletja našega štetja. Sem gori so se iz nizih umikali naši davni predniki pred vpadi Hunov skozi Breščko vrata. Na istem prostoru kažejo še starejše

plasti pod cerkvijo, da gre celo za naselitev v 8. stoletju pred n.š. Postojanka je delno že odprta priča, kako pomembni so bili nekoč ti prostori na Gorjancih in pod njimi.

Zdaj sestopamo skozi prelep, zrel bukov gozd nazaj v Zevnik, kjer je ob velikem ognju zbrana že večina lovcev. Psi so privezani ob avtomobilih in ljubosumno bevkajo. Čas je za malico in vsakdo je razvezal nahrbnik. Stekelnice krožijo, beseda teče o divjadi. Samo enega srnjaka je dvignil pogon (videlo ga je najmanj 5 ali 6 lovcev — a «tega ne seštevaj, Tone, je bil res samó en sam!» me svari predsednik Franko). Seveda je dobil srnjak prost pot proti Kobilam. Lovci ne bi bili to, kar so, če se ne bi pomenovali tudi o zvestih širinočih. Med drugim zvem, da je bil pred nedavnim pri Orehoščanih lovški gost iz Italije. Svetovali so mu, naj pusti svojega psa v avtomobilu, ker se jim je zdel predebelušen za pogon. Gast je skoraj užaljenov vztrajal:

»No, no, mio cane lavora!« Med lovom pa je njegovega ljubljence zaradi prehudega napora zadela srčna kap. Italijan v debele solze — kako bo zdaj doma povedal otrokom, da psa ni več? Danes manjka tudi Francetov Runo: veterinar mu je sestoval, naj pusti goniča doma, ker ga je v zadnjem času že dvakrat streslo. Delna kap, pravi strokovnjak, pes je star 7 let, kar ustreza približno 49 letom človeškega življenja. Počivati mora, ker se je preutrudil, injekcije pa so ga rešile prezgodnjega pogona.

Nič ni padlo na tem zadnjem skupnem pogonu, a nihče zato ni slabe volje. Še o bližnjem občnem zboru družine se pomenijo (»2000 tolarjev članarine, pa 600 tolarjev za koledar prinesite!« spodbuja tajnik člane). »Enkrat na teden moraš ven, da se nahodiš in pregeges!« pravijo lovci, ko pospravlja jo za malicami.

»Fantje, vsi za meno!« zapove nato Jordan in zavije z Rampe po gozdnem poti v vasico Kiro. Danes ni »zadnjega pogona«, ki ga po lovu navadno zaokrožijo v gostilni ali v zidanici katerega izmed članov družine, zato mu vsi sledimo. Na Kiri se v toplem popoldnevu sredji vasi razvije pravcati pevski koncert: orehoščki lovci znajo lepo peti! Srečko Ercog jimi vmes postreže z zbadljivko o starem Tekavcu iz Vratnega, ki »v vsem življenju ni ustrelil drugega kot kuzlo pod senicom...« in jo konča s kitico:

»Ko bi vsi takšni lovci bili, kot smo mi orehoščki, bi zajki nam umirali v visoki starosti...«

Pod Gorjanci donijo v sončni januarski nedeljski dan lepe pesmi. Pridružita se nam še Tone Skubic in Jože Šimec, člana Dolenjskega oktetka, ki sta pravkar prišla v vas na obisk. Spomnim se, kaj mi je o Kiri in o partizanski bolnišnici Pendirjevki pričevalo Jože Zamljen-Drečje, prvi urednik Dolenjskega lista. Oživi podoba Vlada Lamuta, ki je na Kiri po vojni risal kajzice vaščanov, ki so prevezali v prvo varstvo ranjence Gorjanskega bataljona. Ljudje se zbirajo okoli lovcev in so navdušeni nad ubranim petjem: prinašajo litre in nas spodbujajo k vedno novim melodijam.

»Smo med najmanjšimi družinami s 36 lovci in z revirjem 2600 hektarov, ki sega od Krke do vrha Gorjancev. Na desni teče naša meja čez Tolsti vrh od Krvavega kamna, na levi po dolini Pendirjevke do vrha Kobil. Majhna, a najbolj luštna lovška družina smo in ne damo je za nič na svetu!« mi zavije Jože Franko, ko se s Kire odpravimo še v Gaj in se lovci počasi že poslavljajo.

Ne s puško, temveč s fotografiskim aparatom bi rad še kdaj lovil s hudomušnimi lovci Podgorja, zvestimi čuvarji Gorjancev. Koliko nedotaknjene lepote je še vedno razsute po teh čudovitih krajih!

TONE GOŠNIK

ustvarjalci

Odpri je knjigo narave

Naša domovina ima obilo naravnih lepot in na slovenskem koščku sveta je strnjeneh toliko tega bogastva kot drugje na ogromnih ozemljih. Da je res tako, se lahko prepričamo, če prelistamo najnovije knjigo-lepotico Terra mystica (Skrivnostna dežela), fotografko monografijo o lepotah kraškega sveta Slovenije in Hrvaške, ki je pred kratkim izšla pri novoustanovljeni založbi Zaklad. Njen avtor je samostojni kulturni delavec, založnik, jamar, raziskovalec sotesk, fotograf in publicist Bogdan Kladnik.

Čeprav je Kladnik ljubljanska srajca polje v njegovih žilah tudi dolenjska kri, saj je njegova mati doma iz Suhorja pri Dolenjskih Toplicah, v toploško okolico pa pogosto prihaja na počitek ob koncu tedna. Z Dolenjsko se je intimno srečal že neštetokrat, ko je s fotografsko kamero odkril njene posebnosti in na film beležil poetičnost dolenjskih gričev, zelenilo gozdov, spokojnost Krke in starožitnost dolenjskih vasi. Pozna pa tudi tisto, kar je mnogim očem prikrito, podzemni svet in težko dostopne tesni in druge predele, kjer mati Narava kleše z dleti tisočletij in skrivo močjo vode fantastične oblike. Ne čudi, če je med njegovimi načrti tudi fotografika monografija o Dolenjski.

Prvenec Terra mystica mu daje polet za nove založniške načrte, hkrati pa ga razkošna in v estetskem pogledu zares izjemna knjiga sooča tudi s trdo resničnostjo slovenskega knjižnega trga. V knjigo je vložil ogromno časa, dela in seveda tudi denarja. Do zamisli, da bi s fotografijo predstavil malo poznani in za mnoge ljudi težko dostopni kraški svet, ki je nekaj posebnega v svetu, je prišel pred dve maleti. Vednosti o krasu mu kot jamarju in raziskovalcu sotesk ni manjkalo, prav tako ne fotografskega znanja, saj se s specialno fotografijo ukvarja že več kot desetletje.

»Začrtal sem si, kaj vse moram posneti. Seznam se mi je hitro razširal na 160 posnetkov. Potem sem za posamezne lokacije določil čas snemanja in na loge razporedil skozi vse leto, kdaj bom kaj posnel, nato pa se je delo začelo,« pravi Bogdan Kladnik.

S prijatelji jamarji in raziskovalci sotesk je prilezel do najskrivnejših kotickov kraškega podzemlja, skozi slapovje in peneče se vodovje sotesk se je prebijal do enkratnih prizorov, prepečal je neuhognje stezice do odmaknjenih naravnih lepot, njegove fotografke kamere (delaj je s tremi, med njimi z eno posebej prizerno za podvodna snemanja) pa so šklijocale in beležile na film čudovite priizore, ki jih zdaj lahko na toplem doma občuduje-

mo v knjigi, ne da bi nam bilo treba narediti korak nad breznom ali si zmočiti noge.

Leto in pol je bil na terenu in posnel prek 200 barvnih filmov. Z opravljenim delom ni bil vedno zadovoljen in nekajkrat se je vrnil k že posnetim motivom, da se jih je lahko ponovno lotil. Tako se je nakopčilo ogromno fotografskih gradiva. Čeprav je bilo ustvarjalno delo s tem opravljeno, pa je založniški križev pot šele začel. V nobeni slovenski založbi niso pokazali prave zanimanja, da bi Terra mystico izdali, povsod bi moral čakati nekaj let. In Kladnik se je v duhu človeka, vajenega premagovanja težav, odločil, da knjigo izda sam. Ustanovil je založbo Zaklad, pritegnil k sodelovanju prave ljudi in lani decembra so iz tiskarne Mladinske knjige prišli prvi izvodi monografije.



»Po lastni presoji sem izbral najlepše kraške oblike,« je Kladnik orisal motivno vsebino svoje knjige. »Vključil sem svetovne znamenitosti, kot so Škocjanske Jame in plitviški narodni park, mnogo pa je v knjigi doslej neznanega in novega. Prednost sem dajal lepemu in malo poznemu pred znamenit in razvitetim. Tudi tam, kjer je kaj znanega, sem iskal nove motive. Lahko rečem, da sem našel marsikaj presenetljivega. Tako mi je, upam, uspelo narediti knjigo, ki ne bo pritegnila samo fotografie in estete, marveč tudi strokovnjake, saj so v nji vse znanje kraške oblike. Prav zato sem v knjigo vključil tudi hrvaški dinarski svet, ker ima nekatere stvari, ki jih na slovenskem kraškem svetu ni. Knjiga sicer ni sistematičen prikaz vsega, kar skriva slovenski in hrvaški kras, ampak je izbor.«

»Take knjige o krasu še nismo imeli,« je v spremni besedi zapisal dr. Janez Marolt. Kdor bo prelistal knjigo, mu bo dal prav.

MILAN MARKELJ

skupaj z ženo Malko kmetijo novim časom pravno opremil in posodobil. Zdaj jo vodi vnuk Jože, ki se je za kmetovanje tudi strokovno izšola. Tudi on je že poročen in z ženo Mojco imata dva sina, Igorja in Damjana. Širje rodovo živijo sedaj pri hiši, ki je spet nova in večja, toda velika miza v kuhinji je skoraj premajhna, kadar se vsi zberejo k jedi. Vsega skupaj pa imata Janez in Rezka enajst vnučkov in deset pravnukov.

Kmetovanje je danes na mechanizirani kmetiji seveda drugačno, kot pa je bilo takrat, ko sta gospodarila še Janez in Rezka. Takrat je sicer tudi bilo pri hiši vsakega po malo, denar pa je prinašala čebula, ki so jo na tej plodni obkoljski ravni včasih na veliko sadili. Tiste čase med obema vojnami pa tudi še kmalu po drugi vojni so pridelek spletili v dolge kite, ga naložili na voz in se odpravili z njim na pot. Janez in Rezka se še sedaj spominjata potov na Ribnisko in Kočevsko pa tja v Notranjsko in Hrvaško, do Čabra in še naprej, pa v Karlovec in okolico. Več dni je trajalo popotovanje, dokler čebula ni šla vse v denar. Mlajši Janez je bil na čebularji le enkrat. »Ni mi bilo všeč,« pravi na kratko. No, če bi moral, bi se verjetno tudi on podal naokoli. Toda kmetovanje je drugače zastavil. Usmeril ga je v mesno prirejo in mlekarstvo, od poljščina pa prodaja le krompir. Tako je čebularjenje ostalo le še spomin.

Raje kot čebularjenje se mlajši Janez spominja zadnjih let vojne, ko je bil Krasinec tako rekoč slo-

venski Brnik. Tukaj so pristajala številna zavezniška letala. Dovažala so tovor za partizane, odvajala pa v glavnem ranjence. »Zgodaj zjutraj, še pred svetom, sem prisluškoval, če bori zaslil tisto znano brnenje letala. Kajti vse je bilo zelo dobro organizirano. Kadarko so pristali, smo morali biti takoj pripravljeni. Letala so čakala kar s priziganimi motorji. Do njih smo eni zapeljali s praznimi vozovi in raztovarjali, medtem so bili drugi že pripravljeni s tovorom za nakladanje. Največkrat so bili to ravnjenici ali pa padala in drugo blago, ki so ga naši pošiljali zavezniškim. Včasih je bilo neverjetno živo. Spominjam se, da je v enem dnevu pristalo štirikrat po dvanajst avionov. Medtem ko so tovorna letala pristala, so po nebū svigali lovci, ki so jih čuvati. Včasih so v nizkem letu zvignili tik nad gozdom. Tako si sovražnik seveda ni upal blizu. Spominjam se, kako so nekoč pripeljali topove in streli. Letala so odletela, v vasi pa so bili topovi postavljeni v

NAGRADA V STRAŽO IN KRŠKO

Žreb je izmed reševalcev 4. nagradne križanke izbral dva nagrajenca, JANIJA VOVKA iz Straže ter SILVANA MOZERJA iz Krškega. Vovku je pripadla denarna nagrada 1.000 tolarjev, Mozer pa bo prejel knjižno nagrado. Nagrajenecem čestitamo. Dobitnika denarne nagrade prosimo, da nam čimprej sporoč svojo enotno matično številko in številko ali tekočega računa ali žiro računa ali hranilne knjižice, da mu bomo nagrado lahko kar najhitrejše nakazali.

Rešite današnjo križanko in rešitev pošljite naslednje do 24. februarja na naslov: Dolenjski list, Glavni trg 24, 68000 Novo mesto, s pripisom KRIŽANKA 6!

REŠITEV 4. NAGRADNE KRIŽANKE

Pravilna rešitev 4. nagradne križanke se, brano v vodoravnih vrsticah, glasi: VENO, ALAMO, MANOMETER, PRAHA, ALA, IC, INGRID, PRIGODE, OA, T, LESA, AMOR, AKNA, AIL, ARAL, URAN, LEA, ACA, FEN, MATEMATIK, EMOCIJA, OSOJE, RASTRAL, KARAT.

prgišče misli

Zelo pogosto se dogaja, da kakšne velike zamisli ali strasti obstajajo samo zato, ker se ne upoštevajo dejstva.

V. GOTOVAC

Od nečesa človek mora živeti: če ne od ljubezni, pa od maščevanja in sovraštva.

C. ZAGORSKI

Tisto, kar lahko umetnik da svetu, je samo njegovo umetniško delo.

B. PODRECCA

Pojasnjujemo in ocenjujemo lahko še le tisto, do česar vzpostavimo intimen odnos.

M. KOMELJ

Le kdo bi pojasnil, zakaj sta revolucija in besedičenje nerazdržljiva?

B. ŠTIH

darovi narave

Soja — »veliki zaklad«

V času vse večje draginje in vse boljše osveščnosti o zdravi prehrani se vedno več ljudi odloča za vegetarijanstvo, s tem pa se tudi soja, ta polnoverna stročnica, spet vzpenja po kuhrskeh lestvicih. Kot zvezda z Vzhoda je zablestela tudi na naših vrtovih in policah trgovin in postala vsakdanja znanka. V njenih zrnih je spravljenha dediščina za prihodnost, ki se je že začela, kajti soja postaja eno od orožij proti svetovni lakoti.

Njen pomen so odkrili že pred 3000 leti v severozahodnem delu Kitajske, kjer so iz divjih, neužitnih semen vzgojili bogato proteinsko kulturo. Navdušeni kmetje so razne sorte zvenče poimenovali: velik zaklad, prinašalka sreče, rumeni dragulj, nebeska ptica. Prva semena je iz Kitajske v Ameriko pred dobrimi dvjesto leti zanesel nek mornar in jih poskusno posejal. Dve stoletji kasneje pa Severna in Južna Amerika pridelata več kot tri četrtine svetovne letine soje. Našim mejam se je približala leta 1910, ko so jo predstavili na Hrvaskem, in jo začeli načrtno vrgajati. Prva domača sorta je dobila ime »osješka«, po mestu v rodovitni Slavoniji.

Sorte se glede na čas dozorevanja delijo v tri skupine — rane, srednje in pozne, njihov časovni razpon pa znaša 70—200 dni. Ustreza jo enaki rastni pogoj kakov koruzi. Da obilno rodi, potrebuje precej topote, veliko vlage do cvetenja in pri oblikovanju strokov, všeč ji je svetloba kratkega dne, korenine pa najraje razpreda po globoku zrahlanjih, neutralnih tleh. Dušik, glavno sestavino beljakovin, pa zmore, tako kot ostali člani družine metulnjic, vezati kar iz zraka. Na eni rastlini zacetvi tudi do tisoč cvetov, a jih tri četrtine lahko odpade. Iz njih se razvije od 25 do 40 strokov, iz vsakega pa se zakotoli do 5 zrn ki vsebujejo beljakovine (24—55%), maščobe (do 27%) in balastne snovi ter rudnine (7—15%).

V trgovinah so na voljo na razne načine obdelana in predelana zrna (kosmiči, koščki, moka...) za hitro pripravo sojinih jedi. Na Daljnem vzhodu so razvili na ducate eksotičnih načinov priprave, od katerih so najpopulnejši sojni kalčki, sojina omaka, pasta (»miso«), sojin kolač (»tempeh«) in slavni tofu (»doufu«), ki je osnova za ostalih ducat sojinih specialitet. Izdelovalci tofua so tam tako nepogrešljivi kakor pri nas peki. Tudi njihov delovni dan se začne še predno jutro prezene noč, ta-

nagradna križanka

6



DOLENSKI LIST	POŠKODBA	SLINJAK	SL. GRAFIK IN SLIKAR (MIHA)	VZVIŠENA LIRSKA PESEM	ŠENOA AUGUST	GNOJEN UŠESNI IZTOK	LEVIČAR	ZAGOZDA	VRSTA POLJŠCINE
UČENCA OSMEGA RAZREDA									
KEM. SIMBOL ZA ŽVEPLJO									
BAJE-SLOVNO BITJE				RIMSKI PESNIK BRODNIK					
DALM. ŽENSKO IME				MRENA POKRAJINA					
GRŠKI KATOLIK									
JUŽ. AMER. POGORJE			USIHANJE MOŠKO IME						
NIZOZEMSKA									
IZDELVALCI VIOLIN IZ CREMONE			OKLEPNIK LEVSTIK VLADIMIR						
TIBETANSKO GOVEDO			SLADKO-VODNA RIBA						
MESTO V BACKI			DOMAČA ŽIVAL (PREZEVKOVALEC)				RATAR		

k praktični KRIŽ AŽ



Blazer

Zima se bo počasi začela poslavljati in vedno modni jopič bo spet eden nepogrešljiv kosov v ženski garderobi. Na pohodu je daljši, rahlo oprijet blazer, z dolgimi in rahlo zaokroženimi zavirkami, z dvorednim zapenjanjem, z rahlo poševno zarezanim prednjikom. Žepi so ali vrezani v višini pasu ali našti. Ramena so še poudarjena, a manj kot zadnje sezone. Za v službo lahko pod njim blečemo pulover ali srajco, za »na lepš« pa svilenou bluzu ali čipkast body z dodatkom modnega bogatega nakita. Blazer obojuje tako krilo, kratko nad koleni ali malo daljše, in blekle, kot bermude ali dolge hlače, ki so še kar v modi ozke. Lahko je enobarven ali pepita ali vedno moden karirast.



Ekološko čiščenje

Dandanes je na tržišču že toliko različnih čistil, da se je kar težko znati. Vendar pa vsa niso najbolj prijazna za okolje. Zato ne bo odveč nekaj ekoloških nasvetov za čiščenje štedilnikov in mikrovlovnih pečic. Stene in dno pečice v štedilniku potrešemo z jedilno sodo, pustimo delovati eno uro in obršemo s kropo. Steklo na vratih pečice pa očistimo z vlažno kropo, na katero smo nasuli sodo bikarbono. Bolj trdrovratne madeže odstranimo z žičasto gobico. Mikrovlovnemu pečicu najbolj ekološko očistimo, če vanjo postavimo posodo z vročo vodo. Dodamo ji rezino limone in vremo vodo toliko časa, da se naredi veliko pare. Notranjost potem obršemo le z vlažno kropo.



Domača pašteta

Kadar se naveličamo kupljene industrijske paštete, takrat si jo poskusimo narediti sami. Za dobro jetrno pašteto potrebujemo: 1/2 kg kurjih svežih jetri s srčki, 2 cebuli, 2 trdo kuhanji jajci, 5 dag masla, 10 strokov česna, sol, poper, majaron in malce čiste juhe. Čebulo na olju preprážamo skupaj z jetri. Medtem tudi solimo, popramo, dodamo majaron in ohladimo. Nato damo pečena in ohlađena jetrica v multipraktik, primešamo še vse ostale sestavine in dobro zmkisamo. Maso damo v posodo in jo dobro ohladimo v hladilniku, nato pašteto obrnemo na krožnik. Okrasimo z majonezo, peteršiljem ali z rezinami trdo kuhanega jajca.

Za ribjo pašteto pa potrebujemo: 1 ribo konzervo, 2 trdo kuhanji jajci, 10 dag kruhove sredice, poper, peteršilj, drobnjak, majaron, timijan, 5 strokov česna, sok pol limone. Iz ribje konzerve odcedimo olje, nato pa vse skupaj zmkisamo in seklijamo kot pri jetri pašteti. Okrasimo jo z majonezo in limoninimi rezinami.



Kako s ciklamo in azalejo

Ciklama in azaleja sta v tem času verjetno najbolj razširjeni cvetoči lončnici. Njuno cvetjenje nam zbuja prijetno počutje, še več pa ga bomo imeli, če se jima bomo še malo posvetili. Pri azaleji moramo posebej paziti, da se ji ne izsuši koreninska gruda, saj bo v tem primeru odvrgla cvete in tudi liste. Tudi prevrči in presuh zrak lahko povzroči podobne težave, zato rastlino v takšnih prostorih večkrat orosimo z mlačno vodo. Pri ciklami pa moramo paziti, da je ne zalivamo v gomolj, ker bi s tem lahko spodbudili njegovo gnijte, ampak na rob lončka. Tudi odcvetelih cvetov ne porežemo nad gomoljem, temveč jih iz njega izpuknemo.



Pritisk v gumah

Pravilen pritisk v vseh štirih zračnicah je bolj pomembna stvar, kot pa si šofer ponavadi predstavlja. Najprej predvsem zaradi varne vožnje, saj omogoča pravilno držo avtomobila na cestiču in normalno obnašanje vozila v vožnji v ovinkih ter ob zaviranju, ko je obremenitev na kolesa večja in bolj neenakomerno razporejena. Razen varne vožnje pa redna kontrola in vzdrževanje pravilnega pritiska za avtomobilista pomeni tudi prihranek, saj to omogoča manjšo in enakomernejšo obrabo gum ter zmanjšano porabo goriva. Pri kontroli pritiska se držimo navodil proizvajalca. Ker številke radi pozabimo in je nerodno vsakči brskati po knjigi, si napišimo podatke na nalepko, ki jo pričvrstimo na notranji rob vrat ob vozniskem sedežu.

zanimivosti iz sveta

Če spregovoriš, si mrtev

Že prvo kriminalno dejanje je bilo dovolj grozljivo; 25-letni Sanantone Moss je nastavil nož na vrat 15-letne dekle in jo posil. Dekle pa je pred dvema mesecema ponovno postala žrtev. Med tem ko je Moss čakal na sojenje zaradi posilstva, sta njegova mati, sestra in teta odšli do stanovanja nesrečnega dekleta ter jo skupaj z njeno materjo mučili do smrti. In zakaj? Da bi žrtev utisale.

To je eden od številnih primerov iz Združenih držav Amerike, ko kriminalci širijo svoje nasilje nad širi krog ljudi in uveljavljajo mafiske zakone. Za žrteve in priče velja: če spregovoriš, si mrtev.

»Gre za obujanje taktike čikaške mafije iz tridesetih let,« pravi policijski strokovnjak za umore Earl Sanders. Razlika je samo v tem, da zdaj namesto dobro plačanih poklicnih morilcev umazani posel opravljajo razpečevalci mamil in poučični morilci. Njihove žrteve so tako člani gangstrskih topl kot nedolžni očividci, ne zavrstijo se niti ob otrocih.

Posledice takšnega nasilja so že opazne. Vse težje je prepričati priče, da sodelujejo na sodnih procesih, in ljudje se vsi bolj izmikajo sodelovanju s policijo. Prav to pa je tisto, kar si kriminalci želijo doseči, da bi zavrli roko pravice. Žal policija nima ne sredstev do volj ljudi, da bi lahko nudila zadostno zaščito pomembnim pričam. Kriminal je z brutalnostjo in brezobjektivnostjo uveljavil svoje. Zastraševanje prič se je izkazalo za učinkovito strategijo. Na slabšem je le pravica.

16 milijonov let starha dedna snov

Skupina ameriških raziskovalcev pod vodstvom E. Golenberga s Kalifornijske univerze je ekstrahirala delec deoksiburonukleinske kisline (DNK) iz fosilnega lista magnolije, ki so ga našli v 20 milijonov let starih usedlinah miocenskega jezera v Idaho. Gre za izjemno znanstven podvig, ki je navdušil paleontologe in molekularne biologe. Raziskave 16 milijonov let stare fosilne dedne snovi bodo morda dale odgovor na številna nerešena razvojna in druga vprašanja.

Presenečenje je toliko večje, ker je veljalo, da se DNK ne more ohraniti v fosilizirani obliki, saj

S. JOVAN

S KEGLJAŠKIH STEZ

Vse kaže, da bo odbojkarska pomlad izredno vroča — Dragocena zmaga Pionirja v Slovenski Bistrici — Slovo Lika Tile od pričakovani?

Novomeški odbojkari so imenito pričeli spomladanski del prvenstva v državni superligi, saj so v prvem od preostalih štirih srečanj, kolikor jih je še do konca ligaških obračunov, zabeležili pomembno zmago v Slovenski Bistrici. Manj uspešne so bile Kočevke v Celju, saj jim uvodna tekma pomladni ni prinesla po tistem pričakovanega presenečenja.

GRANIT PRESKRBA — PIONIR 0:3 (-11, -9, -7) — S točkama v Slovenski Bistrici so se Novomeščani bržkone že rešili slehernih skrbiv v boju za obstanek v ligi, čeprav jih do konca čakajo še tri težke tekme. Uspehl je tolikanji pomembnejši, ker so se pionirjevcji z njim vrnili v celo v boju za četrto mesto, ki vodi v zaključni play off štirih najboljših ekip. Seveda le, če ne bo kakšnega presenečenja za zeleno mizo. O sobotni tekmi namreč ne bi kazalo izgubljati več besed, saj so bili Novomeščani za Bistričane predvsem po zaslugu Brul-

ca in Černača premočan nasprotnik, toda gostitelji so po tekmi vložili pritožbo. Pionirji so očitali, da ima v svojih vrstah tri tuje (Jovič, Družinca in Bačko) namesto dveh dovoljenih, kontčno besedo pa tako imela tekmovalna komisija OZS. V Pionirjevem taboru si zavoljo tega ne belijo glave, pravijo, da je pritožba brezpredmetna, saj končne odločitve o tem, koliko tujev sme nastopati v kaskini ekipi, še ni bilo. Zato pa jih bolj zanima, po kakšnem ključju je Bistričanom uspelo registrirati Igorja Rožanca, ko pa je bilo Novomeščanom rečeno, da registracije novih igralcev niso možne. Pionir je zavoljo tega na naslov OZS poslat pritožbo, že drugo v zadnjih dneh. Prva je, kot smo že pisali, gorovila o nepravilnostih v pokalem tekmovanju, ki so pionirjeve že na paričju izločili iz boja za najvišjo loričko. Vse kaže, da naslednje tedne ne bo vroča le na igriščih, pač pa tudi ob njih.

Do konca lige morajo Novomeščani še na gostovanju v Kamnik in v Saloni, doma jih čaka tekma s Tovilom Olimpijo. Le zmage so porok, da jim četrto mesto na lestvici ne more uit, če seveda prvenstvo ne bo dobilo epiloga za zeleno mizo.

Pionir: Jovič, Babnik, Travičan, Goleš, Mestnik, Brulec, Gotenc, Černač, Bakonja, Družinec, Žunič.

Ni lestvici še naprej brez poraza vodi mariborska Vileda z 18 točkami, Tovil Olimpija jih ima 10, Saloni, Fužinar in Pionir po 8. Novi Granit Kamnik 6 in Granit Preskrba 2. Novomeščane čaka v soboto težka tekma v Kamniku, ki utegne odločiti že veliko tega, Saloni gosti Vileda, Tovil Olimpija Fužinara, medtem ko je Granit Preskrba prost.

V ženski superligi je največ zanimanja veljalo tekmi Celjanik in kočevskega Lika Tile. Kočevke so po tistem upale na presenečenje, do katerega jim je manjško prav malo. Gostiteljice so sicer povedle z 2:0 v nizih, potem pa so goste dobitne tretje set po razburljivi končnici z 18:16, v četrtrem pa vodile že s 7:2. Ko je bilo pričakovati izenačenje

SPOMLADANSKI NAMIZNI TENIS

NOVO MESTO — V soboto, 15. februarja, ob štirih popoldne bo v novo-meski športni dvorani prva tekma spomladanskega dela slovenske namiznoteniske super lige. Pomerili se bosta ekipi novomeške Novotehne in Strojne iz Maribora. Po prvem delu so Novomeščani na 5. mestu med 8 ekipami.

in peti odločilni niz, so Kočevke nena-doma popustile, Celjanke pa osvojile dvanajst točk zapored in pričakovani točki sta ostali doma. V vodo se tako bržkone padle vse možnosti, da se Kočevke še vključijo v boj za četrto mesto, ki vodi v zaključne boje za naslov prvih državnih prvakinj.

Lik Tilia: Klun, Akrap, Ogrinc, Vidmar, Turk, Na. Briski, Hočevar, Dobročič, Ni. Briski, Starc.

Brez poraze pa je na čelu lestvice mariborska Paloma Branik s 16 točkami Blejčanke so jih zbrala 12, enako YU STIP Celje. Koper Cimos jih ima 10. Lik Tilia 6, Partizan Tabor pa 2, enako kot novogoriški HIT Casino. V naslednjem kolu bodo Kočevke proste, v ostalih tekmacah pa se bodo pomerili: YU STIP Celje — Bled, Koper Cimos — Hit Casino in Paloma Branik — Partizan Tabor.

B.B.

Lopatičeva po državni naslov na Dunaj

Vladka Lopatič prva v teku na 200 m, Tomažinova druga

LJUBLJANA, DUNAJ — Minulo soboto je slovenska atletska zveza pripravila v dvorani dunajskega Pratra prvo državno prvenstvo v krožnih tekcih. Tekma je prinesla kar dve odličji atletinjam Brežič, Vladka Lopatič je zmagalna v teku na 200 metrov s časom 25,44 sek., njena klubaska kolegica Tomažinova pa je bila druga s 26,84 sek.

Prav tako v soboto pa je IBL Olimpija v dvorani atletskega centra v Šiški pripravila drugi mednarodni miting, ki je bil zagotovo dobra generalka pred sobotnim državnim prvenstvom. Dolenjsko zastopalo se je znova imenito odrezo, še zlasti to velja za mladega Topličana Boštjanja Šimuniča, ki je v članskem trošku zasedel tretje mesto z odličnim rezultatom 14,40. V teku na 60 metrov z ovirami je bil Brežičan Rovan drugi s časom 8,47 sek., medtem ko je v članskem skoku v daljino Podkrižnikova (Novo mesto) zasedla tretje mesto s 564 cm. Ob tem velja dodati, da na mitingu zavolje poškodbe ni nastopila Topličanka Gordana Djurič.

REKREACIJSKA KOŠARKA

BREŽICE — Športna zveza Brežice pripravlja v soboto in nedeljo, 15. in 16. februarja, občinsko rekreativno prvenstvo v košarki, ki bo potekalo v brežični gimnaziji. Pismene prijave naj klubi posijojo na Sportno zvezo Brežice, p.p. 19, prijaviti pa se bo moč še pol ure pred pričetkom tekmovanja. Prijavljena znaša 1000 tolarijev, poravnati pa jo je moč na žiro račun zvezde 51620 — 678 — 65509. Na turnirju ne smejo igratigrati registrirani košarkarski igralci.

VELESLALOM MOKROPOLJČANOM

TOLSTI VRH — Minulo nedeljo, 2. februarja, je bilo na Tolstem vrhu že četrto tekmovanje v veleslalomu za pokal KS Orchovica. Nastopilo je natanko 100 tekmovalcev iz sedmih ekip, največ uspeha pa so imeli Mokropoljčani, ki so postali skupni zmagovalci pred Orchovico in Pristavo. Se zmagovalci po kategorijah — cibanci: Mojca Antončič, cibanci: Aleš Sašek (oba Mokro Polje), pionirke: Tanja Pavlič (Loka), pionirji: Tone Zupančič (Cerov Log), mladinci: Katja Šinkovec (Mokro Polje), mladinci: Igor Zupančič (Cerov Log), članice: Matja Šinkovec (Mokro Polje), član: Robert Jakše (Orchovica), veteranke: Cvetka Šinkovec in veterani: Jože Šinkovec (oba Mokro Polje).

pomočnem igrišču Kopra dokazovali nasprotno, ko so igrali s postavo, ki naj bi tudi prevzel glavno breme spomladanskega boja za vstop v I. državno ligo, so bili vsem boljši ali vsaj enakovreden nasprotnik. Tudi Maribor Branik in ljubljanski Olimpiji, čeprav so proti slednji igrali z desetimi igralci, saj je sodnik že v prvih minutah izklučil Gliho. Podobno so tekmo zogli z devetimi

Eni na kolesih, drugi med žogami

Počitnice so za priprave v Strunjiju izkoristili tako kolesarji KD Krka kot nogometni Elana Studio D

STRUNJAN — Marsikdo, ki je prejšnji teden stopal v avlo Krkinega zdrališča v Strunjiju, je bil prepričan, da je začel v veliko obmorsko športno središče. Ugodna klima in pa zimske šolske počitnice so vsaka po svoje prispevale; da so zatočišče za zimske priprave v Strunjiju istočasno našli tudi kolesarji KD Krke in nogometni Elana Studio D.

NA DAN PO DVESTO KILOMETROV

Trenerja Kamen Stančev in Janez Jagodic ter mamer Branko Bojanc so v Strunjani popeljali vse, ki v novomeškem kolesarstvu karkoli pomenijo. Kilometre po primorskih in istriških cestah so minule dneve nabirali Papež, Glivar, Fink, Eržen, Turk, Judež, Štangelj, Puš, Murn, Filip, Mervar, da ne naštevamo vseh. Plan priprav smo izpolnili stodostotno, fantje imajo v nogah 6 do 7 tisoč kilometrov, mirno lahko čakamo na prve tekme, je zadovoljno komentiral



DOGовор pred TRENINGOM — Trener Kamen Stančev je pred vsakim treningom v Strunjiju podrobno razložil plan dnevnega dela in traso vožnje. V nedeljo dopoldne je, denimo, zeleno — belo karavano vodila pot iz Strunjana do Novigrada in Poreča, tam so kolesarji opravili nekaj vzponov ter se po treh urah in pol vrnili do Krkinega hotela. (Foto: B. B.)

Jagodic. Podobno optimističen pa je bil tudi Jože Majes. »Čas je, da za Krko sliši

ZNOVA DOMA — Nogometni Elana Studio D so se v soboto večer vrnili z osemnajstimi pripravami v Strunjiju, kjer so odigrali kar šest prijateljskih tekem, s treningi pa sedaj nadaljujejo doma. Čeprav je sneg, ki jih je pričkal na igrišču, te dni na srečo skopnel, bo treba za vadbo najti drugo igrišče, teren v Portovaldu pa sanirati in čuvati za prvenstvene nastope. Upati je, da bo klubski upravi čimprej uspelo ob glavnem urediti še pomočno igrišče.

tudi kolesarski svet. Letošnji cilj so nam nastopiti na največjih mednarodnih dirkah, kjer ne bomo več zadovoljni le z desetimi ali dvajsetimi mestom. Stopiti moramo k vrhu. Pogoje za delo imamo, tekmovalce in strokovnost tudi, potrebujemo le se rezultate. Drugo je vprašanje reprezentančnih nastopov. Razplet bo znaten v naslednjih tednih, upati je, da bo zvezpa sprejala naš koncept dela, ki v ospredje postavlja močno marketinško dejavnost. Kajti će bo denar, bomo imeli tudi trenerje, strokovnost, potrebno opremo. Razviti sjet je to že zdavnaj spoznal, vrhunski šport je tudi ali predvsem business.«

ŠEST TEKEM V OSMIH DNEH

Zadovoljna pa se je v soboto iz Strunjana vrnila tudi 25-članska ekipa NK Elana Studio D. Trenerja Hlača in Macela sta imela na pripravah vse tiste, s katerimi bo moč računati na prvenstvu. Kako naporno je bilo osemnajstno bivanje ob morju, pove podatek, da so fantje odigrali kar šest prejšnjih prijateljskih tekem, prav vse z vsaj na papirju močnejšimi nasprotniki. Radijci so na

igralci končali proti Jadrani Lami, obmorski sodniki so pa dokazovali svojo praviprednost. Tudi to je bila dragocena izkušnja. Vendar pa velja posebej omeniti dve srečanji, tisto proti Domžalam in drugo proti veleniškemu Rudarju. Gre za dokaj ugledni ekipi prve državne lige, oba nasprotnika so Novomeščani ugnali s po 2:0, obkrot sta bila enaka tudi strelna — Gliha in Milanovič. Eno je po obmorskih pripravah na dlan: z Gliho in Mohorjem ima Elan Studio D ekipo, sposobno uvrstiti se tisk pod vrh lestvice slovenskih prvoligašev. To so pokazale tekme, to so potrdili strokovnjaki, ki jih tiste dni ob morju ni manjkovali. Prav tako pa je res, da ima ekipa še ogromne rezerve in tudi časa, da jih izkoristi. Elana bo treba najti novo igro, takšno, ki bo znala kar najbolje povezati v celotno veliko nogometno znanje Primoža Glihe z iznajdljivostjo in tehničnim znanjem Bracoviča, prodornostjo Kostrevca, vztrajnostjo Mesojeda, že kar pretirano umirjenostjo Petroviča, elegantno Milanoviča, borbenostjo Kobeta, Pavlinja, da ne naštevamo vseh. Za vse to bo do 22. marca še dovolj treningov in tekem.

B.B.



TURNIR ZA PRAZNIK — Agilno športno društvo Križe je v počastitev kulturnega praznika v nedeljo organiziralo namiznoteniški turnir. Ta tradicionalni turnir sicer pripravljajo v gasilskem domu na Križah, tokrat pa so ga v novomeški športni dvorani. Med posamezniki je zmagal D. Pezelj, 2. je bil A. Bartelj, 3. pa B. Zupan. V tekmovalju parov sta bila najboljša Pezelj in Bartelj, 2. mesto je zasedel par Vindiš-Vindiš, 3. pa par Gorščin-Barbo.

Boj za četrto mesto bo negotov

To je pokazalo že uvodno kolo spomladanskega dela prvenstva v ženski superligi — Hud poraz Opreme in še hujši Novomeščank

Čeprav je bilo iz tabora kočevskih rokometniških pred pričetkom spomladanskega dela prvenstva v državni superligi slišati tudi napovedi, kako bodo dekle-ta na startu skušala presenetiti jesenske prvakinje, ekipo Velenje, v soboto iz te moke seveda ni bilo kruha. Kočevke so doživele prepričljiv poraz, še hujšega, a zato pričakovanega, pa Novomeščanke v obračunu z ljubljansko Olimpijo.

VELENJE — OPREMA 27:19 (12:9) — Kočevkam je šlo v sobotni tekmi z Velenjem na tudi dejstvo, da so gostiteljice igrale oslabljene, brez Hudejove in Zidarjeve, vendar jim tudi to ni pomagalo, Velenje je za Opremo ta čas premočna ekipa. Resda gostiteljice z igro niso navdušile pa vendar so že v 8. minutu povedle s 5:0. Kočevkam je nato uspelo znižati na 4:5, to pa je bilo tudi vse. Velenjčanke so z zbrano igro znova povečale prednost, ki je na koncu nastala na prepričljivih dvanajst zadetkov. Boj za četrto mesto na lestvici bo tudi teoretično.

ŠAH ZA OBČINSKI IN KULTURNI PRAZNIK

STARTRG OB KOLPI — Tukajšnje šahovsko društvo je v počastitev kulturnega in občinskega praznika pripravilo petič šahovski festival, v okviru katerega bo v Štirinajstih dneh odigranih sedem turnirjev. V nedeljo, 16. februarja, pa bo v Starem trgu zaključni članski turnir z nagradnim fondom 10.000 tolarijev. Dolenjski šahisti vabljeni!

REKORD SKAKALNICE V DRČI

DRČA — SD Šentjernej in krajani Drča pri Pteterjah so minulo nedeljo, 9. februarja, pripravili tekmovanje na 45-metrske skakalnici. Nastopilo je 24 tekmovalcev iz Dolenske in Gorenjske, spodbujalo pa jih je kar okoli 500 gledalcev. Med pionirji je zmagal Celić pred Posvetom (oba Uršna selo), tretji je bil Goršček in četrti Rangus (oba Šentjernej); pri mladincih je slavil Loker (Birčna vas), drugi je bil Konšek (Uršna selo), tretji Grubar in četrti Zagorc (oba Šentjernej); v članski konkurenči je zmaga pripadala Globocniku pred Repretom in Ramškom (vsi Triglav Kranj), četrti je bil Labes, peti Žab, šesto mesto sta si razdelila Pompe in Žabkar (vsi Krško), osmi je bil Župan (Šentjernej), deveti Vidmar (Birčna vas), deseti Goršček (Šentjernej), enajsti Povše (Uršna selo) itd. Po tekmi je Kranj-Ropret z višjega zaletišča postavil tudi nov rekord skakalnice, ki sedaj znaša 45 metrov.

ŠE KLIN NIŽE NA LESTVICI

Nov poraz košarkarjev Podbočja v rdeči skupini I.SKL — V soboto z Mariborom 87

Ekipa Kronosa Slovena je bila za vrsto Podbočja premočen nasprotnik, po sedmih odigranih kolih prvenstva v rdeči skupini I. državne košarkarske lige so tako

OBČNI ZBOR TENISAČEV

BREŽICE — Teniški klub Terme Brežice vabi na občni zbor, ki bo v petek, 14. februarja, ob 18. uri v brežiškem Domu učencev. Zbor naj bi prinesel novo vodstvo kluba, hkrati bo to priložnost za pregle narejenega v pogled v jutri brežiškega tenisa. Kot zanimivost dodajmo, da je klub organizator slovenskega članskega turnirja z nazivom »Brežice open«, ki bo med 10. in 12. aprilom, nagradni sklad pa bo 1.000 mark.

Naša moč je v krščanski ljubezni

Z letnega zborna SKD v Dolenjskih Toplicah

V nedeljo zvečer je bil v malem saloru Zdravilišča Dolenjske Toplice letni zbor krajevnega odbora SKD. Obravnavali smo letno poročilo občinskega in krajevnega odbora in izvedli nadomestne volitve. Na zbor smo povabili predstavnike sosednjih krajevnih in občinskih odborov. Vabilo so se odzvali člani iz Metlike, Ajdovca, Hinj ter predsednik Marjan Dvornik. Kot gosta smo povabil gospoda Matjaža Puca, ravatelja verskega muzeja v Štični in člena Republiškega odbora SKD. Spregovoril nam je o problemih, v katerih smo se znašli krščanski demokrati, ko smo prišli iz anonimnosti. Opozicijo nam očita klerikalizem in nesposobnost. Zavedati se moramo, da je temelj krščanstva ljubezen, ki ji nihče ne more nasprotovati. V tem je naša moč, s to misljijo smo lahko samozačestni in prav samozačestni je v tem trenutku najbolj potreben.

Naslednji gost je bil gospod Mesiček, poslanec zborna združenega dela v republiški skupščini, trenutno na zdravljenju v Dolenjskih Toplicah. Na posebno duhoviti način nam je prikazal, da je naša prednost ravno v tem, ker se čutimo nepopolne, ker priznavamo Neko ga nad sabo.

Večer smo popestrili s kulturnim programom, ki ga je izvajal moški komorni zbor iz Otočca pod vodstvom Jožeta Torija.

JOŽICA KOTAR

Zakaj edino les ne šteje v repremateral?

Odprto pismo Stillesa

SEVNICA — »Ne moremo se strijati z določilom 9. člena zakona o prometnem davku, ki določa, da se plačuje prometni davek od vsakokratnega prometa z lesom ali njegovimi proizvodi. Zakaj je les edini material, ki se ne šteje v repremateral?« se v odprttem pismu vladni zboru združenega dela in poslancem republiške skupščine sprašuje kolektiv sevniškega Stillesa.

Sevniški mizirji protestirajo zaradi že omenjenih rešitev v zakonu o davku,

• V odprttem pismu Stilles opozarja, da imajo že dolgoletno tradicijo pri izdelovanju najzahtevnejšega pohištva za tuje trge in da so pri tem dosegli določen tehnološki razvoj, zato »se žal ne moremo prek noči preusmeriti v proizvodnjo postelj iz železa ali pločevine.« Sevniški mizirji pozivajo javnost, vlado, poslavce in pristojna ministrstva, naj po hitrem postopku zahtevajo spremembo zakona in tako preprečijo zlom lesopredelovalne industrije, ki zaposluje okrog 25.000 delavcev.

»ki pomenijo uničenje slovenske lesopredelovalne industrije« in želijo od avtorjev zakona pojasnilo z utemeljitvami. Vladi očitajo, da želi s takšnim sistemom občudovanja lesno predelavo enostavno tržno onemogočiti, posebej na tujih trgih, saj je znano, da se je ta industrija v zadnjih dveh letih usmerila predvsem na izvoz svojih izdelkov na konvertibilno tržišče.

Stilles, ki izvaja 80 odst. proizvodnje, je o tem udarcu že seznanil svoje poslovne partnerje v tujini in jih opozril, da bo prišlo do znatnega povišanja cen gotovih izdelkov zaradi prometnega davka, ki ga mora plačevati po novem zakonu v okviru reprematerige. Direktor Stilles Alojz Ratajčič pravi, da so njihovi partnerji informacijo sprejeli z velikim začudenjem.

P. P.

Bili smo izigrani

Peticija vaščanov

Podpisani krajanji vasi Mlačovo, Lobček, Žalna, Gotina

1. NASPROTUJEMO preselitvi Romov iz lokacije Stehan ali katerekoli druge lokacije na lokacijo Rojnik oziroma Veliko Mlačovo 100 in s tem povečanjem obstoječe populacije Romov na lokaciji Rojnik (realno komisijo ugotovljeno stanje števila Romov na dan 25. 1. 1992 je 15 — 17 Romov).

2. NASPROTUJEMO vsakršnim posegom v okolje na lokaciji Rojnik z namenom povečevanja bivalnih kapacitet in višanja kvalitete bivalne infrastrukture in bivalnega standarda.

3. ZAHTEVAMO takojšnjo ustanovitev gradbeno-montažnih del na lokaciji Rojnik in vraćanje situacije v stanje na dan 25. 1. 1992.

4. ZAHTEVAMO takojšnjo ustanovitev vseh aktivnosti reševanja romske problematike na lokaciji Rojnik po predvidenem programu Izvršnega sveta občine Grosuplje ter takojšnji razširjenega skupnega srečanja med krajanji prizadetimi vasi Mlačovo, Žalna, Gatina, Spodnje Blato, Zagradec, Lobček in ostalih prizadetih s predstavniki Občine Grosuplje.

5. S to peticijo POOBLAŠČAMO 5-članski odbor, ki zastopa vse prizadete krajane v zvezi z navedeno problematiko do dokončne rešitve:

Podpisani krajanji smatramo, da smo izigrani s postopki, ki jih je uporabila Občina Grosuplje, vodstvo KS Veliko Mlačovo in predstavniki KS v občinski skupščini, za reševanje problematike Romov na lokaciji Rojnik in oporekamo konkretnosti izvedenega postopka (manipuliranje s fiktivnimi sklepi sveta KS Veliko Mlačovo in namerno zadrževanje informacij).

Za odbor krajanov:
JOŽE KOŠIR

Kdaj bodo odprli arhiv JE Krško

Bomo le na osnovi čustev in argumentov zagovarjali jedrsko energijo?

Vik in krik sta zagnali stroka in strokovna javnost ob informaciji, da je vlad Republike Slovenije sprejela predlog za izdajo zakona o referendumu za zaprtje NE Krško do leta 1995. Vlada je s tem le izpolnila obveznost iz programa, ki ga je sprejel parlament Republike Slovenije.

Tako so se pojavili izračuni, koliko bo moral povprečno plačati vsak Slovenc, če dejansko pride do zaprtja (dr. Peter Novak je »glavarino« ocenil na 1.500 do 2.000 DEM, dr. teh. znanosti Janez Sušnik pa celo na 4.000 DEM), doslej pa še ni objavljena višine škode, ki lahko nastane zaradi izjemno visoke potencialne nevarnosti delovanja NEK. Ta potencialna nevarnost se lahko imenuje tudi izginotje naroda.

Upam, da mi stroka in strokovna javnost ne bosta očitali, da zavajam ali grozim. Povzél sem le misel akademika Andreja O. Župančiča, njegova razmišljajanja pa je nedavno potrdil znameniti ruski jedrski fizik Vladimir Černosenko, ki je preživel černobilsko tragedijo in zna zanesljivo oceniti dejansko veličino rizika, ki ga sprožajo jedrske centrale.

Naša nuklearka je po mnemu nekaterih ena najboljših, najbolj varnih in še nekajkrat »naj«. Morda pa le ni tako. Že bežen pogled v arhive vrže na površje nekaj problemov, ki še niso zadovoljivo posajeni in razrešeni. Poglejmo nekaj primerov:

— Italijanska komisija je v začetku letosnjega leta opozorila na neizpolnjevanje obveznosti NEK-a, ki bi jih moral opraviti v Krškem po nesreči v elektrarni na Otoku treh milij.

— Tehnološki postroji, ki obravljajo v NEK, nimajo ustreznih certifikatov ali pa niso vgrajeni v skladu s končnim varnostnim poročilom za NE Krško oziroma z ameriškimi standardi (ASME).

— Niso izpolnjeni vsi pogoji lokalnega dovoljenja iz leta 1974.

— V februarju 1974 je izšel v ZDA

nov, strožji predpis o hidroelektrarnah, ki je povzročil bistvene spremembe v projektiraju in investicijskih stroških jedrskih elektrarn. Kako je bil upoštevan pri predpisu pri izgradnji NE Krško, če smo v tem času še vedno prepričevali Američane, da imamo zadost hladilne vode in bomo uporabljali pretočni sistem hlašenja (brez hidroelektrarn)?

— Lokacija je bila za Američane nesprejemljiva in po kriterijih USAEC in IAEA ni dobila »zelene« luči. Ob prizadevanju najodgovornejših za izvedbo projekta NEK smo dobili novo študijo o geoloških in tektonskih razmerah. Od tod je teklo vse v najlepšem redu (po formalni plati), ostali pa so aktivni prelomi, ki jih v naravi ni moč odpraviti z nobenim študijem.

— Američani imajo posebno komisijo (Nuclear Regulatory Commission), ki spremlja vsako poteko investitorja pri gradnji nuklearke. Kateri organ je takšno kontrolo izvajal pri nas? Ali bi naša nuklearka dobila dovoljenje za obrato-

vanje po pregledu NRC komisije (preglej referenčne centrale v Portoriku se je končal z zaprtjem zaradi izjemno velikega števila napak na primarnem delu centrale)?

— Čas bi bil, da namesto emocij in argumentov moči začnemo uporabljati moč argumentov. Poščimo jih v arhivih in prizadevanju ljudi, ki so neposredno sodelovali pri gradnji naše nuklearke. Marsikaj bomo izvedeni in takrat nas ne bo treba strašiti z »glavarino«, ki jo bomo v vsakem primeru morali plačati, ker cena električne energije iz Krškega ne preseže vseh posledičnih stroškov. Bati se je dejansko treba rizika, ki ga s sabo nosi življenje z jedrsko elektrarno.

IVAN TOMSE

postanec Zelenih v Skupščini RS

Brežice

- Ideologija — rdeča ali črna — je v kulturi jalova in nemočna. Komunisti so spoznali že konec petdesetih let. (J. Žlobec)

- Slavek »Ora et labora« je eden najlepših, kar jih premore zahodna civilizacija. (Capuder)

Referendum o elektrarni v Krškem?

Najprej poskrbeti za radioaktivne odpadke

Zakaj naj slovenski narod z referendumom odloča, ali naj JE Krško v petih letih preneha obravljati ali ne? Kaj se za tem referendumom skriva? Menim, da se hočejo nekateri politiki skriti za slovensko ljudstvo, češ da se je ono odločilo za to, da se JE Krško zapre. V propagandi, ki jo vodijo, pravijo, da je elektrarna neumiljena in da ga znašemu ljudstvu. Mislim, da ni tako, nuklearka vseskozi varno obratuje in upam, da bo varno obravljala do konca predvidene življenske dobe. S tem bo tudi redno vzdruževana.

Če bi nuklearko sedaj vzeli iz obravljanja, bo prav tako nekaj let nevarna, mogoče še bolj, kot če bi obravljala. Seveda za to nisem strokovnjak.

Nujno potrebno pa je poskrbeti za skladnišče nuklearnih odpadkov; ti so nevarni neglede na to, ali nuklearka obratuje ali ne. Če se bo poskrbelo za varno skladniščenje dosedanjih odpadkov, kar se brez pogojno mora, potem ni nobenega problema, da ne bi JE Krško obravljala dalje, če pa se ne reši vprašanje skladnišča, potem ne pomaga noben referendum.

Če bomo na referendumu izglasovali, da se JE Krško zapre, bomo državljani Slovenije zopet morali globoko seči v žep, da bomo krili vse te stroške. Priporavniti pa moram, da smo elektrarno že zavrnili mora, potem ni nobenega problema, da ne bi JE Krško obravljala dalje, če pa se ne reši vprašanje skladnišča, potem ne pomaga noben referendum.

- Lahko je zdaj volk sit in koza cela volkovi se žrejo med seboj.

- Najbolj pogost vremenski pojav na Balkanu — zatisje pred viharjem.

- Ob znižanju davkov na alkoholne pijače se samo sprašujem, kdaj se bo do odgovorni streznili.

- Občutek imam, da so nekatere slovenske banke »tajne podružnice« švicarske banke.

M. BRADAC

Vlada »pozabil« povprašati Posavce

Zahteve za popravek

V 6. številki Dolenskega lista je bilo pod zgornjim naslovom na 7. strani objavljeno stališče o zapiranju JE Krško, ki je lahko legitimno stališče stranke, katere član je gospod Ciril Kolešnik (SKD), ne more pa biti »brežiško« stališče o zapiranju JE Krško.

Legitimno stališče občine Brežice je lahko le tisto stališče, ki ga sprejme njeni skupščini. Gospod Ciril Kolešnik je predsednik Izvršnega sveta SO Brežice, zato mu najbrž ni neznano, da so vsi zbori SO Brežice na skupnem zasedanju dne 5. 8. 1991 sklenili:

»Sprejme se pobuda za čimprejšnji razpis referendumu v Republiki Sloveniji za zaprtje JE Krško.«

Ta sklep je eden od petih sklepov skupnega zasedanja vseh zborov SO Brežice in je bil poslan vsem posavskim skupščinam in Svetu posavskih občin, JE Krško, Skupščini RS, Komisiji za varstvo okolja skupščine RS in poslancem iz občine Brežice v skupščini RS. Podpisal ga je predsednik SO Teodor Oršanič.

Ta sklep je dejansko brežiško stališče do zapiranja JE Krško, če pa je taka tudi volja Brežičanov, pa lahko pokaže le referendum kot najbolj demokratična oblica odločanja državljanov.

Trditev gospoda Kolešnika, da bodo Zeleni nekontrolirano zaprli JEK, je tudi netočna. Odločitev o zaprtju je legitimna odločitev prebivalcev Slovenije, na osnovi sprejeti odločitve ter jemljene volje, da je dovolj časa za izdelavo vseh potrebnih študij o zapiranju. Vendar študij o zapiranju ne gre məati s potrebnimi informacijami, ki jih potrebujejo prebivalci za odločanje na referendumu.

Študije o zapiranju se dejansko že pripravljajo in jih tudi Zeleni Slovenije terjamajo čimprej, ker se zavedamo velike odgovornosti, ki bi nastala v primeru, ko bi bilo treba začeti postopek zapiranja in bi bili na takoj dejanje neprispriavljeni.

Trditev v članku, da manjka odlagališče za RAO, je točna, vendar pa je ne smemo povezovati s ponujenim referendumom. Zaradi neodgovornega ravnanja pri izgradnji odlagališča RAO bi dejansko že zdavnaj morali zaustaviti elektrarno, saj ni izpolnila enega od osnovnih pogojev iz lokacijske odločbe iz leta 1974. Odgovornost za pospravljanje radioaktivnih »smeti« mora v vsakem primeru država in verjamem, da bo za to sedaj več možnosti, saj smo postali samostojna država, ki se želi povezovati s svetom.

I. TOMSE

Katastrofa za lesno industrijo

Iz odprtrega pisma javnosti, vladni in parlamentu: novi zakon o prometnem davku je za lesno industrijo polom — »Preprečimo svojevrsten kolektivni samomor!«

lesom ali njegovimi proizvodi (10%), plačuje pa se tudi davek za dodelavne storitve (5%). Torej ko Novoles kupi hidroelektrarno npr. od Češkega gospodarstva v Novem mestu, je tak hlad 1. 2. 1992 dalje dražji za 10% davka. Ker hladov običajno ne uporabljamo za sejanje, ležanje ali garderobno pohištvo, ga je potrebno na žagi razlagati v deske. Ce ima tovarna pohištva svojo žago, je to v redu, sicer pa mora deske plačati sedaj 21% več (10% deleža od GG, 10% deleža od žage).

S tem pa zidanja cen še ni konec. Strukturirano slovenske lesne industrije je pač takšna, da velikih lesnih kombinacij iz naše bližnje preteklosti, ki so poslovno obvladovale vse od gozda do trgovine, ni več, temveč je nastalo veliko majhnih specializiranih podjetij, ki naj bi imela boljše možnosti za uspeh v tržnem gospodarstvu. Toda sedaj ne več, vsaj slovenska ne.

Vendar ni najhuje to, da bo po takšni logiki pohištvo postal slovenec še bolj nedostopno kot sedaj, najhuje je, da je uporabljeno drži kitaro s tujo konkurenco, ter da izvozno visoko aktivna industrija (70% izvoza pri 5% uvozu v Novoles

Društvo izgnancev — zakaj in kako

Povabilo k sodelovanju

Ten je Društvo izgnancev Slovenije s posebnim pismom na kratko informiralo slovenske poslance o zgodovini izgnanstva ter o nalogah in ciljih društva. Iz njega povzemamo, da ima društvo namen kot nadstrankarske asocijacije povezovati nekdanje izgnance po vsej Sloveniji, z raznimi oblikami dejavnosti kar največ prispevati k oblikovanju zgodovinskega spomina ter biše izgnance povezovati in spodbujati k skupnim akcijam v samostojni in v Evropi vpeti Sloveniji. Prizadevalo si bo za zbiranje zgodovinskega gradiva o vseh razsežnostih izgnanstva v letih 1941—1945 in ga objavljalo v knjigah in publikacijah. Organiziralo bo stike s kraji nekdanjega izgnanstva, skrbelo za obeleževanje nekdanjih taborišč in grobov v tujini umrlih izgnancev ter spodbujalo znanstveno raziskovanje izgnanstva in njegovih posledic itd. Društvo si bo prizadevalo doseči, da bi nemške oblasti pokazale dolžno spoštovanje žrtvam genocida, ki ga je izvajala nacistična Nemčija nad slovenskim narodom. Poselna skrb društva bo namenjena ljudem, ki trpijo za posledicami hudega življenja v nacističnih taboriščih. Poselna delegacija je obiskala predsednika slovenskega parlamenta dr. Franceta Bučarja in ga seznanila s problemi in predlogi izgnancev.

Trenutno poteka po vsej Sloveniji vpisovanje novih članov. Računamo, da bo društvo štelo več kot deset tisoč članov. V vseh večjih krajih ustanavljamo krajne organizacije Društva izgnancev Slovenije.

Vodstvo društva želi, da bi nekdanji izgnanci s svojimi predlogi sodelovali pri delu društva, prav tako tudi pri zbiranju dokumentarnega in spominskega gradiva. Zaradi urejanja teh in drugih zadev, zaradi vpisovanja v članstvo itd. je uvedeno dežurstvo vsak ponedeljek, sredo in petek od 10. ure do 11.30. Klicati je mogoče na telefon (061) 216-570. Društvo gostuje v poslopu ZZB NOV Slovenije, Ljubljana, Vrtača 11, II. nadstropje.

ČAKA DOM KULTURE NA NESREČO?

Na vogalu stavbe novomeškega Domu kulture, kjer je nekoč bilo več železnih količkov za verigo za zapiranje notranjega dvorišča za domom, je ostal na tleh kakih 15 cm visok želesen štrcelj nekdanjega nosilca. V tem snegu ali tudi sicer je lahko zelo neveren. V soboto se obenj spotikali ljudje, ki so iz prošteje prihajali v Dom kultura na Prešernovo proslavo. Vanj se je zadel tudi sicer že ta ali oni, ki prihaja v spodnje prostore doma ali v fotografsko razstavo v domu.

Ne čakajte, da pride zaradi te malomarnosti do nesreče!

A. K.

Pri nas še živi rak jelševec

Biser naše dežele

Moja rojstna vas je zelo lepa, res da je v odročnem kraju, bogu za hrbotom, ampak ni težko dostopna. Kdor pride enkrat k nam, se spet rad vrne. V tej kotlini, obrnjeni proti jugu, je enako lepa pomlad, poletje, jesen in zima. Tukaj ni industrije ali onesnaženega raka. Čistost okolja in južna lega dajeta vse ugodne naravne pogoje za razvoj Bujne vegetacije, sožita živali in rastlin.

Pod mojo domačijo teče potok, ki nimata imena. Življenje in rastlinje ob njem in v njem je takšno, kot ga je ustvarila narava. To je kotiček, kjer človek še ni imel svojih interesov. Tu rastejo vrbe in jelše, cvetajo zvončki, kalužnice in črni teloh. V globljih in temnih tolminih so našle dom razne male živali. Voda v njem pa je čista in počasi tekoča. V tem potoku so še ostali potočni raki jelševci. Do sedaj jih niti rakovi kugi niti človeku ni uspelo uničiti. Sedaj so zaščiteni, zato upam, da bodo še naprej nemoteno živeli.

Potočni raki, kjer so še ostali, živijo v čistih, počasi tekočih vodah. Hranijo se z vodnimi živalmi in rastlinami, da pridobijo apnenec, ker se večkrat levijo. V bregove s kleščami kopljajo luknje in se v njih skrivajo, dokler so mehkužni oziroma kadar odvržejo oklep. Zadržujejo se med vodnim rastlinjem in koreninami. Barvo telesa prilagodijo okolju. Večinoma je to rjava zelena barva brevja. Razvoj raka jelševca je brez preobrazbe, mladiči so podobni odraslim rakkom. Največ rastejo v prvem letu starosti. Dočakajo pa tudi večjo starost in so lahko nadpovprečne velikosti.

V času mladosti mojega starega očeta so potočni raki lovili, in to v času »ko je šla rž v cvet«. Vendari niso nikoli ogrozili obstoja njihove vrste. Tudi o rečnih školjkah so govorili. Oboji so bili sestavni del prehrane mnogoštevilnim članom te danjim kmečkim družin.

Plavaj mirno, rak jelševec, naprej in nazaj! Živi nemoteno svoje drobno življenje še naprej v skritem in neznanem potočku!

MARIJA SUŠNIK
Bizejsko

• Cerkev se sploh ne namerava vmešavati v politiko. (Šuštar)

• Če je vpliv Cerkve to, kar označa, potem se je ni treba bati. (Šuštar)

• Pri spravi nekateri niso dojeli, da gre za idejo, da bi bili odslej vsi enaki, ampak so imeli občutek, da je prišel njihov čas. (S. Hribar)

Rekli boste, da vse skupaj ni nič resnično novega. Res, začito z uvoženimi

pred časom smo zvedeli, da je Revoz dosegel še en velik uspeh. Francoski partner je močno povečal svoj delež v družbi, to pa v zdravem kapitalizmu pomeni, da se bo še bolj polasti odločanja o zadevah tovarne. Iz tal že raste velikanska lakirnica, tuk ob Osnovni šoli Grm, katere pokrovitelj je Revoz (kakšna ironija!), pa se prav tako zida. Tu bo stata pralnica avtomobilov. Otroci Osnovne šole Grm so poleti na igriščih, imajo zunaj rekreativni oddih, vse dopoldne pretelovadijo na prostem in pridno vduhajo hlapa, ki jih oddaja njihov pokrovitelj.

Rekli boste, da vse skupaj ni nič resnično novega. Res, začito z uvoženimi

pred časom smo zvedeli, da je Revoz dosegel še en velik uspeh. Francoski partner je močno povečal svoj delež v družbi, to pa v zdravem kapitalizmu pomeni, da se bo še bolj polasti odločanja o zadevah tovarne. Iz tal že raste velikanska lakirnica, tuk ob Osnovni šoli Grm, katere pokrovitelj je Revoz (kakšna ironija!), pa se prav tako zida. Tu bo stata pralnica avtomobilov. Otroci Osnovne šole Grm so poleti na igriščih, imajo zunaj rekreativni oddih, vse dopoldne pretelovadijo na prostem in pridno vduhajo hlapa, ki jih oddaja njihov pokrovitelj.

Rekli boste, da vse skupaj ni nič resnično novega. Res, začito z uvoženimi

pred časom smo zvedeli, da je Revoz dosegel še en velik uspeh. Francoski partner je močno povečal svoj delež v družbi, to pa v zdravem kapitalizmu pomeni, da se bo še bolj polasti odločanja o zadevah tovarne. Iz tal že raste velikanska lakirnica, tuk ob Osnovni šoli Grm, katere pokrovitelj je Revoz (kakšna ironija!), pa se prav tako zida. Tu bo stata pralnica avtomobilov. Otroci Osnovne šole Grm so poleti na igriščih, imajo zunaj rekreativni oddih, vse dopoldne pretelovadijo na prostem in pridno vduhajo hlapa, ki jih oddaja njihov pokrovitelj.

Rekli boste, da vse skupaj ni nič resnično novega. Res, začito z uvoženimi

pred časom smo zvedeli, da je Revoz dosegel še en velik uspeh. Francoski partner je močno povečal svoj delež v družbi, to pa v zdravem kapitalizmu pomeni, da se bo še bolj polasti odločanja o zadevah tovarne. Iz tal že raste velikanska lakirnica, tuk ob Osnovni šoli Grm, katere pokrovitelj je Revoz (kakšna ironija!), pa se prav tako zida. Tu bo stata pralnica avtomobilov. Otroci Osnovne šole Grm so poleti na igriščih, imajo zunaj rekreativni oddih, vse dopoldne pretelovadijo na prostem in pridno vduhajo hlapa, ki jih oddaja njihov pokrovitelj.

Rekli boste, da vse skupaj ni nič resnično novega. Res, začito z uvoženimi

pred časom smo zvedeli, da je Revoz dosegel še en velik uspeh. Francoski partner je močno povečal svoj delež v družbi, to pa v zdravem kapitalizmu pomeni, da se bo še bolj polasti odločanja o zadevah tovarne. Iz tal že raste velikanska lakirnica, tuk ob Osnovni šoli Grm, katere pokrovitelj je Revoz (kakšna ironija!), pa se prav tako zida. Tu bo stata pralnica avtomobilov. Otroci Osnovne šole Grm so poleti na igriščih, imajo zunaj rekreativni oddih, vse dopoldne pretelovadijo na prostem in pridno vduhajo hlapa, ki jih oddaja njihov pokrovitelj.

Rekli boste, da vse skupaj ni nič resnično novega. Res, začito z uvoženimi

pred časom smo zvedeli, da je Revoz dosegel še en velik uspeh. Francoski partner je močno povečal svoj delež v družbi, to pa v zdravem kapitalizmu pomeni, da se bo še bolj polasti odločanja o zadevah tovarne. Iz tal že raste velikanska lakirnica, tuk ob Osnovni šoli Grm, katere pokrovitelj je Revoz (kakšna ironija!), pa se prav tako zida. Tu bo stata pralnica avtomobilov. Otroci Osnovne šole Grm so poleti na igriščih, imajo zunaj rekreativni oddih, vse dopoldne pretelovadijo na prostem in pridno vduhajo hlapa, ki jih oddaja njihov pokrovitelj.

Rekli boste, da vse skupaj ni nič resnično novega. Res, začito z uvoženimi

pred časom smo zvedeli, da je Revoz dosegel še en velik uspeh. Francoski partner je močno povečal svoj delež v družbi, to pa v zdravem kapitalizmu pomeni, da se bo še bolj polasti odločanja o zadevah tovarne. Iz tal že raste velikanska lakirnica, tuk ob Osnovni šoli Grm, katere pokrovitelj je Revoz (kakšna ironija!), pa se prav tako zida. Tu bo stata pralnica avtomobilov. Otroci Osnovne šole Grm so poleti na igriščih, imajo zunaj rekreativni oddih, vse dopoldne pretelovadijo na prostem in pridno vduhajo hlapa, ki jih oddaja njihov pokrovitelj.

Rekli boste, da vse skupaj ni nič resnično novega. Res, začito z uvoženimi

pred časom smo zvedeli, da je Revoz dosegel še en velik uspeh. Francoski partner je močno povečal svoj delež v družbi, to pa v zdravem kapitalizmu pomeni, da se bo še bolj polasti odločanja o zadevah tovarne. Iz tal že raste velikanska lakirnica, tuk ob Osnovni šoli Grm, katere pokrovitelj je Revoz (kakšna ironija!), pa se prav tako zida. Tu bo stata pralnica avtomobilov. Otroci Osnovne šole Grm so poleti na igriščih, imajo zunaj rekreativni oddih, vse dopoldne pretelovadijo na prostem in pridno vduhajo hlapa, ki jih oddaja njihov pokrovitelj.

Rekli boste, da vse skupaj ni nič resnično novega. Res, začito z uvoženimi

pred časom smo zvedeli, da je Revoz dosegel še en velik uspeh. Francoski partner je močno povečal svoj delež v družbi, to pa v zdravem kapitalizmu pomeni, da se bo še bolj polasti odločanja o zadevah tovarne. Iz tal že raste velikanska lakirnica, tuk ob Osnovni šoli Grm, katere pokrovitelj je Revoz (kakšna ironija!), pa se prav tako zida. Tu bo stata pralnica avtomobilov. Otroci Osnovne šole Grm so poleti na igriščih, imajo zunaj rekreativni oddih, vse dopoldne pretelovadijo na prostem in pridno vduhajo hlapa, ki jih oddaja njihov pokrovitelj.

Rekli boste, da vse skupaj ni nič resnično novega. Res, začito z uvoženimi

pred časom smo zvedeli, da je Revoz dosegel še en velik uspeh. Francoski partner je močno povečal svoj delež v družbi, to pa v zdravem kapitalizmu pomeni, da se bo še bolj polasti odločanja o zadevah tovarne. Iz tal že raste velikanska lakirnica, tuk ob Osnovni šoli Grm, katere pokrovitelj je Revoz (kakšna ironija!), pa se prav tako zida. Tu bo stata pralnica avtomobilov. Otroci Osnovne šole Grm so poleti na igriščih, imajo zunaj rekreativni oddih, vse dopoldne pretelovadijo na prostem in pridno vduhajo hlapa, ki jih oddaja njihov pokrovitelj.

Rekli boste, da vse skupaj ni nič resnično novega. Res, začito z uvoženimi

pred časom smo zvedeli, da je Revoz dosegel še en velik uspeh. Francoski partner je močno povečal svoj delež v družbi, to pa v zdravem kapitalizmu pomeni, da se bo še bolj polasti odločanja o zadevah tovarne. Iz tal že raste velikanska lakirnica, tuk ob Osnovni šoli Grm, katere pokrovitelj je Revoz (kakšna ironija!), pa se prav tako zida. Tu bo stata pralnica avtomobilov. Otroci Osnovne šole Grm so poleti na igriščih, imajo zunaj rekreativni oddih, vse dopoldne pretelovadijo na prostem in pridno vduhajo hlapa, ki jih oddaja njihov pokrovitelj.

Rekli boste, da vse skupaj ni nič resnično novega. Res, začito z uvoženimi

pred časom smo zvedeli, da je Revoz dosegel še en velik uspeh. Francoski partner je močno povečal svoj delež v družbi, to pa v zdravem kapitalizmu pomeni, da se bo še bolj polasti odločanja o zadevah tovarne. Iz tal že raste velikanska lakirnica, tuk ob Osnovni šoli Grm, katere pokrovitelj je Revoz (kakšna ironija!), pa se prav tako zida. Tu bo stata pralnica avtomobilov. Otroci Osnovne šole Grm so poleti na igriščih, imajo zunaj rekreativni oddih, vse dopoldne pretelovadijo na prostem in pridno vduhajo hlapa, ki jih oddaja njihov pokrovitelj.

Rekli boste, da vse skupaj ni nič resnično novega. Res, začito z uvoženimi

pred časom smo zvedeli, da je Revoz dosegel še en velik uspeh. Francoski partner je močno povečal svoj delež v družbi, to pa v zdravem kapitalizmu pomeni, da se bo še bolj polasti odločanja o zadevah tovarne. Iz tal že raste velikanska lakirnica, tuk ob Osnovni šoli Grm, katere pokrovitelj je Revoz (kakšna ironija!), pa se prav tako zida. Tu bo stata pralnica avtomobilov. Otroci Osnovne šole Grm so poleti na igriščih, imajo zunaj rekreativni oddih, vse dopoldne pretelovadijo na prostem in pridno vduhajo hlapa, ki jih oddaja njihov pokrovitelj.

Rekli boste, da vse skupaj ni nič resnično novega. Res, začito z uvoženimi

pred časom smo zvedeli, da je Revoz dosegel še en velik uspeh. Francoski partner je močno povečal svoj delež v družbi, to pa v zdravem kapitalizmu pomeni, da se bo še bolj polasti odločanja o zadevah tovarne. Iz tal že raste velikanska lakirnica, tuk ob Osnovni šoli Grm, katere pokrovitelj je Revoz (kakšna ironija!), pa se prav tako zida. Tu bo stata pralnica avtomobilov. Otroci Osnovne šole Grm so poleti na igriščih, imajo zunaj rekreativni oddih, vse dopoldne pretelovadijo na prostem in pridno vduhajo hlapa, ki jih oddaja njihov pokrovitelj.

Rekli boste, da vse skupaj ni nič resnično novega. Res, začito z uvoženimi

pred časom smo zvedeli, da je Revoz dosegel še en velik uspeh. Francoski partner je močno povečal svoj delež v družbi, to pa v zdravem kapitalizmu pomeni, da se bo še bolj polasti odločanja o zadevah tovarne. Iz tal že raste velikanska lakirnica, tuk ob Osnovni šoli Grm, katere pokrovitelj je Revoz (kakšna ironija!), pa se prav tako zida. Tu bo stata pralnica avtomobilov. Otroci Osnovne šole Grm so poleti na igriščih, imajo zunaj rekreativni oddih, vse dopoldne pretelovadijo na prostem in pridno vduhajo hlapa, ki jih oddaja njihov pokrovitelj.

Rekli boste, da vse skupaj ni nič resnično novega. Res, začito z uvoženimi

pred časom smo zvedeli, da je Revoz dosegel še en velik uspeh. Francoski partner je močno povečal svoj delež v družbi, to pa v zdravem kapitalizmu pomeni, da se bo še bolj polasti odločanja o zadevah tovarne. Iz tal že raste velikanska lakirnica, tuk ob Osnovni šoli Grm, katere pokrovitelj je Revoz (kakšna ironija!), pa se prav tako zida. Tu bo stata pralnica avtomobilov. Otroci Osnovne šole Grm so poleti na igriščih, imajo zunaj rekreativni oddih, vse dopoldne pretelovadijo na prostem in pridno vduhajo hlapa, ki jih oddaja njihov pokrovitelj.

Rekli boste, da vse skupaj ni nič resnično novega. Res



NASTOP — Gabrski ljudski pevci na videmskem odu.

Ljudski pevci gabrski

Mešani pevski zbor izpod Gorjancev

GABRJE — Čeprav gabrska mešana pevska skupina ni nikdar študirala glasbe, ti pevci zapojojo, da je prijetno za mariskatero uho. Z vrednijo pesmijo znajo veseliti, z žalostinkami, med katerimi je tudi njihova lastna, poslušalca zresnijo. Če ne v deveto vas, je glas o takih gabrskih pevcih segel kam blžje, vsekakor pa dlje od Loke, kjer se konča Gabrie. Nekako orjejo kulturno ledino in smejo imeti 8. februar tudi za svoj dan.

V karieri gabrskega pevskega zabora pomeni svetlo točko lanski nastop na srečanju ljudskih pevcev in gocdev v Vidmu-Dobrepolju. Štirinajst skupin iz vse Slovenije in Trsta je prigralo in prijelo v poslušalce fantastično razpoloženje in ploskanje se je nemalokrat končalo s skandiranjem. Ob nekoliko izumetnicih in že ne čisto amaterskih Kostelcih, razposajenih Prekmurcih iz »Marko bande«, uvezbanih haloških folkloristih, navihanih pevcih in pevkah iz Velike Bukovice, nekoliko akademsko popolni ženski pevski skupini »Stu ledi« iz

L. M.

Trsta in drugih nastopajočih - vseh skupin je bilo 14 - so »vzgali« tudi nepoklicni gabrski ljudski pevci. Časopis Delo je po njihovem petju »sem sedem let ga čakala in sedem let bom žalostna« naslovil zapis o Videmski predstavi ljudskih godcev, ki ga je objavil na najbolj branem mestu reportažne strani. Gabrski ženske v domači opravi, kot bi jih nekdo postavil na oder izza domačih študijnikov, in možakarji v čisto nič praznični nosi so dobili lepo priznanje, ni kaj. Do videmskega srečanja take vrste nastopov še niso imeli. Ker soognjeni krst prestali odlično, so bili veseli tako člani gabrskoga pevskega sestava kot Majda Nemančič, ki je iz novomeške Zveze kulturnih organizacij gabrskim pevcom prisljal prijateljsko prišepnit, kako naj zapojo, da bo šla njihova ljudska pesem v Vidmu še bolj v uše.

Ponoset nastopa gabrskih pevcev je letos predvajal Radio Slovenija v oddaji Slovenska zemlja v pesmi in besedi.

M. G.-č

TELEVIZIJSKI SPORED

ČETRTEK, 13. II.

SLOVENIJA 1

- 9.07 — 0.50 TELETEKST
- 9.22 VIDEO STRANI
- 9.35 PROGRAM ZA OTROKE
- PEDEJŽEP
- MAČKON IN NJEGO TROP,
- risanka
- 10.30 ŠOLSKA TV, ponovitev
- 11.30 SLOVENCI V ZAMEJSTVU
- 12.00 POROČILA
- 16.15 NAPOVEDNIK
- 16.20 SLOVENCI V ZAMEJSTVU, ponovitev
- 16.50 EP VIDEO STRANI
- 16.55 POSLOVNE INFORMACIJE
- 17.00 DNEVNIK 1
- 17.10 SLOVENSKA KRONIKA
- 17.20 PROGRAM ZA OTROKE
- SUPER BABICA, angl. naniž., 5/13
- ŽIV ŽAV
- 18.45 ŽE VESTE..., svetovalno izobraževalna oddaja
- 19.17 NAPOVEDNIK
- 19.24 EPP
- 19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
- 20.05 RAZREDNIK, amer. naniž., 12/22
- 20.35 MAJA VAM PREDSTAVLJA
- 21.35 TEDNIK
- 22.25 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
- 22.50 POSLOVNA BORZA
- 23.05 NAPOVEDNIK
- 23.10 SOVA
- MOŽ, IMENOVAN SOKOL, amer. nadalj., 7/13
- CELLINI, italij. nadalj., 2/6
- 0.40 VIDEO STRANI

SLOVENIJA 2

- 9.35 Video strani — 9.45 Zimske olimpijske igre — 10.10 Sova (ponovitev) — 17.00 Zimske olimpijske igre in Eurotem (36. oddaja) — 19.00 Video levestica — 19.25 Napovednik — 19.30 Dnevnik RAI — 20.05 Žarišče — 20.30 Zimske olimpijske igre - 0.30 Yutel

PETEK, 14. II.

SLOVENIJA 1

- 9.10 — 2.10 TELETEKST
- 9.25 VIDEO STRANI
- 9.35 PROGRAM ZA OTROKE
- LEGENDE SVETA, 4. epizoda kanadske naniž.
- PRAVLJICE IZ LUTKARJEVEGA VOZIČKA
- PRIIDI MOJ MILI ARIEL, 4. del
- 11.10 TEDNIK
- 12.00 POROČILA
- 12.05 VIDEO STRANI
- 16.45 NAPOVEDNIK
- 16.55 POSLOVNE INFORMACIJE
- 17.00 DNEVNIK 1
- 17.10 SLOVENSKA KRONIKA
- 17.20 TOK TOK, kontaktna oddaja za mladostnike
- 19.10 RISANKA
- 19.17 NAPOVEDNIK
- 19.24 EPP
- 19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
- 19.55 FORUM
- 20.15 KARKOLI DRUGEGA BI BILO POHLEPNO, angl. nadalj., 4/6
- 21.10 OČI KRITIKE
- 22.00 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
- 22.30 NAPOVEDNIK
- 22.35 SOVA:
- PRI HUXTABLOVIH, 29. epizoda amer. naniž.
- MOŽ, IMENOVAN SOKOL, amer. nadalj., 8/13
- BO RES PRIŠLO KDAJ JUTRO?, amer. film
- 2.00 VIDEO STRANI

SLOVENIJA 2

- 9.30 Video strani — 9.40 Zimske olimpijske igre — 12.05 Euroritem (ponovitev) — 12.35 Sova (ponovitev) — 13.25 Zimske olimpijske igre — 16.10 Sova (ponovitev) — 17.00 Zimske olimpijske igre — 19.00 Regionalni programi - Maribor — 19.25 Napovednik — 19.30 Dnevnik ZDF — 20.00 Intervju — 20.40 Zimske olimpijske igre — 1.00 Yutel

PONEDELJEK, 17. II.

SLOVENIJA 1

- 8.50 — 12.10 in 16.20 — 0.40 TELETEKST
- 9.05 VIDEO STRANI
- 9.15 PROGRAM ZA OTROKE
- 10.25 KARKOLI DRUGEGA BI BILO POHLEPNO, angl. nadalj., 3/6
- 11.15 TV MERNIK, UTRIP, ZRCALO TEDNA ponovitev
- 12.00 POROČILA
- 16.35 VIDEO STRANI
- 16.45 NAPOVEDNIK
- 16.55 POSLOVNE INFORMACIJE
- 17.00 DNEVNIK 1
- 17.10 SLOVENSKA KRONIKA
- 17.20 PROGRAM ZA OTROKE
- 18.05 OBZORJA DUHA, ponovitev
- 18.40 BOJ ZA OBSTANEK, angl. poljudnoznan. oddaja
- 19.10 RISANKA
- 19.17 NAPOVEDNIK
- 19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
- 20.05 ŽENSKE IN MOŠKI, amer. nadalj., 1/3
- 20.40 DOSJE
- 21.25 EDEN ZA VSE, nemška drama
- 22.25 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
- 22.45 NAPOVEDNIK
- 22.50 SOVA:
- MOŽ, IMENOVAN SOKOL, amer. nadalj., 11/13
- ZVEZDNE STEZE, 7. epizoda amer. naniž.
- 0.30 VIDEO STRANI

SOBOTA, 15. II.

SLOVENIJA 1

- 8.10 — 1.50 TELETEKST
- 8.25 VIDEO STRANI
- 8.35 IZBOR
- 8.35 ANGLEŠČINA : FOLLOW ME, 36. lekcija
- 8.55 RADOVEDNI TAČEK
- 9.10 ZLATI PRAH
- 9.15 KLUB KLOBUK
- 11.00 MAJA VAM PREDSTAVLJA
- 12.00 POROČILA
- 12.05 INTERVJU, ponovitev
- 13.50 ZGODBE IZ ŠKOLKE, ponovitev
- 14.40 ALF, ponovitev
- 15.05 TOK TOK, ponovitev
- 16.55 POSLOVNE INFORMACIJE
- 17.00 DNEVNIK 1
- 17.10 LETEČA VRAGA, amer. film
- 18.15 JUPIJE : MUSICAL ZA OTROKE Z ROMANO KRNANJČAN
- 19.00 RISANKA

SLOVENIJA 2

- 19.10 NAPOVEDNIK
- 19.15 ŽREBANJE 3 X 3
- 19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
- 19.55 UTRIP
- 20.15 DELO NA ČRNO, amer. naniž., 3/10
- 21.15 BIG BAND GALA, prenos iz CD
- 22.00 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
- 22.25 NAPOVEDNIK
- 22.30 SOVA:
- MURPHY BROWN, 11. epizoda amer. naniž.
- MOŽ, IMENOVAN SOKOL, amer. nadalj., 9/13
- POVELJSTVO V PEKLU, amer. film
- LJUDJE POČNEJO VSE MOGOČE, amer. varietejski program
- 1.40 VIDEO STRANI

TOREK, 10. II.

SLOVENIJA 1

- 8.45 — 12.10 in 15.50 — 0.35 TELETEKST
- 9.00 VIDEO STRANI
- 9.10 PROGRAM ZA OTROKE
- 10.10 ŠOLSKA TV
- 11.00 EURORITEM, ponovitev
- 11.25 PRISLUHNIMO TIŠINI, ponovitev
- 11.45 ANGLEŠČINA V POSLOVNIH STIKIH, ponovitev
- 12.00 POROČILA
- 16.05 VIDEO STRANI
- 16.15 NAPOVEDNIK
- 16.20 MOSTOVI
- 16.50 EP VIDEO STRANI
- 16.55 POSLOVNE INFORMACIJE
- 17.00 DNEVNIK 1
- 17.10 SLOVENSKA KRONIKA
- 17.20 PROGRAM ZA OTROKE
- 18.30 SVET Poroča
- 19.10 RISANKA
- 19.17 NAPOVEDNIK
- 19.30 DNEVNIK 2, VREME ŠPORT
- 20.05 PRAVI JUNAK, angl. nadalj., 1/6
- 21.00 NOVOSTI ZALOŽB
- 21.10 OSMI DAN
- 22.05 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
- 22.25 POSLOVNA BORZA
- 22.35 VRH LEDENE GORE, 2. del angl. dok. oddaje
- 23.05 NAPOVEDNIK
- 23.10 SOVA:
- V OBMOČJU SOMRAKA, 21. epizoda amer. naniž.
- MOŽ, IMENOVAN SOKOL, amer. nadalj., 12/13
- 0.25 VIDEO STRANI

NEDELJA, 16. II.

SLOVENIJA 1

- 8.00 — 13.15 in 14.15 — 0.10 TELETEKST
- 8.15 VIDEO STRANI
- 8.25 PROGRAM ZA OTROKE, ponovitev:
- ŽIV ŽAV
- SUPER BABICA, angl. naniž., 5/13
- 9.45 21. SREČANJE LJUBLJANSKIH ZBOROV, 2. oddaja
- 10.20 KRIŽKRAŽ, ponovitev
- 11.30 OBZORJA DUHA
- 12.00 POROČILA
- 12.05 LJUDJE IN ZEMLJA
- 12.35 DOMAČI ANSAMBLI: BENEŠKI FANTJE IN VESELI PLANŠARIJ, ponovitev
- 14.30 DIVI ZAHOD, amer. film
- 15.55 NAPOVEDNIK
- 16.00 EDUARD IN NJEGOVE HČERE, franc. nadalj., 5/6
- 16.50 EP VIDEO STRANI
- 16.55 POSLOVNE INFORMACIJE
- 17.00 DNEVNIK 1
- 17.10 VSI BOŽJI OTROCI, amer. film
- 18.40 MERNIK
- 18.55 RISANKA
- 19.13 NAPOVEDNIK
- 19.20 SLOVENSKI LOTO
- 19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
- 19.55 ZRCALO TEDNA
- 20.15 ZDRAVO
- 21.15 EPP
- 21.20 DRŽAVNO NADZORSTVO, poljudnoznan. serija, 6/6
- 22.10 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
- 22.35 NAPOVEDNIK
- 22.40 SOVA:
- KO SE VNAME STAR PANJ, angl. humor. naniž., 5/13
- MOŽ, IMENOVAN SOKOL, amer. 10/13
- 0.010 VIDEO STRANI

SLOVENIJA 2

- Opomba: Albertville - zimske olimpijske igre 92: 9.40 studio+prenos; 17.05 studio+prenos; 20.50 studio+posnetki
- 9.30 Video strani — 16.05 Sova (ponovitev) — 19.00 Sova (ponovitev) — 19.25 Napovednik — 19.30 Dnevnik HTV — 20.00 Potovanja (angl. poljudnoznan. serija, 3/9) — 1.00 Yutel

SREDA, 19. II.

SLOVENIJA 1

- 9.45 — 12.10 in 15.30 — 0.30 TELETEKST
- 10.00 VIDEO STRANI
- 10.10 PROGRAM ZA OTROKE
- 11.10 PRAVI JUNAK, angl. nadalj., 1/6
- 12.00 POROČILA
- 15.55 NAPOVEDNIK
- 16.00 POTOVANJA, angl. poljudnoznanstvena serija, 3/9
- 16.55 POSLOVNE INFORMACIJE
- 17.00 DNEVNIK 1
- 17.10 SLOVENSKA KRONIKA
- 17.20 PROGRAM ZA OTROKE
- KLUB KLOBUK
- NOVOSTI ZALOŽB
- 19.10 RISANKA
- 19.17 NAPOVEDNIK
- 19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
- 20.05 FILM TEDNA
- NESMISELNI STREL, avstralski film
- 21.35 MALI KONCERT
- 21.50 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
- 22.10 NAPOVEDNIK
- 22.15 SOVA:
- KRILA, amer. naniž., 3. epizoda
- MOŽ, IMENOVAN SOKOL, amer. nadalj., 13/13
- ZGODBA O MAGNUMU, angl. dok. serija, 2/3
- 0.20 VIDEO STRANI

SLOVENIJA 2

- Opomba: Albertville - zimske olimpijske igre 92: 9.45 studio+Eurotem; 15.50 prenos, studio, posnetek; 21.00 studio, prenos, posnetek
- 9.35 Video strani — 14.30 Sova (ponovitev) — 19.00 Regionalni programi - Maribor — 19.25 Napovednik — 19.30 Dnevnik ORF — 20.05 Žarišče — 20.30 Poglej in zadeni — 1.00 Yutel

GOL DO PASU TEKAL PO ULICI

RIBNICA — Prejšnjo sredo okrog poldneva so bili mimooidoči v Šeškovici ulici priča zanimivemu prizoru. Občan M. K. je najprej bos, nato slečen do pasu in s klobukom na glavi zabaval radovedneže s tekanjem od gostilne Pri Cenevu do pivnice hotela Jelka in nazaj. Vendar ni šlo za navaden tek, ampak za stavo, ki je tehtala 700 tolarjev. Tega dne je bila temperatura okrog nič pa še asfalt je bil poledenel. M. K. je bil tudi pripravljen namočiti noge v Bistrico, skočiti v vodo pa ni mogel, ker je bila reka zamrznja.

M. G-č

Zagotovo vas zanima

INFORMATIVNI DNEVI O MARLESOVEM PROGRAMU V LJUBLJANI

— Marlesove stanovanjske hiše
— Marlesova okna vseh dimenzij in oblik, po naročilu
VSAK PONEDELJEK od 10. do 16. ure vam bo za vse podrobnejše informacije na voljo naš komercialni predstavnik v SALONU MARLES na Titovi cesti 133 (v bližini poslovne zgradbe Mercator) v Ljubljani, tel. 061/183-200.



marles hiše d.o.o.

Prav tako se lahko obrnete za vse informacije na podjetje MARLES HIŠE MARIBOR d.o.o., Limbuška c. 2, 62106 Maribor, tel. 062/101-211.

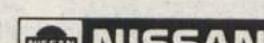
AVTOMOBILI S 3-LETNO GARANCIJO

NISSAN



AVTOMEHANIKA VIDRIH V OTOČCU ODSLEJ POPRAVLJA IN PRODAJA AVTOMOBILE NISSAN. AVTOMOBILI NISSAN SO ZANESLJIVI IN VARČNI, AVTOMEHANIKA VIDRIH PA ZAGOTAVLJA VSO OSKRBO VAŠEGA AVTOBILA, TESTIRANJE MOTORJEV S SODOBNO OPREMO BOSCH IN POPRAVILA Z ORIGINALNIMI REZERVНИMI DELI.

AVTOMEHANIKA VIDRIH OTOČEC
Tel. (068) 85-180



NovoLine

Pot pravih odločitev.

Vabi k sodelovanju
več

EKONOMISTOV IN DPL. EKONOMISTOV

za samostojno delo v računovodstvu na delih in nalogah:

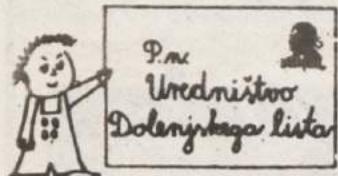
— računovodja

— vodja računovodstva

K sodelovanju vabimo dinamične, mlade, komunikativne, kreativne, iznajdljive strokovnjake z večletnimi izkušnjami na področju računovodstva (računovodja, vodja računovodstva).

Kandidatom nudimo stimulativno nagrjevanje, možnost dodatnega izpopolnjevanja in izobraževanja in možnost stalne zaposlitve.

Kandidati naj svoje vloge pošljijo na zgornji naslov v osmih dneh po objavi ali pa naj se osebno zglasijo na sedežu podjetja.

ANDREJ ŠIFRER
V BREŽICAH

V četrtek je bil v Brežicah Andrej Šifrer, znan kot odličen pevec, ki zna zabavati otroke. Tudi tokrat nas je odlično zabaval. Včasih je iz njegovih ust prišla tudi kakšna beseda, ki ni bila preveč solidna. Vseeno pa smo se mu nasmajali. Kmalu je bilo vsega konec in smo bili žalostni, da se je zabava končala. Upam, da bo Andrej Šifrer še kdaj prišel v Brežice.

MELITA BOGOVIČ
6. b., novin, krožek
OŠ Artiče

NESREČA
NA ŠPORTNEM
DNEVU

Po nekaj letih smo spet dočakali zimo, ki nas je obdarila s snežnoodejo. Vsi smo se snega razveselili. 27. januarja je imela razredna stopnja športni dan. Nekateri so prinesli s seboj sani, drugi pa smuči. Smučat in sankat so se odpravili na bližnji breg. Komaj pa so s športnim dnem pričeli, si je Matej zlomil nogo. Odpeljali so ga v bolnišnico, kjer je dobil mavec. Sedaj bo moral preživeti počitnice in še nekaj jednov v miru in bo le skoč okno opazoval veselje otrok.

LIDIJA PŠENIČNIK in
MARJETKA HODE
OŠ Globoko

NARAVOSLOVNI DAN

V četrtek smo imeli učence osmih razredov naravoslovnih dan, ki je bil sestavljen iz dveh delov. Prvi del je potekal pri kemijski. Na začetku je sedem učencev imelo referate na temo Fosilna goriva. Nato nas je tovarišica razdelila v šest skupin. Tri skupine smo opravljale poskuse. V naših skupinah smo pridobivali petrolej s pomočjo destilacije. Ostali so sestavljali modele alkavanov ali pa pripravljali plakate. Po kočnem delu smo poročali o rezultatih. Drugi del je potekal v fizični učilnici. Tu smo ves čas delali poskuse. V naravoslovnih dneh smo bili zadovoljni, saj je za nas bolj zanimivo in koristno, če sami aktivno sodelujemo, kot pa samo poslušamo.

SONJA CIZELJ
novin, krožek
OŠ Artiče



TRIJE PEVSKI ZBORI — V Strugah, ki stejejo komaj dobrih 600 prebivalcev, imajo kar tri pevske zbrane: otroški, moški in še cerkveni mešani pevski zbor struške fare. Vsi trije so pred kratkim nastopili tudi ob obisku predsednika vlade Slovenije Lojzeta Peterleta v Strugah, ki tudi sam rad zapoje. Na fotografiji: otroški zborček iz Strug. (Foto: Primc)

PIONIR

PIONIR MKO — Mehansko kovinski obrat
Novo mesto d.d.,
Kettejev drevored 37,

vabi k sodelovanju sledeče delavce:

- | | |
|--------------------------------|-----------|
| 1. Komercialist | 1 delavec |
| 2. Varilec | 4 delavci |
| 3. Strojni ključavničar | 2 delavca |
| 4. Konstrukcijski ključavničar | 4 delavci |
| 5. Pleskar | 1 delavec |
| 6. Avtoličar | 1 delavec |
| 7. Avtoklepar | 1 delavec |
| 8. Avtomehanik | 2 delavca |
| 9. Konstruktor | 1 delavec |

za nedoločen čas, s polnim delovnim časom in trimesečnim poizkusnim delom.

Pogoji:
pod tč. 1.: višja izobrazba ekonomske ali strojne smeri, 3 leta delovnih izkušenj
pod tč. 2. — 8.: IV. stopnja izobrazbe ustrezne smeri in 3 leta delovnih izkušenj
pod tč. 9.: višja izobrazba strojne smeri

Pisne prijave s kratkim življenjepisom in opisom delovnih izkušenj pošljite v roku 15 dni po objavi oglasa na naslov: Pionir MKO — Mehansko kovinski obrat Novo mesto, d.d., Kettejev drevored 37 — Oddelek za kadre in splošne zadeve.

LUTKOVNA PREDSTAVA
ZA PREDŠOLKE
OTROKE

METLIKA — Tukajšnja Ljudska knjižnica priredila v petek, 14. februarja, ob 9.30 v kulturnem domu za otroke od 4. leta naprej predstavo Lutkovnega gledališča iz Ljubljane z naslovom »Jačce«. Cena vstopnic je 70 SLT, kupiti pa jih je moč med 7. in 15. uro v Ljudski knjižnici ali pol ure pred predstavo v kulturnem domu. Otroci, ki obiskujejo vrtec, si bodo predstavo ogledali v spremstvu svojih tovarišic.

POEZIJE V VSAKO
SLOVENSKO HIŠO

Založba Mihelač je pred kratkim izdala Prešernove Poezije v počastitev našega kulturnega praznika. Ponudbe so dobile tudi osnovne šole. Ob rezultatu, koliko družin ima Poezije, smo se kar resno zamisili. Takšno knjigo bi morali imeti vsi. Saj 100 SLT za izvod lepo opremljene knjige Prešernovih poezij ni veliko. Učenci smo v hipu naročili sedemdeset izvodov. Poezije smo že dobili, prepričani pa smo, da jih bomo že v najkrajšem času tudi prebrali.

MELITA SUMRAK in
ANITA FILIPČIČ
OŠ Globoko

KRATKE POČITNICE —
PESTER PROGRAM

Metliškim šolarjem ni bilo dolgočas med zimskimi počitnicami, čeprav je sneg zapadel za cel teden prezgodaj. Smučarski klub Metlika je organiziral smučarski tečaj od 3. do 8. februarja na Gačah. Tja se je vsako jutro že od 7.45 z avtobusom odpeljalo okrog 50 navdušenih smučarjev. Predšolske otroke so učili smučati na Stuparjevem travniku, kjer je začetnikom primeren manj zahteven teren. Zelo dobro je bila obiskana športna dvorana pri metliški osnovni šoli. Prav vsak dan je bilo živahnio v pionirskem oddelku metliške ljudske knjižnice, kjer je bila vsak dan zanimiva video predstava. Otrokom iz male šole in prvošolcem pa so v programu »Sporoznimo se!« predstavili knjižnico in zanimivosti v njej, ki so namenjene prav njim. Poleg tega so v popoldanskem času v kinodvorani dvakrat predvajali barvne risanke. Ker je bil to ravno teden pred slovenskim kulturnim praznikom, je tudi Belokranjski muzej imel ves teden »dan odprtih vrat«.

Vsem, ki ste se potrudili, da so naši šolarji prijetno preživeli svoj zimski prosti čas, se lepo zahvaljujemo.

Občinska zveza prijateljev mladine Metlika

NA VREČAH V DOLINO — Po dolgih letih so bile počitnice naših šolarjev spet bele, čeprav posebega zimskega veselja ni bilo, saj je odjuga ves teden pridno pobirala sneg. Nič smučarsko ni bilo na Gačah, kamor je nekaj dni počitnic vozil smučarski avtobus. Zato pa je bilo bolj veselo kot na snegu v Pionirski knjižnici, v Dolenjskem muzeju, na filmskih predstavah v Domu kulture, v bazenu Garni hotela na Otočcu, v plesni šoli Mojce Hotko in še kje. Še posebej zabavno je bilo v Mrzli in Kosovi dolini (na sliki), kjer je Zveza prijateljev mladine pripravila vesele igre na snegu. Na teh tekmah se je zbralo skoraj 400 šolarjev, najboljši v posameznih pa so prejeli lepe nagrade. (Foto: J. Pavlin)



DESET LET DRUŠTVA UPOKOJENCEV — Minulo soboto se je 170 članov Društva upokojencev občine Novo mesto udeležilo že tradicionalnega srečanja v Mirni Peči. Najprej so v dvorani kulturnega doma prisluhnili poročilom o delu in težavah društva, zatem pa so si ogledali premiero komedije »Dobrodšla, miss Agata« mirnoprških gledališčnikov-amaterjev. Za vesel zaključek srečanja so si kot prvi gostje »privoščili« še kosilo v novem delu Novljaneve gostilne. (Foto: J. P.)

Vsi davčni zavezanci so na podlagi Zakona o dohodnini (U.I. RS 48/90) dolžni izdelati napoved za odmero dohodnine za leto 1991.

SVETOVANJE IN POMOČ
pri izpolnitvi obrazcaNAPOVED ZA ODMERO DOHODNINE
ZA LETO 1991

bo organizirano v kraju:

- MIRNA PEČ, v prostorih trgovine KLAS d.o.o. BIŠKA VAS 1, vsak petek od 16.00 do 17.00 ure.
- ŠENTJERNEJ, v prostorih podjetja PETEL d.o.o. ŠENTJERNEJ, Trg Gorjanskega bataljona 2 (nad banko), vsako soboto od 9.00 do 12.00 ure:

Morda vam primanjkuje časa ali pa vam izpolnjevanje obrazca povzroča težave. Vam in vsem ostalim, ki bi se želeli izogniti nevšečnostim zaradi nepravilno izpolnjenih obrazcev, nudimo v zgoraj nevedenih dneh vse strokovno svetovanje in pomoč pri pravilni izdelavi Napovedi za odmero dohodnine za leto 1991. S seboj prinesite ustrezno dokumentacijo o višini letnih dohodkov, dokumentacijo za uveljavitev davčnih olajšav in osebne dokumente. OPOZORILO — rok za oddajo napovedi je 30. marec 1992, zato ne odlašajte na jutri, kar lahko storite že danes.

zepter
INTERNATIONAL
KOVINSKA POSODA VRHUNSKE KVALITETE

Zaradi izredno velikega zanimanja za izdelke firme ZEPTER INTERNATIONAL LINZ ponujamo možnost dela:

A. TRGOVSKIM ZASTOPNIKOM —
PREZENTANTOM
B. MANAGERJEM

Pogoji:

- A. — vsaj srednješolska izobrazba
- lastno vozilo
- telefon
- B. — vsaj srednješolska izobrazba
- lastno vozilo
- telefon
- izkušnje pri delu s prezentanti

Če ste komunikativni, vztrajni in dosledni, Vam ZEPTER ponuja možnost velikega zasluga, hitrega napredovanja pri delu in dobre delovne pogoje.

Dobimo se v nedeljo, 16. 2. 1992, v HOTELU METROPOL v Novem mestu ob 15. uri — konferenčna dvorana.

Od 8. do 12. ure nas lahko tudi poklicete:

- Zepter Slovenija Slovenski Gradec, tel. (0602-43-901)
- biro RIJEKA 051/33-897
- biro Ljubljana, tel. 061/271-401

DOBRODOŠLI V ZEPTERJEV SVET!

V INDUSTRIJSKI
CONI TRZIN

bo na voljo proizvodnopslovni objekt etažne površine 800 — 1000 m². Interesenti lahko dobijo informacije na

lesnina IGT
Miklošičeva 13, Ljubljana
tel. (061) 312-175
fax. (061) 125-151

V FEBRUARJU

30% POPUST
za takojšnje plačilo

* okna * vrata * senčila *
* prenova oken *

POTROŠNIŠKO POSOJILO (razen za prenova oken)

• ORGANIZIRANA MONTAŽA •

• BREZPLAČEN PREVOZ do 100 km za nakup nad 50.000 sli.

*HIŠE * MONTAŽNE STENE *

do 10% GOTOVINSKI POPUST

JELOVICA

Izobražna industrija ŠKOFJA LOKA, Kidričeva 58
Tel.: 064/631-241, telefax: 064/632-261

Novo mesto, Ob potoku 5
tel. (068) 22-772

Metlika, Vinogradniška 41
tel. (068) 58-716

Izvršni svet Skupščine občine Novo mesto išče intereseante za odkup planinskega doma na Frati (Dolnji Ajdovec 20). Objekt je ocenjen na 3.500.000 SLT. Vse dodatne informacije dobite na tel. št. 21-040, int. 354, ali na Ljubljanski 2 v Novem mestu, soba 54.

avto moto
društvo trebnje

AMD Trebnje bo organiziralo teoretični tečaj za voznike motornih vozil, ki se bo začel v osnovni šoli Trebnje v pondeljek, dne 17. februarja, ob 16. uri. Tečaj je brezplačen.

Sedežna
garnitura

ROK

je prostor
za razgovor



Cena: 46.000 SLT

Sedežna garnitura ROK je prevlečena s kakovostenim umetnim usnjem naravnega videza, oblikovana pa je tradicionalno, s pridihom prestiža in sodobnosti.

Trpežna je in enostavna za čiščenje.

Je razstavljiva, enostavno in hitro jo montirati ali demontirati.

Ker je oblažnjena in tapecirana tudi na hrbtni strani, vam daje priložnost neobičajne, a učinkovite postavitev od stene v notranjosti prostora.

SUHA KRAJINA
COMMERCE
DVOR d.o.o., Dvor 53A, Tel., Fax 068/87-470



BLAGOVNI CENTER CELJE

p. o.

BOLJŠA OD BOLJŠE JE GALA PONUDBA

Prepričajte se o konkurenčnosti:

— moka posebna, tip 400, 1 kg	SLT 26,90
— moka tip 500 25/1 za kg	22,10
— prašek Persil 3 kg	517,00
— arašidi 1 kg	188,90
— napolitanke 1 kg	164,20

Ne pozabite na
VALENTINOVO,
dan zaljubljenih!

Pripravili smo vam primerna darila.

Z veseljem vas pričakujemo
tudi ob sobotah in nedeljah!



SLOV.BISTRICA COPPOVA 1, GALA MARIBOR STANETA

Belokranjsko gradbeno podjetje



ČRNOMELJ

Zadružna cesta 14, ČRNOMELJ

KOMERCIALNI SEKTOR

razpisuje

prosto delovno mesto za nedoločen čas:

**POSLOVODJA TRGOVINE GRADBENEGA
MATERIALA**

Pogoji:

V. stopnja strokovne izobrazbe — smer poslovodja, 3 leta delovnih izkušenj na podobnih delih.

Prijave sprejema splošno-kadrovska služba podjetja 8 dni po objavi razpisa.



BREŽICE PROIZVODNJA IN TRGOVINA

Sentlerart 72, 68250 Brežice

UPRAVNI ODBOR
AGRARIACOMMERCE, proizvodnja in trgovina
Brežice, d.o.o.

objavlja prosto delovno mesto

**SAMOSTOJNEGA KOMERCIALNEGA
REFERENTA**

Kandidat mora izpolnjevati naslednje pogoje:

- višja izobrazba ekonomske smeri
- najmanj 5 let delovnih izkušenj na enakem ali podobnem delu
- aktivno znanje angleščine ter pasivno znanje vsaj enega tugega jezika
- vozniki izpit B-kategorije

Delovno razmerje sklepamo za določen čas 6 mesecev, s polnim delovnim časom.

Opis dosedanjega dela, izkušenj, izobrazbe hkrati z osebnimi podatki naj kandidati pošljajo v 8 dneh po objavi na naslov: Za upravni odbor AGRARIACOMMERCE, d.o.o., Brežice, Cesta prvih borcev 42, 68250 BREŽICE.

Kandidati bodo o izbiri, po predhodnem preizkusu znanja, obveščeni najpozneje v roku 30 dni po poteku objavljenega roka. Informacij po telefonu ne dajemo.

PRODAJNI CENTER GALA CELJE MARIBORSKA 128, PRODAJALNE: GALA

BIRO 5 ,TRGOVINA

Vrhovčeva 9 , Novo mesto
tel.: 068 25-496 , 25-901



AKCIJSKA PRODAJA !!!

IZREDNA PONUDBA !!!

NAJCENEJŠI RAČUNALNIKI :
AT-286/16 , 1Mb RAM , 44 Mb HDD

ŽE ZA NEVERJETNIH

95.000,00 SLT

ŠE UGODNEJI NOTEBOOK :
AT-386SX/20,2 MbRAM,65 MbHDD
CELO SAMO ZA

199.000,00 SLT

PRIČAKUJEMO VAS !

VI NAM - MI VAM

S posebno rubriko VI NAM — MI VAM vam prihajamo naproti z oglašnim prostorom, ki bo ustrezal tako vaši dejavnosti in finančnim sredstvom kot potrošnikom, katerim so namenjene vaše ponudbe in storitve. V oglašnem prostoru v tej rubriki lahko ponudite svoje storitve številnim Dolenjcem in tudi drugim, ki morda čakajo prav na vas. Cena objave je 3.000 SLT, če bi želeli več prostora, bi za vsak nadaljnji trikolonski cm odšteli še 1.000 SLT.

Objavo oglašov v rubriki VI NAM — MI VAM lahko naročite po tel. (068) 23-610 ali po telefalu: (068) 24-898

TRGOVINA

BÜTLER

Pod Trško goro 49, tel. (068) 22-815

*sposojanje poročnih oblek
in
prodaja jeans izdelkov*

Delovni čas: od 10. do 12. ure
in od 14. do 19. ure
sobota: od 10. do 12. ure



Prodajamo italijanske stroje za testenine in raviole ter vse vrste peči in pekarske opreme.

Podjetje J&J, tel. (065) 26-070

TIKA TREBNJE
tel. (068) 44-940

zelo ugodno: *nahrbtna laks kosilnica TORI
varilni aparat CO₂ VARMIG 140/160*



**POGREBNE IN
POKOPALIŠKE
STORITVE**

Oklešen Leopold
K Roku 77
Novo mesto
tel. (068) 26-193
delovni čas: non stop

- prodaja pogrebnega materiala
- prevozi pokojnikov
- izredno konkurenčne cene
- kompletne storitve
- brezplačen prevoz do 20 km



BIRING

servis — trgovina

Jedinščica 27, NOVO MESTO, tel. fax: 068/26-004

SERVIS fotokopirnih strojev **Canon, RICOH, Nashua**
PRODAJA najsodobnejših fotokopirnih strojev CANON, potrošnega materiala, telefaxov in ostale biro opreme. Nudimo vam tudi kvaliteten papir za fotokopiranje.

Pokličite nas in se prepričajte v kvaliteto naših storitev in konkurenčnih cen.



BIRING

ZAHVALA

*Zažumeli so gozdovi,
dobrava žalostno ihti.
»Odhajaš zdaj v državi novi,
ki zanjo si boril se ti.«*

V 68. letu nas je zapustil dragi

**BORIS
VIDAU**

s Hmeljčiča 11, Mirna Peč

Zahvaljujemo se vsem sorodnikom, prijateljem in znancem ter dobrom vaščanom za vsestransko pomoč in podarjeno cvetje. Lepo se zahvaljujemo GD Hmeljčič za organizacijo pogreba in govornikom Jelki Progar, Francetu Hrastarju (ZB) ter Jožetu Barbo (GD) za poslovilne besede. Zahvala velja tudi osebju internega oddelka novomeške bolnišnice, pevcem iz Šmihela, g.župniku za lepo opravljen obred in vsem, ki ste pokojnega pospremili na njegovi zadnji poti.

Žalujoči: žena Marija in ostalo sorodstvo



ZAHVALA

*Kakor tiho si živila,
tako tiho si odšla,
a med nami ostala je praznina.*

V 83. letu starosti je umrla

**AMALIJA
ŠIMC**
Šteharjeva Malči,
z Mal. Rigelj pri Dol. Toplichah

Zahvaljujemo se vsem prijateljem in znancem za podarjeno cvetje in sveče. Zahvaljujemo se Strunovi in Miklavčičevim za pomoč. Posebno zahvala smo dolžni Anici Janežič za vso skrb v njenih zadnjih letih življenja, gospodu župniku za obiske na domu in opravljen obred ter vsem, ki ste pokojno pospremili na njeni zadnji poti. Vsem iskrena hvala!

Vsi njeni

Mali Rigelj, Hrib, Avstrija, Nemčija



**BORIS
VIDAU**
s Hmeljčiča 11, Mirna Peč

tedenski koledar

Cetrtek, 13. februarja — Katarina Petek, 14. februarja — Valentin Soba, 15. februarja — Jovita Nedelja, 16. februarja — Julijana Ponodeljek, 17. februarja — Aleš Torek, 18. februarja — Simen Sreda, 19. februarja — Konrad

LUNINE MENE
18. februarja ob 9.04 — Ščip

kino

BREŽICE: 14. in 15. 2. (ob 20. uri) ameriška komedija Življenje na zatožni klopi, 16. 2. (ob 18. in 20. uri) ameriška akcijska komedija Mož iz kadilaka.

CRNOMELJ: 14. 2. (ob 18. uri) ameriška risanka Ameriška pravljica.

kmetijski stroji

TRAKTOR FERGUSON 539, 90 delovnih ur, star eno leto, prodam za 10000 DEM. ☎ (068)50-030. 588

TRAKTOR UNIVERZAL in kravo prodam. ☎ 78-412. 618

TRAKTOR IMT 539, letnik 1990, 180 delovnih ur, prodam za 7700 DEM. ☎ (068)49-673. 619

PRODAM enosno traktorsko priklico domače izdelave, nosilnost do 4 t in priklico za avto. Menjam tudi za goveje živali. Avgust Sadar, Zaborst 15, ☎ (061)785-014. 632

GENERALNO za traktor in še nekaj ostalih rezervnih delov prodam. ☎ (061)789-097. 635

GOZDNI TRAKTOR IMT 558 z dvobebesno vito in desko ugodno prodam ali menjam za osebni avto. Janez Rajc, Radovljica 25, Šmarješke Toplice. 704

kupim

KUPIM bager sajaš ICB E rovokopac. ☎ (068)27-315. 613

TRAKTOR do 50 KM, s prednjim pogonom, dobro ohranjen, kupim. Kličite na ☎ (065)51-308, po 15. uri. 653

DELIKATESNO VITRINO kupim. ☎ (068)20-585. 660

14. 2. (ob 20. uri) ameriški film Žena-hudič, 16. 2. (ob 20. uri) ameriški pustolovski film Robin Hood — Princ tatov.

KRMELJ: 15. 2. ameriška komedija Čarovnik.

KRŠKO: 13. 2. (ob 19. uri) gostuje gledališče iz Celja s komedio Ljubezen.

METLIKA: 14. 2. (ob 19. uri) ameriški pustolovski film Robin Hood — Princ tatov, 16. 2. (ob 18. uri) ameriška risanka Ameriška pravljica, 16. 2. (ob 20. uri) ameriški film Žena-hudič.

NOVO MESTO — DOM KULTURE: Od 13. do 17. 2. (ob 18. in 20. uri) ameriški vohunski akcijski film V. I. Warskawski.

SEVNICA: 14. in 16. 2. ameriška komedija Čarovnik, 17. in 19. ameriški erotični film Osvobajanje miss Bet-hoven.

BRŽICE: 14. in 15. 2. (ob 20. uri)

ameriška komedija Življenje na zatožni klopi, 16. 2. (ob 18. in 20. uri) ameriška akcijska komedija Mož iz kadilaka.

CRNOMELJ: 14. 2. (ob 18. uri) ameriška risanka Ameriška pravljica.

ZASTAVO 101, letnik 1987, ali WV 1200, letnik 1974, v dobrem stanju, prodam. Krhin, Ostrog 34, Šentjernej. 604

KADETT 1.3, letnik 1988/8, bele barve, prodam. ☎ 44-441. 607

R 4 GTL, letnik 1983, ugodno prodam. ☎ 50-123. 608

Z 125 P, poškodovan, registriran, prodam. ☎ (068)73-382. 610

FIAT 126 P, karamboliran, po delih prodam. ☎ 28-714. 615

GOLF DIESEL, S paket, letnik 1985/6, 4 vrata, prodam. ☎ 24-436. 616

126 P, letnik 1989, prodam. ☎ 28-626, po 18. uri. 620

126 P, letnik 1986, prodam. ☎ 25-307. 627

R 4 GTL, nov, ugodno prodam. Barvo lahko izbirokupec. ☎ 51-437. 630

GOLFA JXD, JGLD, letnika 1985, Z 101, letnik 1982, TAM 60, 1977, in rezervne dele za Z 101, Z 126 P, R4, Z 750 prodam. ☎ 24-578. 637

JEPP MAHINDRA, zaprt, registriran, prodam. ☎ (068)65-718. 638

BMW 315, letnik 1983, prodam ali zamenjam za manjši avto. ☎ (068)60-132, popoldne. 641

R 18 GTS, letnik 1984, registriran do februarja 1993, prodam. ☎ (068)64-692. 642

ZASTAVO 750 LE, letnik 1981, dobro ohranjen, prodam. Cena po dogovoru. Franc Miklar, Zloganje 3, Škojan. 695

R 4 GTL, rdeč, prva registracija april 1990, prodam. ☎ 73-151. 696

R TRAFIC, visoka streha, letnik 1984, prodam. ☎ 26-368. 698

ZASTAVO 750 LE, letnik 1981, dobro ohranjen, prodam. Cena po dogovoru. Franc Miklar, Zloganje 3, Škojan. 695

R 4 GTL, rdeč, prva registracija april 1990, prodam. ☎ 73-151. 696

R TRAFIC, visoka streha, letnik 1984, prodam. ☎ 26-368. 698

ZAZIDLJIVO PARCELO, v sovražju, z vso dokumentacijo, za gradnjo (550 m²) ugodno prodam. ☎ 24-070. 605

ZAZIDLJIVO PARCELO, v sovražju, z vso dokumentacijo, za gradnjo (550 m²) ugodno prodam. ☎ 24-070. 605

ZAZIDLJIVO PARCELO, v sovražju, z vso dokumentacijo, za gradnjo (550 m²) ugodno prodam. ☎ 24-070. 605

ZAZIDLJIVO PARCELO, v sovražju, z vso dokumentacijo, za gradnjo (550 m²) ugodno prodam. ☎ 24-070. 605

ZAZIDLJIVO PARCELO, v sovražju, z vso dokumentacijo, za gradnjo (550 m²) ugodno prodam. ☎ 24-070. 605

ZAZIDLJIVO PARCELO, v sovražju, z vso dokumentacijo, za gradnjo (550 m²) ugodno prodam. ☎ 24-070. 605

ZAZIDLJIVO PARCELO, v sovražju, z vso dokumentacijo, za gradnjo (550 m²) ugodno prodam. ☎ 24-070. 605

ZAZIDLJIVO PARCELO, v sovražju, z vso dokumentacijo, za gradnjo (550 m²) ugodno prodam. ☎ 24-070. 605

ZAZIDLJIVO PARCELO, v sovražju, z vso dokumentacijo, za gradnjo (550 m²) ugodno prodam. ☎ 24-070. 605

ZAZIDLJIVO PARCELO, v sovražju, z vso dokumentacijo, za gradnjo (550 m²) ugodno prodam. ☎ 24-070. 605

ZAZIDLJIVO PARCELO, v sovražju, z vso dokumentacijo, za gradnjo (550 m²) ugodno prodam. ☎ 24-070. 605

ZAZIDLJIVO PARCELO, v sovražju, z vso dokumentacijo, za gradnjo (550 m²) ugodno prodam. ☎ 24-070. 605

ZAZIDLJIVO PARCELO, v sovražju, z vso dokumentacijo, za gradnjo (550 m²) ugodno prodam. ☎ 24-070. 605

ZAZIDLJIVO PARCELO, v sovražju, z vso dokumentacijo, za gradnjo (550 m²) ugodno prodam. ☎ 24-070. 605

ZAZIDLJIVO PARCELO, v sovražju, z vso dokumentacijo, za gradnjo (550 m²) ugodno prodam. ☎ 24-070. 605

ZAZIDLJIVO PARCELO, v sovražju, z vso dokumentacijo, za gradnjo (550 m²) ugodno prodam. ☎ 24-070. 605

ZAZIDLJIVO PARCELO, v sovražju, z vso dokumentacijo, za gradnjo (550 m²) ugodno prodam. ☎ 24-070. 605

ZAZIDLJIVO PARCELO, v sovražju, z vso dokumentacijo, za gradnjo (550 m²) ugodno prodam. ☎ 24-070. 605

ZAZIDLJIVO PARCELO, v sovražju, z vso dokumentacijo, za gradnjo (550 m²) ugodno prodam. ☎ 24-070. 605

ZAZIDLJIVO PARCELO, v sovražju, z vso dokumentacijo, za gradnjo (550 m²) ugodno prodam. ☎ 24-070. 605

ZAZIDLJIVO PARCELO, v sovražju, z vso dokumentacijo, za gradnjo (550 m²) ugodno prodam. ☎ 24-070. 605

ZAZIDLJIVO PARCELO, v sovražju, z vso dokumentacijo, za gradnjo (550 m²) ugodno prodam. ☎ 24-070. 605

ZAZIDLJIVO PARCELO, v sovražju, z vso dokumentacijo, za gradnjo (550 m²) ugodno prodam. ☎ 24-070. 605

ZAZIDLJIVO PARCELO, v sovražju, z vso dokumentacijo, za gradnjo (550 m²) ugodno prodam. ☎ 24-070. 605

ZAZIDLJIVO PARCELO, v sovražju, z vso dokumentacijo, za gradnjo (550 m²) ugodno prodam. ☎ 24-070. 605

ZAZIDLJIVO PARCELO, v sovražju, z vso dokumentacijo, za gradnjo (550 m²) ugodno prodam. ☎ 24-070. 605

ZAZIDLJIVO PARCELO, v sovražju, z vso dokumentacijo, za gradnjo (550 m²) ugodno prodam. ☎ 24-070. 605

ZAZIDLJIVO PARCELO, v sovražju, z vso dokumentacijo, za gradnjo (550 m²) ugodno prodam. ☎ 24-070. 605

ZAZIDLJIVO PARCELO, v sovražju, z vso dokumentacijo, za gradnjo (550 m²) ugodno prodam. ☎ 24-070. 605

ZAZIDLJIVO PARCELO, v sovražju, z vso dokumentacijo, za gradnjo (550 m²) ugodno prodam. ☎ 24-070. 605

ZAZIDLJIVO PARCELO, v sovražju, z vso dokumentacijo, za gradnjo (550 m²) ugodno prodam. ☎ 24-070. 605

ZAZIDLJIVO PARCELO, v sovražju, z vso dokumentacijo, za gradnjo (550 m²) ugodno prodam. ☎ 24-070. 605

ZAZIDLJIVO PARCELO, v sovražju, z vso dokumentacijo, za gradnjo (550 m²) ugodno prodam. ☎ 24-070. 605

ZAZIDLJIVO PARCELO, v sovražju, z vso dokumentacijo, za gradnjo (550 m²) ugodno prodam. ☎ 24-070. 605

ZAZIDLJIVO PARCELO, v sovražju, z vso dokumentacijo, za gradnjo (550 m²) ugodno prodam. ☎ 24-070. 605

ZAZIDLJIVO PARCELO, v sovražju, z vso dokumentacijo, za gradnjo (550 m²) ugodno prodam. ☎ 24-070. 605

ZAZIDLJIVO PARCELO, v sovražju, z vso dokumentacijo, za gradnjo (550 m²) ugodno prodam. ☎ 24-070. 605

ZAZIDLJIVO PARCELO, v sovražju, z vso dokumentacijo, za gradnjo (550 m²) ugodno prodam. ☎ 24-070. 605

ZAZIDLJIVO PARCELO, v sovražju, z vso dokumentacijo, za gradnjo (550 m²) ugodno prodam. ☎ 24-070. 605

ZAZIDLJIVO PARCELO, v sovražju, z vso dokumentacijo, za gradnjo (550 m²) ugodno prodam. ☎ 24-070. 605

ZAZIDLJIVO PARCELO, v sovražju, z vso dokumentacijo, za gradnjo (550 m²) ugodno prodam. ☎ 24-070. 605

ZAZIDLJIVO PARCELO, v sovražju, z vso dokumentacijo, za gradnjo (550 m²) ugodno prodam. ☎ 24-070. 605

ZAZIDLJIVO PARCELO, v sovražju, z vso dokumentacijo, za gradnjo (550 m²) ugodno prodam. ☎ 24-070. 605

ZAZIDLJIVO PARCELO, v sovražju, z vso dokumentacijo, za gradnjo (550 m²) ugodno prodam. ☎ 24-070. 605

ZAZIDLJIVO PARCELO, v sovražju, z vso dokumentacijo, za gradnjo (550 m²) ugodno prodam. ☎ 24-

V SPOMIN



*Že leta mirno v grobu spiš,
a v srcih naših še živi.
Dom svoj ljubila si,
dobroto tvojo prejemali smo vsi.*

15. februarja 1992 bo minilo 10 let, odkar se je za vedno poslovila od svojih dragih

JOŽICA BAJUK

roj. Vidmar, s Kala pri Semiču

pokopana v San Francis ZDA. Hvala vsem, ki ste jo ohranili v spomini.

Žaluoči: vsi njeni

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega dragega moža, očeta, starega očeta, brata in strica

ALOJZA JELENA

iz Srebrnič 1 pri Novem mestu

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so nam izrekli sožalje, nam stali ob strani v težkih in bolnih trenutkih, darovali vence in ga v tako velikem številu pospremili k mnogo prernemu počitku. Posebna zahvala družinama Bregant in Kastelic, Kmetijski šoli Grm za poslovilne besede pri odprttem grobu in župniku za lepo opravljen obred. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žaluoči: žena Slavka, hčerki Nada in Irena z družinama ter drugo sorodstvo

ZAHVALA

Po kratkotrajni in hudi bolezni nas je v 83. letu starosti zapustila naša draga mama, babica, prababica, sestra in tašča

ANA KUZMA

iz Butoraja 6

Ob boleči izgubi se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in priateljem za izrečeno sožalje, podarjeno cvetje in vence. Iskrena hvala osebju Pljučnega oddelka Splošne bolnišnice v Novem mestu, g. župniku, pevkam, govornici za poslovilne besede in vsem, ki sta našo mamo pospremili k zadnjemu počitku.

Žaluoči: sin Tone, hčerka Anica in sestra Fančka z družinami

ZAHVALA

V 83. letu starosti nas je zapustil naš dragi mož, ata, stari ata, brat, stric, tast

ANTON SMOLIČ

z Vrbovca 8

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, priateljem in znancem, ki so nam izrekli sožalje, nam pomagali in pokojnimi darovali cvetje in vence ter ga v tako velikem številu spremili na njegovi zadnji poti. Posebna hvala sosedom Smoličevim in Jarčevim, podjetju Elektro Novo mesto, Akripol Trebnje, IMP Ivančna Gorica, LD Dobrnič za organizacijo in udeležbo pogreba, gospodu Tone-Turju za poslovilne besede, GD Dobrnič, pevcem, godbenikom in gospodu župniku za opravljen obred. Vsem še enkrat hvala!

Žaluoči: vsi njegovi

ZAHVALA

V 90. letu starosti nas je zapustila draga mama, babica, prababica, teta in tašča

KATARINA NEMANIČ

iz Slamne vasi 7

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, vaščanom, sosedom iz Kristanove ulice, priateljem in znancem za ustno ali pisno izraženo sožalje, darovalo cvetje in spremstvo na njeni zadnji poti. Najlepša hvala osebju Doma starejših občanov v Šmihelu za vso skrb in nego. Posebno se zahvaljujemo pogrebcem, govornici za poslovilne besede, KS Slamna vas, nosilcema praporov in gospodu župniku za lepo opravljen obred. Še enkrat iskrena hvala!

Vsi njeni

ZAHVALA

V 82. letu starosti nas je zapustil naš ata, stari ata, brat in stric

LUDVIK JAKOBČIČ

Fučkovci 1

Zahvalo izrekamo vsem sorodnikom, vaščanom za izrečeno sožalje in cvetje, govornikoma Alojzu Cvitkoviču in Stefanu Primcu za poslovilne besede ter pevkam iz Adlešič, Cestnemu podjetju TZ Črnomelj, Težner Ljubljana in gospodu župniku za lepo opravljen obred.

Žaluoči: vsi njegovi



*Leto dni je minilo,
kar med nami več te ni,
a te nismo pozabili,
spomin na tebe še živi.*

14. februarja bo minilo žalostno leto dni, odkar nas je nepriznano zapustil dragi mož in oče

SLAVKO LOZAR

z Rožanca

Hvala vsem, ki obiskujete njegov grob in mu prizigate sveče.

Vsi njegovi

V SPOMIN

*Dragi sinko ti,
kako močno srce boli,
ko tebe več med nami ni.*

14. februarja bo minilo leto solza in žalosti, ko nas je zapustil zlati sinko in ljubi bratec

ALBERT TROHA

iz Brezovice
pri Šmarjeških Toplicah

Hvala vsem, ki se ga še spominjate in obiskujete njegov mnogo prerni grob.

Vsi, ki ga imamo radi



ZAHVALA

Ob izpolnjenem 90. letu nas je zapustila draga mama, babica in prababica

MARIJA ŠTAJDODHAR

iz Dragatuša pri Črnomlju

Zahvaljujemo se vsem, ki ste nam izrekli sožalje, darovali cvetje in sveče. Prav lepa hvala pevcem, govorniku Evgenu in g. župniku za opravljen obred ter vsem, ki ste pokojno spremili na zadnji poti.

Žaluoči: vsi njeni



ZAHVALA

V 80. letu starosti je dotrpela draga mama, starica in prababica

ANA MATKO

iz Mačkovca 6 pri Škocjanu

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, priateljem in znancem, ki so nam izrekli sožalje, pokojni podarili cvetje in darovali za svete maše. Hvala kolektivu Revoz Proizvodnja II za podarjeno cvetje, govornici za besede sloves ob odprttem grobu, gospodu župniku za lepo opravljen obred in vsem, ki ste pokojno v tako velikem številu pospremili na njen zadnji poti.

Žaluoči: hčerke Fani, Marija in Anica z družinami

ZAHVALA

*Ne jokajte ob mojem grobu,
le tiko k njemu pristopite,
spomnite se, kako trpel sem,
in večni mir mi zaželite.*

V 90. letu starosti nas je zapustil naš dragi ata, stari ata, praded, tast in stric

FRANC URBANČIČ

borec Levstikove brigade, Gabrje 12 pri Soteski



Ob boleči izgubi se zahvaljujemo vsem, ki ste nam pomagali v težkih trenutkih, pokojniku darovali cvetje in ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti. Iskreno se zahvaljujemo kolektivu Krke-Zdravilišče Dol. Toplice, Revozu, ZZB Dol. Toplice, upokojencem iz Dol. Toplice za podarjene vence in izrečeno sožalje. Posebna hvala velja dobrima sosedoma Novakovi in Prahovi za nesobično pomoč. Hvala tudi govornikom, gospodu Košmrlju in gospodu Virantu. Zahvaljujemo se gospodu župniku za opravljen obred, pevcem iz Žužemberka za odpete žalostinke ter dr. Vodniku za lajsanje bolečin v času njegove bolezni. Vsem iskrena hvala!

Vsi njegovi

Portret tega tedna

Rajko Jenko



WILLIOS
style sportif

Kočevski izvršni svet je pred kratkim razrešil gradbeni odbor za obnovo in izgradnjo kulturozgodovinskega parka Trata, ki mu je več kot let predsedoval Rajko Jenko. To je mož, ki je kot dolgoletni komunist sprejet v partijo leta 1940, znan v obdobju enopartijskega sistema preseči svojo politično opredelitev in se z enako vremenu lotiti tako obnovne nekdanjega kočevskega pokopališča in spominskega obeležja padlim partizanom kot uredive in obnove cerkve Corpus Christi in dveh kapelic. Rajko Jenko bo zato v zgodovino Kočevja zapisan kot eden najzaslužnejših za preseganje bremen preteklosti in ponovno vzpostavitev prijateljskih vezi med nekdanjimi prebivalci Kočevja, ki so v prvih letih druge svetovne vojne zapustili svoje domove, in tistimi, ki danes živijo v njihovih domovih.

»Prvi koraki niso bili lahki,« priznava danes Rajko, »najtežje pa je bilo to, da je bila vsa iniciativa prepričena meni. Tako sem se ukvarjal z vsem mogočim, od pridobivanja različnih soglasij, vodenja in zbiranja prostovoljnih

prispevkov, priprave zemljevidov mesta Kočevja za tiste, ki so prispevke pobirali, pripravljanja informacij in pisanja člankov za časopise, opravljanja razgovorov in dogovorov doma in tuji do fizičnega dela in celo pisanja pesmic. Rajko se s pisanjem pesmi sicer ne ukvarja, čeprav mu pisane niste, saj je bil v letih 1947-1950 dopisnik Ljudske pravice. Pesem, ki jo je spesnil in je bila prebrana na otvoriti spominskega obeležja na Trati oktobra 1987, pa daje slutti, da je Rajko morda vendarle v sorodu s pesnikom Simonom Jenkom. Rajkov oče je namreč prišel skupaj z ženo in sami nekaj mesecov starim Rajkom leta 1922 v Kočevje iz Podrečja, ki je tudi rojstni kraj Simona Jenka.

Rajku je bilo Kočevje od nekdaj dom, zato mu ni bilo vseeno, ko je dolga leta gledal, kako se nekdanji okras in ponos Trate spreminja v njeno sramoto. S pred leti opravljenimi prekopi umrlih na novo pokopališče v Kočevju je pokopališče na Trati, na katerem so ostali pokopani tudi sorodniki nekdanjih kočevskih Nemcev, vedno bolj propadalo. Rajko pa je lahko njegovo propagiranje spremljal iz dneva v dan, saj živi v hiši, ki so jo njegovi starši že leta 1938 postavili v bližini takratnega pokopališča.

»Črni komunist, kot so pred dobrimi petimi leti nekateri poimenovali Rajka zaradi njegovega početja, in rdeči kapljan,« kot so isti ljudje poimenovali kočevskega župnika Božidarja Metelka, sta s skupnimi močmi ob znaten podprtju krajanov Trate in dobrem sodelovanju s Komunalom, kot izvajalcem zemeljskih del in današnjim upravljalcem celotnega preurejenega kompleksa na Trati, pa tudi ob razumevanju vodilnih ljudi v partiiji in takratni socialistični zvezi uspela zgraditi nekaj, kar bo celotnemu Kočevju še dolgo v ponos.

M. LESKOVŠEK-SVETE

»Halo, tukaj je bralec Dolenjca!«

Ali ima samohranilka pravico do nepovratnih denarnih sredstev? — Sporna smetarina — Vpklici po danem razporedu — Ne prav vse v vojašnico

Ali ima mati samohranilka, ki je trudoma in ob majhnih denarnih prejemkih izšola dva sinova, sedaj, ko dobiva komaj zajamčeni osebni dohodek, pravico do kakih občinskih nepovratnih sredstev? Novomeščani, ki je v četrtek vprašala to dežurnega novinarja, kaj pak pripada pravica zaprositi za tak denar. Veljalo bi jo izkoristiti, čeprav verjetno občina iz razvojnih skladov ne bi hotela vzetih v datih revezem. Tako domnevna tudi sogovornica sama, rekoč, da je slišala, da v novomeški občini dodeljuje neka nepovratna razvojna denarna sredstva bolj imovitom, in to bolj po domače. Tak denar naj bi bil nekdo dobil za gradnjo zasebne športne dvorane, prejemajo da ga kmetijstvo, slednji kot nepovratni kredit za kmetijstvo, kar je po njem smešno, saj taki posojiljemalc Še naprej veseli hodijo v tovarne. Take da so govorice na novomeški ulici, je rekla sogovornica.

Več jasnosti je glede smetarine. Novomeščanka iz Bršlina, ki je pograljala novomeško Komunalno, pravi, da se zdi osamljenim državljanom v velikih hišah nesmiselno plačevati odvod smeriti glede na kvadratni meter hišne površine. Po njem bi bilo za vse pravčneje plačevati po številu oseb, ki v hiši stanuje.

Halo, tukaj Dolenjski list!

Novinarji Dolenjskega lista si želimo v bodoče več sodelovanja z bralci. Vemo, da je težko pisati, zato pa je lažje telefonirati. Če vas kaj žulti, če bi radi kaj spremenili, morda koga pohvalili, ali pa opozorili na zanimiv dogodek iz domačih krajev. Prisluhnili vam bomo, zapisali, morda dali kakšen nasvet, poiskali odgovor na vaše vprašanje ali kaj podobnega. Pokličete nas lahko vsak četrtek zvečer, med 18. in 19. uro na telefon (068) 23-606. Eden od dežurnih novinarjev vam bo rad prisluhnil.

KLIC V SILI

NOVO MESTO — Ta četrtek bo med 18. in 20. uro na telefonu 23-304 na vaš klic čakala pedagošnica Olga Jukič.

Bo most čez Savo dosti trden?

Gradisovci potegnili iz struge v lanski poplavi odlomljen steber

SEVNICA — Armiranobetonski steber mostu, ki ga gradi čez Savo na Radni mariborski Gradis Nizke gradnje, je v lanski poplavi zginil v najglobljem delu struge deroče Save. Kot pravijo nekateri domačini, se je to zgodilo 23. novembra okrog pol enih zjutraj. Ali bo most kaj trden, ko pa ga že zdaj, ko še ni predan namenu, ogroža Sava, so se začeli



BO MOST PREHODEN APRILA?

— To naj bi se po predvidevanjih Gradisovih strokovnjakov zgodilo v poldrugem mesecu. Potem bodo na vrsti še zaključna dela. 10 m dolg in okrog 16 ton težak odlomljen steber mostu (na posnetku on njem inž. Vranc) bo končal na smetišču.

spraševati laiki, strokovnjaki pa so tuhali, kaj neki je vzrok, da je eden izmed ponosnih, vitkih stebov tako klavirno omahnil v vodo.

Prejšnji teden so s pomočjo potapljačev, vlačilca in 30-tonskega dvigala komaj izvlekli izginuli steber iz Save.

TERRA MYSTICA V DOMU KULTURE

NOVO MESTO — V sredo, 26. februarja, bo ob 18. uri v Domu kulture multimedija predstavitev fotografiske monografije Terra mystica Bogdana Kladnika. To bo lepa priložnost odkriti skrivnosti in lepote slovenskega in hrvaškega Krasa ter tudi zanimivosti novega športa raziskovanje sotesk. Po končani predstavi bo pogovor z avtorjem.

Strokovnjaki so se lotili dela. Odgovornega za operativno oz. izgradnjo tega mostu, dipl. inž. Rika Vranca iz Gradiša, smo vprašali, kaj so ugotovili zdaj, ko počiva steber, ki je vrgel čudno luč na njihovo podjetje, sredi Save na nasipu. »Izvedba je bila pravilna, kar se tiče armature in betona. Preizkusi so pokazali svoje. Temelj je enostavno počil po armaturi zaradi prevelike obtežitve. Prevelika obtežitev pa je bila visoka voda, za katero ni bil steber projektiran. Steber je namreč projektiran za tak obtežitev šele, ko je povezan s celotno

zgornjo konstrukcijo. Takrat prenaša take obremenitve, v času gradnje pa je to slaba točka,« je pojasnil Vranc.

Na vprašanje, ali to pomeni, da kakšna podobno visoka voda ne bi smela ogroziti konstrukcije oz. tega stebra, Vranc odgovarja: »Vsekakor, ker je bil ta steber popolnoma sam, sploh še ni bil obtezen z nosilec, ki ga je treba položiti nanj. In zato je tudi prenesel veliko manjšo obtežitev. Sploh pa je potem zgorjna konstrukcija togo zabetonirana in lažje prenaša prečne obtežitve.«

In kako zdaj nadaljevati gradnjo 134 m dolgega in 3,5 m širokega mostu oz. brvi, za katero je lani Gradis s KS Boštanj sklenil pogodbo za 6,5 milijona tečajnih dinarjev. »Ker je lonč stebara pravčno raven, bomo položili široko dvometrsko cev prek štrclja, ki še zdaj stoji ven. Kakšen poldrug meter smo ga odkopali z bagerjem v dno Save. Ker bager ne more povsod tako daleč doseči okoli štrclja, bosta potapljača na ruke poglobila toliko, da nanj naložimo cev. Potem bomo izčrpali vodo, da bomo delali na suhem. Projektanti inž. Koren zagotavljajo, da bomo dali enako armaturo, kot je bila prejšnja. Bo pa ojačitev na stiku predstavlja jeklena srajča, ki bo ostala pod vodo,« pravi Vranc.

P. PERC



»DOBRODOŠLA, MISS AGATA« — Mirnopečani nadaljujejo svojo dolgoletno gledališko tradicijo, saj postavljajo igre na oder več kot petdeset let. Letos igrajo komedijo Vlada Novaka »Dobrodošla, miss Agata.« Prvič so jo predstavili v soboto, 8. februarja, v domačem kulturnem domu članom Društva invalidov Novo mesto, predstavo so ponovili v nedeljo popoldan za Mirnopečane. Bogdan Krevs in Marija Mikel igrata Kokove, Maria Kastelic in Gregor Parkelj sta njuna otroka. Vlogo služkinje je upodobilna Vida Progar, ki je lani za izjemne dosežke na področju gledališke dejavnosti prejela zlati Linhartovo značko. Lojzka Krevs je miss Agata, v ostalih vlogah pa nastopajo: Ciril Progar, Karol Zagorc, Anica Žagar, Milan Virc, Dušan Rapuš, Ciril L. Progar in Tone Kramar. Šepetalka je Slavka Kolenc, za sceno pa je poskrbel Brane Šuster, likovni pedagog iz Osnovne šole Grm. Z igro bodo obiskali tudi druge odredne Dolenjske Beli krajini, že v soboto, 15. februarja, ob 19. uri bodo nastopili v Mediliki. (Foto: J. Pavlin)

SOKOLI V ČRNOMLJU

ČRNOMLJ — Jutri, v petek, 14. februarja, bo v diskoteki Grad v Črnomelu koncert skupine Sokoli s predskupino Desert fox iz Semiča. Novoletni koncert Sokolov je v decembri odpadel zaradi bolezni pevca Petra Lovšina.

L. M.



KLEPET S KACINOM — Vse tako kaže, da Dolenjci postajamo zanimivi tudi za slovenski radio in televizijo. Tako je Radio Slovenija skupaj z Nedeljskim te dni v novomeški športni dvorani pripravil svojo 15. oddajo »Klepeta doma«, na katero so povabili ministra za informiranje Jelka Kacina, pevko in pevko leta Heleno Blagne in Božidarja Wolfanda-Wolfa, citrarija Miha Dolžana, kvartet Moped show in recitatorja Marjana Kralja. Dve ure trajajoče oddaje je vodil Rado Čast, ki je med več kot sto vprašanji, ki so jih na radio poslali poslušalci, izbral nekaj, zanj najbolj zanimivih. Sicer hladni Dolenjci, v dvorani jih je sede do več kot tisoč, so Kacinu zaploskali za vsak odgovor, pa čeprav ni bil duhovit.

(Foto: J. Pavlin)

Katera smučarka bo najboljša?

V nagradni igri Dolenjskega lista in Vina Bizeljsko Brežice, s katero na povedujemo najboljšo uvrstitev smučark na Ol, čaka 18 nagrad

ta nagrada je enoročna umivalna pipa novomeške. Termotehniko, šesta so snežne verige Praktis trebinjske firme Barlog, sedmega srečnečka čaka večerja za štiri osebe z najboljšo slovensko smučarko na Brdu pri Kranju, za osmega je pripravljen bon Mercator Standarda Novo mesto v vrednosti 5.000 tolarjev, deveta nagrada je bon za 3 tisočake novomeškega Novoteka, deseta bon za 3.000 tolarjev metliške Gale, enajsta so servisne storitve Renault servisa Vrtin iz Črnomlja v vrednosti 3.000 tolarjev. Naslednja nagrada je namenjena mlajšim, Grad Črnomelj podarja enoletno vstopnino za diskoteko, črnomalsko šivilstvo Klobucar je prispeval trenirko, gostišče Žolnir v Kostanjevici večerjo za dve osebi, šestnajsta nagrada je dežnik Kompasa.

Toliko o nagradah, pogled med prispele odgovore — do torka jih je prispele že okoli sto — pa kaže, da Dolenjci največ možnosti pripisujejo Urški Hrovat, ni jih namreč malo, ki napovedujejo, da bo osvojila medaljo v slalomu. Zanimiv je odgovor, ki za najboljšo uvrstitev napoveduje sedmo mesto Nataša Bokal v kombinaciji, so pa tudi taki, ki stavijo na Špelo Pretnar in pravijo, da bo Albertvillu najboljša slovenska smučarka. Kdo ima prav, bodo pokazali prihodnji dnevi, zadnji rok za oddajo odgovorov je bil včeraj, imena nagrajencev pa bomo objavili v številki, ki bo izšla 27. februarja.



PRVA DOBITNICA — Takole je v torek zjutraj Danica Hočvar v naročniškem oddelku izzrebal prvo dobitnico silve, ki sta jo za naše naročnike prispevali podjetju RACKA iz Novega mesta in SUHA KRAJINA COMMERCE z Dvora.

Nagrade za pravočasne plačnike DL

Silva Mileni

NOVO MESTO — Izmed naročnikov, ki so do petka, 7. februarja, bodoši po pošti ali v našem naročniškem oddelku plačali naročnino za 1. trimesterja za Dolenjski list, smo v torek zjutraj izzrebal Mileno Jakše Pinar, žubre 22 a, Šmarješke Toplice, ki je naša redna naročnica že od leta 1969. Nagrado — radio z dvojnim kasetofonom — ji bomo izročili še ta teden, o srečni dobitnici pa kaj več napisali v prihodnji številki Dolenjskega lista. Njeno položnico je iz zajetnega kupila potrdil o pravočasno plačani naročnini potegnila Danica Hočvar iz Skrovnika 10, pošta Tržiče, ki je od četrtega naprej naša nova naročnica.

Med naše zveste naročnike bomo razdelili še ostalih pet silv, ki sta jih prispevali podjetji RACKA, Cesta komandanta Staneta 34, Novo mesto, tel. in fax. (068) 21-058, kjer je poleg računalnikov pod ugodnimi pogoji mogoče kupiti še vse, kar spada zraven, in Suha krajina commerce z Dvora; tel. (068) 87-470, kjer lahko poleg sedežnih garnitur po izredno ugodnih cenah najdeš še marsikaj za opremo svojega doma.

Naslednjo nagrado, vredno nekaj manj kot 7.000 tolarjev, bomo podeli prihodnji toren, zato s plačilom naročnine ne odlašajte.



Lestvica-narodnozabavne glasbe
Studio D in Dolenjskega lista



Zreb je sodelovanje pri oblikovanju lestvice Studia D in Dolenjskega lista delodajnik nagrada MAJDI PLAZAR iz Krmelja. Nagrjenki čestitamo!

Lestvica je ta teden takšna:

- 1 (4) Na Gorjancih - SPOMIN
- 2 (1) Na Golici - TRIO T. SOTOŠKA
- 3 (2) Sloveniji - ANS. T. ISKRE
- 4 (5) Srečno, Slovenija - SLAK
- 5 (3) V senči sem posedal - ANS. M. KLINC
- 6 (9) V zidanici - BELOKRAJNICI
- 7 (6) Sanje novega leta - ANS. MARELA & B. KOPITAR
- 8 (7) Naj zdravice zadone - ANS. F. FLERETA
- 9 (8) Pod Semiško goro - ANS. SLAVKA PLUTA
- 10 (-) Bod i mano - NAGELJ

Predlog za prihodnji teden: Kjer 'spod gora privre Završnica - ALPSKI KVINTET

KUPON št. 7

Glasujem za:

Moj naslov:

Kupon pošljite na naslov: Studio D, p.p. 103, 68000 Novo mesto

KDO JO BO DOBIL? — Najboljšega poznavalca slovenskega ženskega smučanja čaka tale zmrzvalna skrinja Škofjeloške LTH. Za tiste manj srečne pa podatek, da lahko takšne skrinje v februarju, mesecu ugodnih nakupov LTH Škofja Loka, kupijo na obročno odplačevanje v njihovi prodajalni na Kid